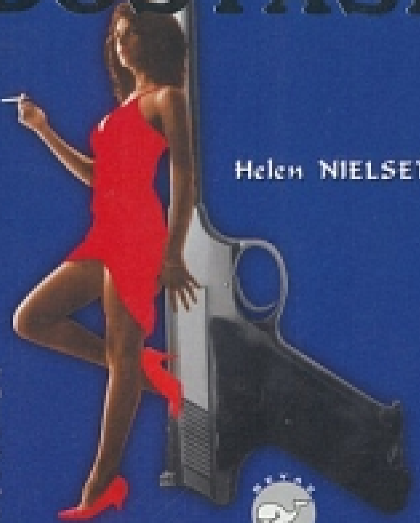
CİNAYET DOSYASI

Helen NIELSEN

POLİSİYE

Helen Nielsen _ Cinayet Dosyası

BİRİNCİ BÖLÜM

Adım Markham Grant. 39 yaşındayım. Hiç de pasaportumdaki resmim kadar çirkin sayılmam. Bir kere 1.76 boyunda, 80 kilo ağırlığındayım. Sonra gözlerim yeşil-kahverengi karışımı; son zamanlarda şakaklarıma düşen aklarla daha bir yakışıklı oldum.

Evliyim ve üç çocuğum var. Karım Nancy çok hoş bir kadındır. İyi bir ev kadını, iyi bir annedir. Ne onun ne de benim aşırı sayılabilecek herhangi bir alışkanlığımız, kötü huyumuz yoktur. Her ikimiz de kendi işlerimizle uğraşırız.

O eviyle, kadın kuruluşlarıyla, bezik partileriyle oyalanırken, ben de her gün eski arabamıza biner çalıştığım yere giderim.

Yıllardır bir yayınevinde çalışıyorum; Harrison House Yayınevi. Savaştan önce de oradaydım. Dönüşte kendi başıma bir iş kurmak istiyordum,«ama ilk çocuğumuz Mark çıkageldi. Patronum da beni terfi ettireceğini ve maaşıma zam yapacağını söyleyince, kapağı yine Harrison House'a attım. Hâlâ gri flanelden bir takım elbisem yok, ama olsun, ben kahverengiyi daha çok severim.

Sakin bir hayatım vardır. Tabiî üç çocuklu bir evde ne kadar sakin bir hayat sürebilirseniz! Ara sıra Nancy eve arkadaşlarını toplar onlara ziyafet çeker. Bazen de ben dışarda müşterilerle yemeğe çıkarım. İnanın, gerçekten iş yemekleridir bunlar. Zaten farklı şeyler düşünecek zevklerim de kalmadı. Dört kadeh martiniden sonra uyuklamaya başlıyorum. Geçen kıştan beri de vitamin hapları alıyorum.

õõõ

TEMMUZUN son haftasıydı; sıcak, yapış yapış bir temmuz günü. Yayınevindeki özel odamda pinekliyordum. Birden kapı açıldı, elinde vapur tarifeleriyle patronum Ferguson odaya daldı.

Onu görünce sevindiğimi söyleyemem. Üç gecedir evime gidemiyordum. Sonbahara yetiştirmek zorunda olduğumuz bir yazı dizisi vardı, onu hazırlıyordum. Aslında son zamanlarda evden uzak kalmak için yaratmadığım iş kalmıyordu. Hayat can sıkıcı olmaya başlamıştı. Nancy ile de artık paylaşacağımız pek bir şey kalmamıştı. Çocuklar da bir gece eve dönmeyecek olsam beni özlemeyecek kadar büyümüşlerdi.

Birtakım problemlerim vardı. Aslında incir çekindiğini doldurmayacak şeylerdi bunlar, ama beni huzursuz, kuşkulu yapıyordu; bahar yorgunluğu gibi. Ancak artık bahar bitmiş, kavurucu

sıcaklar bastırmıştı. Bense bu rahatsızlığımı üzerimden atamıyordum.

Bu yüzden şehirde kalabilmek için olmadık işler yaratıyordum. Şehirde kalıp da çılgınca işler yapacak değildim ama, evden uzaklaşmak istiyordum. Sürekli hayâl kuruyordum.

Ferguson ise hiç hayâl kurmazdı. Kırçıl saçları, çatık kaslarıyla babam kadar yaşlıydı. Ancak gücü, kuvveti yerindeydi ve istediği zaman tek eliyle beni yere çivileyebilirdi. Öyle aklına estiği zaman da benim odama gelmezdi. Önemli bir nedeni olurdu bu gelişin ve lâfı döndürüp dolaştırmadan ne söyleyecekse söyler, sonra çıkar giderdi.

Bugünkü geliş nedeni işe bir yıldır aldığım vitamin hapları, içtiğim martiniler ve bar köşelerinde kurduğum hayâllerin karışımından çok daha etkili bir şeydi:

Tor Holberg hatıralarını yazıyordu.

Bu konu hakkında bazı söylentiler duymuştum, ancak şimdi Ferguson söyleyene kadar buna inanmamıştım. Bu heybetli, koca direnişçi, anavatanı olan Norveç'in dağlık bölgelerinde inzivaya çekilmiş, sakin bir hayat yaşıyordu. Kabuğundan çıkıp üstelik de hatıralarını yazmaya karar vermesi, kamuoyunda duyulunca bomba etkisi yapacaktı. Yazacağı kitap da pekâlâ dinamit etkisi yapabilirdi.

"Ya da akwavit!* " dedi.

"Arada pek bir fark göremiyorum."

Ya da Holberg!.. Bana göre Tor Holberg'le dinamit arasında pek bir fark yoktu. Ferguson söz edince, yıllardır görmediğim Tor Holberg'i yeniden gözümün önüne getirmeye çalışıyordum:

İri, geniş göğüslü, kalın ve tok sesli bir adamdı. Bir diplomattan çok Romalı gladyatöre benzerdi. Asker, devlet adamı ve iyi bir direnişçiydi. İkinci Dünya Savaşı sırasında ülkesinin bağımsızlık uğruna yaptığı direnişçilerin şefiydi, direniş hareketinin belkemiğiydi. Savaştan sonra da ülkesini uluslararası konularda başarıyla temsil etmiş, on yıl önce her alandan çekilene kadar da bu işi başarıyla yürütmüştü. Onun hakkında çok şey biliyordum; kişiliğini de yalandan tanıyordum. Birleşmiş Milletlerin ilk kuruluş yıllarında onunla sık sık görüşmüştüm.

Demek bizim koca dev yeniden doğrulmaya karar vermişti. Ferguson'un coşkusuna katılmakta gecikmedim.

Ferguson: "Bütün ideolojileri ve devlet yönetim sistemlerini çok iyi biliyor!" dedi, "Şu an hayatta olmayan bir çok devlet adamım, siyasetçi ve askeri yalandan tanımıştı. Kimbilir ne önemli sırlara, bilgilere sahiptir. Büyük adam, canım. Bir de bunları kâğıda döktüğünü düşün. Evet, başka bir şey düşünmek enayilik olur. Bu, yüzyılımızın en büyük ve en önemli çıkışı olacaktır. Mark, her şeyi hazırladım. Şimdi beni iyi dinle! Nate Talmadge denen herifi tanır mısın?"

Nate Talmadge mi?...

Birdenbire kendimi on yaş gençleşmiş hissettim. Günlük vitamin haplarımı bile almamıştım oysa.

"Hayatta tanıyabileceğin en büyük serseri! En korkunç savaş muhabiri! "Çok önemli Kişiler" den birinin viskisini aşırmaktan çekinmeyecek tek adam!"

Ferguson sırıttı. "Birbirinizi tanıyacağınızı tahmin etmiştim zaten," dedi. "Talmadge de şimdi Norveç'te yaşıyor. Oslo'ya yerleşmiş. Üstelik de Holberg'le sıkı fıkı dostmuşlar. Koca dağ kaçağının nerede gizlendiğini biliyor, sık sık da onu görmeye gidiyormuş. Daha da ilginci, koca devi, hatıraları konusunda ona en iyi biçimde yardım edecek, onları en iyi değerlendirecek yayınevinin Harrison House olduğuna inandırmış. Şimdi son bir önemli iş var: Birisi oraya kadar gidip, yayın kontratlarını koca deve imzalatacak, işi bitirecek!"

Ferguson sustu. İçimde kopan fırtınaları gözlüyordu zevkle.

"Seni bu sıcaklarda New York'un serin, rahat hayatından uzaklaştırmaktan nefret ediyorum, ama son zamanlarda sinirlerin çok gerginleşti gibi geliyor bana. Deniz yolculuğu iyi gelir sanırım. Öyle aşırı, fazla lüks olmayan cinsinden... Durup dururken aşırı masrafa yol açmanın gereği yok. Şöyle, küçük, mütevazi bir yaz günü yolculuğu... Bana, Norveç'te balıkçılığın çok zevkli olduğunu söylemişlerdi."

Vergilerden sonra elimde bir şey kalacak olursa, Ferguson'u vasiyetnamede yüzde yüz hatırlayacağım. Daha o hareket günümü ve saatimi bildiren kâğıdı cebinden çıkarmadan ben şapkamı kaptığım gibi odadan fırladım...

õõõ

OSLOFIORD, Bergen Limanına girerken inceden bir yağmur yağıyordu. Dokuz gün boyunca doğru düzgün bir kara parçası görmeden gittikten sonra şöyle esaslı bir toprak parçası görmek herkesi sevindirmiş olacak ki, gemidekiler yağmura aldırmadan güverteye doluşmuşlardı. Çoğu da Bergen'de iniyordu. Gemi buradan Stavanger, Kopenhag ve son durak olan Oslo'ya gidecekti. Ben de bu yolu izleyecektim.

Doğrusunu söylemek gerekirse, hiç de eğlenceli bir vakit geçirmiyordum. Oysa kendimi eğlendirmek için çırpınıyordum. Her yapılan şakaya yüksek sesle ve aptal aptal gülüyor, Iowa'lı, kızıl saçlı güzel öğretmene açıktan açığa kur yapıyordum. Yine de hiç bir şeyden tat alamıyordum. Bu da tabiî bütün sinir sistemimi etkiliyordu. Üç gecedir korkunç baş ağrılarıyla kıvranıp duruyordum. Birdenbire geliyordu bu ağrılar; keskin, kör edici, delici ağrılardı.

Güvertede durmuş, gemide geçen günlerimi hatırlamaya çalışıyordum. Çünkü her şey silik bir hâldeydi. Bana bir şeyler oluyordu ama, hatırlayamıyordum.

"Günaydın, Bay Grant! Bu sabah nasılsınız?" Yağmurluğumun yakasını iyice kaldırıp döndüm. Kiminle karşılaşacağımı biliyordum: Sundequist.

Otto Sundequist Stokholm'lü bir işadamıydı. Ancak, artık emekli olmuştu. Uzun boylu, yanık tenli, şen görünüşlü, beresinin altından beyazlaşmış saçlar fışkıran, altmış yedi yaşında bir

adamdı. Yaşını itiraf ettiği zaman hayranlık duymaktan kendimi alamamıştım. Yemek salonunda o, ben, çok hoş bir kız olan Iowa'lı öğretmen Ruth Atkins ve artık neslinin son örneği olduğu anlaşılan soylu, yaşlı bir hanımefendi olan Bayan Perriman aynı masada otururduk. Sundequist ile daha yola çıkar çıkmaz tanışmıştık. Son derece canlı, yorulmak bilmeyen, tükenmeyen bir enerjiye sahip, yakışıklı bir ihtiyardı. Güverte çevresinde yaptığımız hızlı bir tur sonucunda ben kendimi en yakın şezlonga atarken, o daha yeni ısınmaya başlıyordu. Bir tur daha atmak onun için işten bile değildi. Sanırım onu biraz kıskanıyordum. Şimdi sorduğu soruya içerlemem belki bu yüzdendi, belki de biraz utanmıştım: Üç gecedir üst üste baş ağrım tutmuştu: Biri yemekte, biri sinema salonunda film seyrederken, biri de dün gece güvertede otururken.

Sundequist'in hemen yanıbaşında Ruth Atkins duruyordu. Bu pırıl pırıl kızcağız her halde ömründe baş ağrısı nedir tatmamıştır sanırım.

"Günaydın!" dedim. "Bu sabah çok iyiyim. Çok iyi!"

"İyi uyuyabildiniz mi?"

Bir an duraladım. İyi uyumuş muydum? Bir şey vardı... Bir şey vardı, ama, tam olarak hatırlayamıyordum. Rüya gibi bir şeydi.

Ruth Atkins herhalde ömründe kötü uyku da uyumamıştır.

"Ah! Deliksiz bir uyku çektim!" diye karşılık verdim. Mışıl mışıl uyumuşum. Dün gece içtiğimiz içkide bir şey vardı besbelli; beni çok iyi uyuttu.

Sundequist gülümsedi. Hayattaki yerini, ne istediğini bilen, bunların tadını çıkarabilen adamlara özgü, rahat, emin bir gülümsemeydi bu.

"Yok canım, Grant," dedi. "Çok yorgundunuz ondan. Bence fazla dinlenmek yormuştur sizi. Böyle durumları çok gördüm ben. Siz Amerikalı işadamları hep böylesinizdir zaten: Bütün yıl boyunca durup dinlenmeksizin çalışır, sonra birkaç hafta içine sıkıştırdığınız tatilinizde de dinlenmeye çalışırsınız. Eh, sinir sistemleri de bu kadar anî değişiklikleri kaldıramıyor elbette. Çok normal bir tepki bu. Korkacak bir şey yok!"

Sundequist konuşmaya bayılıyordu. Tok, insanın içine işleyen, rahatlatan bir ses tonu vardı. İngilizcesi de çok iyi ve pürüzsüzdü.

Ona gerçeği söylememiştim. Evet, baş ağrım geçmiş, ben de uyumuştum, ama, yine de istediğim, umduğum gibi hissedemiyordum kendimi. Gerçekte hiç de iyi değildim. Doğrusunu söylemek gerekirse, tam olarak bilemediğim bir şeyden korkuyordum.

Gözlerimi yeniden limana çevirdim. Beni korkutan bu güzel şehir değildi. Peki ama, neden korkuyordum. Başımı salladım. Sanki o korku düşüncesini kafamdan silkip atmak istiyordum.

Ruth Atkins'in her zaman pek tatlı olan yüzü sıkıntılı bir yüz ifadesiyle konuştuğum zaman kuşkulu bir anlam almıştı. Yüz ifadem normale dönünce o da rahatlamıştı. Yabancı bir ülkenin eşiğine gelmiş normal bir Amerikalı turistin gösterebileceği bütün belirtiler görülmeye başlamıştı güzel yüzünde.

Birden bana doğru döndü, gülümsedi. Sevimli bir insandı. Yanaklarıyla burnunun üzeri çillerle kaplıydı; parlak yağmurluğunun kukuletasının altından parlak kızılımsı saçları görünüyordu. Yedi gün süreyle yaşını anlamaya çalışmış, en sonunda yirmi ikiyle yirmi beş arasında bir yere koymuştum. Yedi gece boyunca da gerçekten göründüğü kadar özgür düşünceli, rahat davranışlı, dürüst biri mi, yoksa şaşılacak kadar iyi rol yapan bir kız mı diye düşündüm durdum. Buna da kesin bir cevap veremedim gitti.

"Mark, sen de benimle birlikte karaya çıkacaksın, değil mi?" diye sordu. "Benim kamarotun söylediğine göre şehrin tam ortasında şahane bir çiçek ve balık pazarı varmış." Sustu, yüzünü buruşturdu. "Umarım çiçekler balıklardan daha çoktur... Bir de hava yağmurlu diye hiç çiçek getirmedilerse!..."

Sesindeki üzüntü Sundequist'in çok hoşuna gitmiş olacak ki, adam candan bir kahkaha atarak:

"Sevgili bayan Atkins," dedi. "Bergen'de yağmursuz geçen bir tek gün bile olmaz. İnanın bana, pazar yeri şimdi çiçeklerle donanmıştır. Ama gerçekten çok güzel bir görüntü istiyorsanız dağ treniyle Floyen'in tepesine çıkmalısınız. Denizden bin metre yükseklikte olacaksınız. Oradan şehre bakmak bambaşka bir zevk verir insana. Hatta tepedeki kahvehanede bir kahve içecek zaman bile bulabilirsiniz, ama gemideki yemeği sakın kaçırmayın. Garson bugün için özel yemek hazırlandığını çıtlattı bana!"

Ruth Atkins, Sundequist'in her sözünü can kulağıyla dinliyordu. İkimiz de dağ treninden söz edildiğini duymuştuk; Ruth'un yüzü, aradığı güneş gibi pırıl pırıl olmuştu.

"Acaba vaktinde dönebilir miyim?" diye sordu. Yemeği de kaçırmak istemiyordu anlaşılan.

"Elbette zamanında dönebilirsiniz "dedi Sundequist. "Aşağı yukarı yarım saat içinde çıkıp inebilirsiniz. İsterseniz tepeye yürüyerek de çıkabilirsiniz, ama çok zaman alır bu. Fakat..."

Sundequist konuşmasına başladığından beri sadece Ruth'a hitap ediyordu. Birden durakladı ve bana döndü.

Bana ciddî, ölçen gözlerle bakıyordu: "Belki de bu teklifim pek parlak görünmeyebilir. Dün geceden sonra Bay Grant böyle bir geziye çıkmak istemeyebilir..." Dedi.

Yalan da olsa, ona iyi olduğumu söylemiştim. Belki de gerektiği kadar coşkulu görünemiyordum. Hemen omuzlarımı dikleştirdim, bu anlayışlı gözlere dik dik bakarak:

"Tepeye kadar bir yarışa var mısınız?" diye sordum. Sundequist gülerek:

"Bugün olmaz, Bay Grant! dedi. Geçmiş yıllarda o söylediğiniz şeyi çok yaptım, ama bugün hayır. Sevgili dostlarım, siz eğlenmenize bakın, ben de sıcacık salona inip yemek zilini bekleyeyim. Bu şehri, bu kadar kısa bir ziyaretle geçiştiremeyecek kadar çok severim. Fakat dönüşte maceralarınızı zevkle dinleyebilirim."

Ruth kolumdan çekiştirip duruyordu. İnceleme gezisine çıkmış bir izci kadar coşkulu ve sevinçliydi. Biraz hayâl kırıklığına uğradım onun bu çocuksu sevinci karşısında.

Sanırım ben iyi bir turist olamayacağım. Bu ancak ya çok gençlere ya da yaşlılara özgü bir

yetenek gelin görün ki Iowa'lı genç arkadaşım şaheser bir turistti. Şehirle ilgili bütün broşürleri, kitapları incelemiş, epey bilgi edinmişti. Yol boyunca önüne çıkan her şeyin resmini çektiği için, az sonra, makinesine yeni bir film takmak için durakladık.

Tepeye çıkmadan önce bir yıkıntının önünde durmuştuk. Burası eski bir toplantı alanı falan olmalıydı. Ruth'un kitaptan bana yüksek sesle okuduklarına bakılırsa, buranın oldukça karışık, çözümlenmesi güç, insan hayâlini gıcıklayan bir hikâyesi vardı. Ortaçağ tarihiyle, kahramanlık destanlarıyla süslenmişti. Aslında daha dikkatli dinlesem iyi olurmuş, ama dinlememiştim. Yıkıntının görünüşü sanki eski bir hatıramı canlandırmış gibi oldu.

"Buralarda bir yerde bir merdiven var mı acaba?" diye yüksek sesle sordum. "Döne döne çıkan taş basamaklı bir merdiven."

Ruth okuduğu satırın gerisini tamamlayamadı, sustu, bana baktı:

"Niye sordun bunu?"

Sorusuna verilecek tam bir karşılığım yoktu. Ben bile bu soruyu niye sorduğumu tam olarak bilmiyorum. Atlatmaya çalıştım:

"Öylesine sordum!" dedim. "Belki de başka bir yeri düşünmüş olabilirim."

"İyi ama, bana Bergen'e ilk defa geldiğini söylemiştin."

"Evet, ilk defa geliyorum. Canım, belki de o broşürlerden birinde resmini görmüş olabilirim. Hem artık sallanmasak da dağ treni midir nedir, ona yetişsek. Öğle yemeğine yetişeceğiz, biliyorsun."

Hızlı adımlarla yürümeye başladım. Ruth bana yetişmek için koşuşturuyordu. Bir an önce bu yıkıntıdan uzaklaşmak istiyordum; burası beni eziyordu sanki. Birkaç sokak ileride balık pazarı karşımıza çıktı. İnsanlar, şemsiyeler, balıklar rengârenk bir görünüm yaratıyorlardı. Bir yana çekilip, sabırla Ruth'un fotoğraf çekme işini bitirmesini bekledim. Bunca yıllık iyi ve deneyimli bir koca olmasaydım, zor tutardı beni orada.

Birden gözüm şişman, çirkin bir balıkçı kadına ilişti. Göz göze geldik, gülümsedi. Gülümsemesiyle o şişman ve çirkin kadın birden güzelleşmişti sanki.

"Mark, işim bitti? Gidelim mi?"

Ruth gelip de kolumdan çekene kadar söylediklerini duymamıştım bile. O anda onu kolundan yakalayıp, çabucak şişman ve çirkin balıkçı kadına, o acayip gülümsemeye bakmasını söylemek istedim. Söyleyemedim. Niçin o kadının gülmesi benim için bu kadar önem taşıyordu anlamamıştım ki, Ruth'a ne söyleyecektim. Kıyı boyundaki yıkıntıda niçin taş basamaklı bir merdiven aradığımı da bilememiştim.

"Neyin var senin? Bir şey mi oldu?"

Ruth yüzümdeki aptalca düşünceleri, endişeyi sezmiş olacaktı ki, şaşkınlıkla sormuştu bu soruyu. Silkindim:

"Yürü, haydi!" dedim. "Tepeye çıkacaksak çabuk olmalıyız."

Kolundan yakaladığım gibi adeta sürüklemeye başladım. Caddenin karşısına geçerken Ruth durdu ve:

"Gidiyoruz ama, yolu bilmiyoruz ki!" dedi. "Dur bak, şurada bir polis var, ona sorsak..."

Ben ise onu yarı sürükleyerek, karşıya geçmiştim bile. "Zamanımız kalmadı. İşte bu yoldan gideceğiz!"

"Fakat sen bu yolları bilmiyorsun ki!"

"Bu yoldan gidiliyor, yani öyle olmalı!"

Neredeyse koşmaya başlamıştık. Ruth da karşı koymaktan vazgeçmişti. Ne düşündüğünü çıkaramıyordum. Ben ne düşünüyordum, onu hiç anlayamıyordum. Gittiğimiz yolun doğru olması bir rastlantı olabilirdi ya da gemiden çıkan turistlerin hangi yollara dağıldıklarına, farkında olmadan dikkat etmiş olabilirdim, Hiç bir şey bilemiyordum artık. Derken yolun sonunda tren istasyonunu gördük. Tam düşündüğüm yerdeydi.

Biletleri alıp kendimizi kompartımanın içine attığımızda oturacak tek kişilik bir yer vardı; hemen Ruth'u oturttum.

Küçük bir trendi. İki sıra oturacak yeri vardı. Ruth sağ yanda, pencerenin önündeki son yerde oturmuştu. Ben de karşısına geçtim. Az sonra ayakta duracak yer bile kalmamıştı. Yolcuların çoğu bizim gibi turistti. Onları gemiden tanıyordum. Fakat yerlilerden de beş, on kişi vardı. Özellikle bir tanesi çok ilgimi çekmişti. Hemen Ruth'un yanında oturuyordu. Kucağında küçük bir fıçı vardı. Ringa balığı ile dolu bir fıçı! Kompartımanın kapılan kapanınca fıçıdan gelen kokular dayanılmaz bir hâl almıştı.

Sıkıldığımı fark eden Ruth cesaret verircesine:

"Çok sürmeyecek!" dedi. "Yer değiştirmek ister misin? Gel istersen başka tarafa geçelim."

Ruth'un yüzü dikkatimi çekti. Üzüntüyle, merakla bakıyordu bana. Sabahleyin Sundeguist nasıl olduğumu sorduğu zaman da aynı anlam vardı yüzünde. Canım sıkıldı, öfkelendim. Böyle meraklı kadınlar hiç hoşuma gitmez de.

"Niye yer değiştirecek mi$iz?" diye sertçe sordum.

"Şey... Biraz tuhaf bir halin var da!"

"Benim suratım her zaman tuhaftır!" Bu gereksiz tepkim üzerine sesini çıkarmadı. Ben de ona bakmaktan vazgeçip dışarıyı seyretmeye başladım. Tren istasyondan ayrılır ayrılmaz gerçekten görülmeye değer bir manzara başlıyordu.

Trenin içinde bir şamatadır gidiyordu. Herkes bir ağızdan neşeyle gevezelik ediyor, pencerelerden sarkmış bir sürü adam fotoğraf çekiyordu. Sol tarafta Sundeguist'in gençliğinde tırmandığı patika görülüyordu. Şimdi bile rahatlıkla o yolu tırmanabilir! Acı acı düşündüm. Evet tırmanabilirdi o. Artık, sabahtan beri karşı koymaya, savaşmaya çalıştığım gerçeği kabul

ediyordum: Kendimi çok kötü hissediyordum. Bu ringa balığı dolu fıçıdan çıkan kokular da yeni bir baş ağrısı getirmezse bunu mucize kabul edecektim. Saatime baktım. Hareket edeli on dakika olmuştu; demek ki yolu yarılamıştık.

Dağ treninin mekanizması oldukça basitti. Bir hat ve tek ray üzerinde inen ve çıkan iki araç, dengeli bir biçimde karşılaşıyorlar, ortalarda bir yerde çift hata girip, sonra yeniden tek raya geçerek yollarına devam ediyorlardı. Bu karşılaşma turistleri coşkun bir sevince boğuyor, heyecanlandırıyordu. Ruth bile oturduğu yerde makinesini hazırlamıştı.

Eğilmiş, soluğunu tutmuş, öbür trenin gelişini bekliyordu. Az sonra karşıdan gelen tren göründü. Herkes o yana bakıyordu. Birisi, birden arkamdan itince, pencereye tutunmak zorunda kaldım. Ringaların kokusu artık dayanılmaz olmuştu. İşte her şey ondan sonra başladı!

Heyecanlı sesler, sevinç çığlıkları, konuşmalar, her şey, her şey birden çevremden silindi gitti. Hiç bir sesi duymaz oldum. Bütün hareketler durmuştu; zaman ve yer anlayışımı kaybetmiştim. Kendi kendimden uzaklaşmış, tıpkı Ruth'un fotoğraf makinesi gibi, benim de zihnim bir yerde yoğunlaşmaya başlamıştı. Bir şeyin olmasını bekliyordum. Sanki olmasını beklediğim şey, daha önce yaşanmış bir olayın tekrarıydı. Böyle bir duygu içindeydim. Pencereden dışarı baktım: Daha yeni göreceğim şeyi sanki önceden görmüş gibi biliyordum.

İki tren de aynı hat üzerindeydi. Tek hat üzerindeki trenler birden hat değiştirmişti. Yan yana birkaç metre arayla birbirimizi geçiyorduk. Durduğum yerden öbür treni rahatlıkla görebiliyordum.

Çok tuhaf bir şey; öbür trenin birinci kompartımanı bomboştu. Yalnız ikinci kompartımanda bir şeyler oluyordu; bir mücadele vardı orada.

Sırtı pencereye dönük, uzun boylu bir adam gördüm. Sırada oturan ya da yatan birinin üzerine eğilmek üzereydi. Omuzlarını kaldırmış, kolları yana açık, eğiliyordu. Ne başını, ne yüzünü göremiyordum. Birden uzun kurşunî yağmurluğunun kollarından ellerinin uzandığını gördüm; bir şeyi yakalamaya çalışan ellerdi bunlar. Birden bu ellerin neyi yakalamaya çalıştığını gördüm: Bir kadının boynunu sıkmaya çalışıyordu. Kadının yüzünü görünce dondum kaldım. İnanılmayacak kadar güzel, tatlı bir yüzdü bu. Sapsarı, uzun saçları; solgun yüzünü, korkudan kocaman açılmış olan iri gözlerini çevreliyordu. Bir saniye için kadının korku dolu gözleriyle, gözlerim karşılaştı. Bütün korkusunu, ıstırabını görebildim. Öylesine güzel bir yüzdü ki bu, o korkunç dakikada bile ilk önce yüzdeki korkuyu değil, insanı sarıveren, büyüleyen güzelliğini görmüştüm. Birden adamın elleri kasıldı, parmakları birbirine iyice yaklaştı; o güzel baş arkaya devrildi, gövdesi oturduğu yerden kaydı...

Her şey bitmişti. Karşıdan gelen tren geçip gitti.

İKİNCİ BÖLÜM

İKİ tür zaman vardır. Birisi dünyanın ölçtüğü, diğeri ise zihnin ölçtüğü. Ben de saniyenin onda biri kadar bir süre içinde o tüyler ürpertici sahneyi gördüm; zihnim tüm olup bitenleri en küçük detayına varana kadar kaydetti. Adamın pek farkında değildim. Yalnız omuzlarım, başını, bir de o iğrenç yağmurluktan çıkan öldürücü ellerini hatırlıyordum. Oysa kadının yüzü öyle miydi! Sonsuzluğa dek aklımdan çıkmayacak, sonsuzluğun bile silemeyeceği bir güzellikteydi.

Ruth: "İyi çıkar umarım bu resim." diye mırıldandı. "İyi çekecek pek vakit olmadı da."

Sesler geri geldi; yüzler geri geldi. Ruth'a baktım. Sakin sakin makinesini kapatıyordu. Sakin sakin!

Konuşmak istedim. Sesim boğazımda düğümlendi. Ruth o sırada işini bitirmişti; başını kaldırdı, bana baktı:

"Mark! Hasta mısın?"

Hiç bir şey görmemişti. Bunu sormadan biliyordum. Yine de dayanamadım:

"Onları görmedin mi? Yanımızdan geçen trende neler olup bittiğini görmedin mi?"

Boş boş yüzüme baktı. Sadece kör değil, şimdi bir de sağır olmuştu sanki.

"O adamı ve kadını görmedin mi?" diye üsteledim. "Trendeki o adamın kadına ne yaptığını görmedin mi?"

Kalabalığın artan gürültüsü içinde Ruth'un sesini zorlukla duyabildim:

"Adam mı? Ne adamı, hangi kadına, Mark?"

"Canım, yanımızdan geçen trendeki adam! Bir kadını boğdu. Bir cinayet işledi!"

Sesimi duyurabilmek için üzerine doğru eğilmiştim. Sözlerim onu dehşete uğratmıştı. Bir eliyle ağzını kapadı.

"Hayır, Mark!"

Yanımızdakilerin benim söylediklerimi duymalarından korktuğunu anlayamamıştım. Nasıl anlayabilirdim ki. Kimse olan biteni görmemiş miydi? Ruth gibi ben de çevreme bakındım. Tren geçtikten sonra o coşku zayıflamış, herkes manzarayı seyre koyulmuştu. Hiç kimse de bir panik, aşırı bir heyecan, korku belirtisi yoktu. Ruth'un yanında oturup ringa balığı fıçısını taşıyan adama baktım; dikkatle konuştuklarımızı dinliyordu. Fakat bir kelimesini bile anlamasına imkân yoktu. Kendisine baktığımı görünce dostça başını sallayıp güldü.

Demek bizim trendeki herkes kör olmuştu. Ya da Ruth gibi resim çektikleri için makineleri gözlerinin önündeydi, bu yüzden o korkunç sahneyi kaçırmışlardı.İmdat kolunu araştırdım gözlerimle.

"Bu treni durdurmam gerekiyor, Ruth, imdat kolu nerede, yardım et bana da bulalım., Bu treni durdurmanın bir yolu olsa gerek."

"Fakat bunu yapamazsın!" diye kısık bir çığlık attı.

"Yapmam gerek. Anlamıyor musun? Bunu durdurabilirsem, öbür treni de durdurtabilirim. O zaman da katili yakalayabiliriz. Rayın üzerinden koşup gideriz, o adamı yakalarız."

Sözlerim ona deli saçması gibi geliyordu. Asla unutamayacağım o sahneyi öylesine canlı bir biçimde görmemiş olsaydım, kendi sözlerim bana bile deli saçması gelebilirdi. Ne yaptığımı, ne yapmaya çalıştığımı çok iyi biliyordum. Ruth kolumu tutmaya çalışınca, öfkeyle geri çekildim.

"Bu treni durdurmalıyım!" Artık kendimi kaybetmiş, bağırmaya başlamıştım. "Kondüktör nerede? İmdat kolu nerede?"

Kimse aldırmadı bana. Herkes kendi havasında bağrışıyor, gülüşüyor, şarkılar söylüyordu. Pencereden sarkıp baktım: Öbür tren gözden kaybolmuştu bile. Biz de istasyona yaklaşmıştık. Ancak durduktan sonra kondüktörü bulabilirdim. Fakat işin kötüsü öbür tren de aşağı istasyona varmış olacaktı.

"Mark, ne olur saçmalama!" Ruth yalvaran bakışlarla, kolumu çekiştiriyordu. "Lütfen bir olay çıkarma. Bak, neredeyse tepeye geldik. Şimdi duracağız."

Hayır, Ruth'u suçlamaya hiç hakkım yoktu. Çok kaba davranmıştım. Katili yakalamak için hiçbir şey yapamamıştım. Şimdi rahatça kaçabilecekti. Ama o kadın! Yalvaran, umutsuzlukla çırpman kadının, o güzel gözlerini bir türlü unutamıyordum. Belki bir umut kapısı bulunabilirdi. Tren durur durmaz, koluma sıkı sıkı yapışmış olan Ruth'la birlikte kendimi dışarı attım, hemen kondüktörün yanına koştum.

"Bizim yeniden aşağı inmemiz gerekiyor. Bu, bir ölüm kalım meselesidir. Aşağı inmek zorundayız."

Bir solukta söylemiştim bunları. Adamsa anlamayan gözlerle bir bana bir Ruth'a bakıyordu.

"Bir cinayet işlendi!..."

"Mark susar mısın!"

Bu son cümle tam bir öğretmen seslenişiydi. 1.60 boyunda, elli beş kilo ağırlığında, öfkeli bir öğretmen! Onu dinlemek zorundaydım.

"Kendini budala yerine koyuyorsun. Görmüyor musun, adam, söylediklerinin bir kelimesini bile anlamıyor! Anlasa bile bizi aşağı nasıl indirebilir? Trenler belli bir programa göre çalışıyorlar. Öbür tren yukarı gelmeden bu aşağı inemez ki. Öbür tren de ancak zamanı gelince yukarı çıkacak."

Ben aklımı toparlayıp da söyleyeceklerimi kekelerken öğretmen hanım son derece mantıklı bir konuşma yapmıştı. İşin en kötü yanı haklıydı da üstelik.

Yardım bulamayacağı bir yerde yardım arayan bir adamın umutsuzluğu içerisinde çevreme bakındım. Bir polis arıyordum. Yalnız neşeyle kapılardan çıkan turistlerden başka kimseyi

görmedim. Birdenbire aklıma tepeye çıkan yol geldi.

Ruth'u kolundan tuttuğum gibi:

"Gel benimle!" diye haykırdım.

"Mark Grant! Sen çıldırdın mı? Nereye gidiyoruz?"

Kızın karşı koymalarına hiç aldırmadan çekiştirdim. Beni durdurmaya çalışsaydı belki de bir yumrukta yere sererdim onu. Hiç bir şey beni ilgilendirmiyordu artık. Aklımda yalnızca tek bir düşünce vardı. O da hayatı sona ererken bana yalvaran gözlerle bakan zavallı kadındı. Ne yapacağımı da kesinlikle bilemiyordum. Körü körüne bir atılış içerisindeydim. Bu kör atılışlar da çoğu zaman insanları çıkmaz yollara sürükler. Birkaç yüz metre gitmiştim ki arkamdan Ruth'un bağırdığını işittim. Koşarken ayağı tökezlemiş, düşmüştü. Fakat yanma gidene kadar kalkmıştı bile. Hayatımda bu kadar öfkelenmiş bir kadın görmemiştim.

Ateş püskürüyordu:

"Kabahat seninle ilgilenende," diye bağırdı. "Sus, ne yaptığını anlatmak zorunda da değilsin. Ancak çıldırmışçasına bir koşu tuttur ve ikimizi de yok etmeye çalış".

Özür dilemelerim hiçbir sonuç vermedi. Görüldüğü kadarıyla çok sarsılmış, biraz da ıslanmıştı. Çünkü düştüğü yer bir su birikintisiydi. Sinirli sinirli üstünü başını düzeltti, hemen o değerli makinesini kontrol etti. Bir şey olmamıştı ama, bizim de körleme koşuşturmamız durmuştu. Açıkça, niye böylesine hızla aşağı indiğimizi ona anlatmadan bir adım bile gitmeyeceğini bana göstermişti. Dondum kaldım: Nasıl, niçin anlayamıyordu bu kız acaba?

"Sana daha trendeyken söyledim. Ne olup bittiğini anlattım!"

"Hâlâ mı o aptalca hikâye?"

"Aptalca hikâye falan değil bu! Gördüm diyorum sana, gördüm. Sen görmedin, çünkü resim çekmekle uğraşıyordun, gözünün başka şey görecek hali yoktu. Ama ben kendi gözlerimle gördüm: Bir adam zavallı bir kadını boğdu! Şimdi de kalabalığa karışmış, kaçıyordur."

"Mark, bu anlattıklarından emin misin?" Sabırlı olmalıydım. Ayrıca, benim gördüklerimi görmemiş, benim hissettiklerimi hissetmemişti. Güzel kadının boğazını sıkan ellerden nasıl korktuğunu, nasıl yalvarırcasına bana baktığını görmemiş, o sessiz çığlığını duymamıştı. Karşınızda sizden yardım dileyen bir kadım boğarlarken, eliniz kolunuz bağlı durup seyretmenizin ne demek olduğunu bilemiyordu.

Ona anlatmaya çalıştım. Tek tek, açık seçik kelimelerle anlatıyordum. Ayakta durmaktan yorulan Ruth, yol kenarındaki büyük ve sık çalılıkların önünde bir yere çöktü, ben de yanına oturdum. Beni dikkatle dinlemişti.

Sözlerimi bitirdikten sonra uzun uzun yüzüme baktı, en sonunda: .

"İki trenin birbirinin yanından geçmesi çok kısa bir süre içinde oldu, Mark!" dedi.

"Olanları görmeme yetti de arttı bile. Ne yani, inanmıyor musun söylediklerime, ben kendim

mi uydurdum sanıyorsun?"

Bu denli geniş bir hayâl gücüm yoktu benim. Ruth da bunu anlayabilecek kadar uzun bir süre benimle beraber olmuştu gemide.

Kaşlarını çattı:

"Uyduruyorsun demiyorum. Yalnız, yanılıyor olabilirsin. Çünkü bu olayı senden başka fark eden olmadı."

"Ben ne yapayım. Fakat ben gördüğümü biliyorum. Ne olur anlamaya çalış beni. Aşağıya inmek, olup bitenleri yetkili birine anlatmak zorundayım. Katili gördüm! Kurşunî renkte yağmurluk giymiş bir adamdı."

Bana göre her şey açıktı. Bir cinayet görmüştüm, bunu polise haber vermek zorundaydım. Ruth'un anlamasını bekleyecek zamanım yoktu. Yerimden doğruldum, tam adımımı atıyordum ki, karşımda gördüğüm bir şey beni olduğum yere çiviledi. Aynı anda Ruth'un da kolumu sıktığını hissettim.

Önünde oturmuş olduğumuz sık çalılıkların ardından çıkan, kurşunî renk yağmurluklu adam, bize doğru yaklaşırken, taşlaşmış iki budala gibi olduğumuz yerde kalakalmıştık.

Uzun boylu bir adamdı. Yağmurluğunun altında buruş buruş tüvit bir ceket, kalın bir balıkçı kazağı vardı. Ayakkabıları çamur içindeydi; şapkası yoktu, ama yağmura da aldırdığı yoktu; iyiden iyiye ıslanmıştı. Kıvırcık kızıl saçlarında, kızıl posbıyıklarında yağmur damlacıkları parlıyordu. Yaşını belli etmiyordu. Fakat benden genç olduğu belliydi. Parlak mavi gözlerinde alaycı pırıltılar vardı.

"Turistlerin başına da hep en umulmadık, en kötü şeyler gelir. Yazık! Hiç böyle heyecanlı şeyler bana rastlamaz."

Konuşmasını bitirince durdu, tatlı tatlı gülümsedi.

"Bağışlayın beni!" diye konuşmasını sürdürdü. "Elimde olmadan konuştuklarınızı dinledim. Kötü bir huy, ama vazgeçemiyorum. İlginç hikâyenizin tek kelimesini bile kaçırmadım. Nedir bu, Tanrı aşkına, yeni bir demiryolu için reklam kampanyası falan mı?"

Kendini ilk toparlayan Ruth oldu. Boğazını temizleyip:

"Siz Amerikalısınız!" dedi.

"Sanırım öyleyim. Ama, bunu ilân etmek için bir şey yapmıyorum. Hoş, buralarda kimsenin umurunda değil, nereli olduğum!"

"Ne işiniz var buralarda?"

Dayanamayıp sormuştum bu soruyu. Sanırım sesimde kuşkulu bir hava vardı. Kuşkulu olmasaydım da ne olsaydım: Bir dakika önce katili tarif etmiştim, bir dakika sonra çalılıkların ardından, tıpkı o katile benzeyen ya da katil olan adam çıkmıştı.

Gözünü kırpmadan bana baktı:

"Tepeye tırmanıyordum!" dedi.

"Bu yağmurun altında şapkasız, şemsiyesiz dolaşma denemeleri mi yapıyorsunuz?"

"Mark!"

Ruth yine başlamıştı, ama onu dinleyecek halde değildim. Kızıl saçlı adam yeniden gülümsedi.

"Sık sık bu yoldan tepeye tırmanırım. Bir şapkam ve şemsiyem yok ve burada her gün yağmur yağar. Acaba sorunuza yeterli bir karşılık verebildim mi?" Birden hakkında ne düşündüğümü kavramış gibi başını geriye atıp bir kahkaha savurdu: "Şimdi anladım!" dedi. "Kurşunî yağmurluklu adam!"

Kollarına baktı. Buruş buruş bir yağmurluktu, ama rengi tutuyordu. Böylece Bergen'de yaşayanların yarısının aynı renk yağmurluk giydiği kafama dank etti. Yabancı adam ise ellerini öne uzatmış, dikkatle inceliyordu. Birden çok ciddileşti, ağır bir sesle:

"Sanırım, siz gerçekten bir cinayet gördünüz!" dedi.

"Rüya görmediysem!"

"Tepede mi?"

"Hayır, aşağı inen trende!"

Gözlerindeki alaycı pırıltılar ve yüzündeki gülümseme kaybolmuştu:

"İnanılamayacak bir şey!"

Ruth hemen atıldı:

"Ben de öyle düşünüyorum. Tren öyle hızlı geçti gitti ki yanımızdan!"

"Fakat ben gördüm. O kısa sürede olup bitti her şey."

Kızıl saçlı adam kendi kendine konuşur gibi: "Bu durumda," dedi. "Aşağıda kıyamet kopuyor olmalı. Daha bir dikkatle baktı ikimize de. "Oslofiord'da indiniz değil mi?"

Öyle olduğunu söyledim, ardından önce Ruth'u sonra da kendimi tanıttım. Adamdan hâlâ şüpheleniyordum, fakat yapacak bir şey kalmamıştı.

"Benim adım da Bryan." dedi. "Cary Bryan. Bostonluyum. Ancak, çok çok uzun bir süredir Bergen'de yaşıyorum. Böyle bir olayı da ilk kez duyuyorum.'"

"Bergen'de hiç cinayet işlenmez mi yani?"

"Böylesi hayır! Bakın, dinleyin..."

Bryan konuşurken trenin sesini duydum. Yolda, düşündüğümden de çok zaman kaybetmiştik.

"Bizim tren!" Ruth inler gibi konuşmuştu. "Keşke tepede kalsaydık, daha iyi olacaktı."

Bryan da ona hak verdi:

"Çok daha iyi olurdu. Bu yol çok vakit alır. Ne var ki şimdi beni de meraklandırdınız. Haydi tepeye dönelim."

"Nereye gidiyorsunuz?" Ruth çığlık çığlığa sormuştu. Zavallı aşağı inmek istiyordu artık.

Ancak Cary Bryan bir kere karar verdi mi, onu yerine getirmeden rahat etmeyen adamlardandı. Pardösüsünün etekleri uçuşa uçuşa tepeye tırmanmaya başladı. Bir ara arkasına dönüp bize seslendi:

"Bu durumda aşağıya inmek tepeye çıkmak olur. Anlamıyor musunuz? Trenler yer değiştiriyorlar. Siz çıkarken aşağı inen trende biri öldürüldüyse, tepeye çıkar çıkmaz bunu öğrenebiliriz. Aşağı insek, sizin treninizi bulacağız!"

Yukarı çıkış, inmekten çok daha fazla zaman aldı. Trenle aynı zamanda istasyona vardık. Beş on kişi indi. Cary Bryan hemen kondüktöre doğru seğirtti. Uzun süredir burada yaşadığı için, Norveççe biliyordu. Bir de ne konuştuklarını anlayabilseydim daha mutlu olacaktım ya, neyse.

El kol hareketlerinden, baş sallamalardan, omuz silkmelerden oluşan birkaç dakikalık bir gösteriden sonra Bryan yanımıza geldi. Şaşkın bir hali vardı.

"Kondüktörün bir şeyden haberi yok. Treninde cinayet falan olmamış; ceset bulmamış."

Kulaklarıma inanamadım; bakakaldım.

"Olması gerek; o olayı gördüm ben."

"Ben de aynen sizin dediklerinizi söyledim; güldü bana. Bir çeşit şaka olduğunu söyledi."

"Şaka mı!"

Ruth'a döndüm: Şaka yapmadığımı o da biliyordu.

Baktım olacak gibi değil, Bryan'a olayın geçtiği yeri göstermeye karar verdim. Benim en son kompartıman dediğim yer şimdi en öndeydi; kondüktör de bizi durdurmaya kalkmadı. Ne yazık ki bütün çabalarım boşa gitti. İçeride o korkunç mücadelenin geçtiğine dair en küçük bir iz bile yoktu. Ne kırılmış bir şey vardı, ne de kan. Sıralardan birine çöktüm, başımı ellerimin araşma aldım. Bir açıklaması olmalıydı bu esrarengiz olayın.

Birden aklıma bir şey geldi:

"Belki de kadını pencereden atıp kaçmıştır!" diye bağırdım. "Yolu araştırırsak kadının cansız vücudunu bulabiliriz..."

Kadını pencereden attı, kendisi de patikadan kaçtı, çalılıklara gizlendi! Cary Bryan'a baktım; sonra da aklımdan geçenleri anlamamış olmasını diledim.

Cary: "İmkânsız!" dedi. "Bütün bu olan biten nedir bilemiyorum ama, trende cinayet işlemek imkânsızdır. Lütfen biraz mantıklı düşünün! Tren tıklım tıklım doluydu. Bu kadar insan oturdukları yerden bir kadının boğazlanmasını seyredecek kadar budala, taş yürekli ya da onun boğazlanmasını göremeyecek kadar kör değiller ya... Bir de kadın pencereden atılacak, katil de elini kolunu sallayarak kaçacak... Yok canım!"

"Fakat kompartıman bomboştu!"

"Aman, Mark! Nasıl böyle söyleyebiliyorsun! İğne atsan yere düşmezdi."

Söylenenleri duyuyordum, hiç kuşkum yoktu. Ruth Atkins'in benim sözlerim üzerine düştüğü şaşkınlığı da dehşeti de görebiliyordum; Cary Bryan ise büsbütün şaşkın bir haldeydi. Şiddetle itiraz ettim:

"Fakat ben kimseyi görmedim!"

"Kimseyi görmedin!" dedi, Ruth. "Deminden beri sana söylemek istediğim buydu. Sen kimseyi görmedin!"

Taş kesilmiştim. Cevap verecek halim kalmamıştı; daha doğrusu bir çıkış noktası bulamıyordum. Ruth:

"Hepsi bir yanlışlıktan ibaretti," diye ekledi. "Öyle olmalı. Bir şey görmüş olabilirsin: Belki, adam karısının eşarbını bağlıyordu ya da kolyesini takıyordu."

Ya o korkulu yüze, yalvaran gözlere ne demeliydi! Düşüncelerimi açıklayamıyordum artık.

Üçümüzün de sinirleri kopacak kadar gerilmişti. Onlar da yanıma çöktüler. Birbirimize bakıp içimizden birinin delirdiğini düşünüyorduk; ama kim delirmişti, bilemiyorduk. Birdenbire bir yorgunluk duydum: Yaşadıklarım beni yormuştu. Gemiden inmemeliydik. Daha güvertedeyken içime doğmuştu kötü bir şeyin olacağı...

Bryan'ın sesiyle kendime geldim. Neşeli bir tavırla:

"Yemek vakti geldi, ne dersiniz? Birlikte bir şeyler atıştıralım mı? Şöyle sıcak bir yemek hepimize iyi gelir sanırım. Tabii başka bir yere sözünüz yoksa."

Ruth hatırladı:

"Bay Sundequist'e söz vermiştik. Bizi bekleyecekti!" dedi.

"Bay Sundequist de kim?"

"Gemide tanıştığımız bir bay. Kıyıya çıkmadı, ama birlikte yemek yiyecektik."

"Gemide mi?... Şimdi?"

Öyle bir soruşu vardı ki, dikkatimi çekti, hemen saatime baktım. Başımdan geçenlerden sonra, saat düşünecek halim kalmamıştı ki. Kaç olduğunu kavrayamadan geminin düdüğünü duyduk.

"Tanrım!" dedim.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HER ŞEY kısa sürede olup bitmişti. Ruth ile birlikte soluklarımız kesilmiş, bembeyaz gemimizin mavi suların üzerinden kayıp gittiğini gördük. Bizi almadan yola çıkmıştı. Birden garip bir duygu sardı benliğimi; tren geçerken benliğimi saran o garip duygu gibi. Var olmayan bir cinayeti önceden görmek, hareket olarak değilse bile, zihnimde o olayın olduğunu bilme duygusu. Belki de sakin bir yüzle geminin uzaklaşışını seyretmenin nedeni de buydu. Sanki bu korkunç olayın olacağını önceden biliyor gibiydim. Ruth'un attığı çığlıkla kendime geldim:

"Eşyalarım!" diye bağırıyordu. "Her şeyim gemide kaldı; diş fırçam bile!"

"Benim de!" diye sakin bir sesle söze karıştım. "Evrak çantam bile gemide kaldı."

Bryan: "Evrak çantası mı?" diye heyecanla bağırdı. "Umarım içinde gizli evraklarınız yoktur!"

Neden, bilmiyorum ama, bu adam beni fena hâlde kızdırmaya başlamıştı. Başımıza gelenlerden onu sorumlu tutuyordum. Yolda ona rastlamamış olsaydık, işler yolunda gidebilir, biz de aşağıya inen son treni yakalayıp, gemimize yetişebilirdik. Aslında bunun doğru olmadığını biliyordum ama, yine de şuuraltında birini suçlamam gerekiyordu. Üstelik adamcağızın hiç suçu olmadığı gibi, yardımcı olmaya da çalışmıştı.

Tuttuğu taksi limana geç girdiyse bu onun suçu değildi ya; trende benim hayâl görmem de onun suçu değildi. Ancak, rıhtımda direnip de, sanki onu eğlendirmek için sahneye koyduğumuz bir oyunmuş gibi, bu olayı sırıtarak karşılaması suçtu!

"Gizli evrak falan yoktu çantamda!" diye terslendim, "Oslo'ya götürmem gereken bazı önemli kontratlar vardı."

"Oslo mu?" diye sorarken, Bryan'ın kalın kızıl kaşları yukarı kalkmıştı. "Durum çok kötü değil demektir öyleyse. Stavenger'e bir telgraf çekebilirsiniz..."

"Stavenger! Elbette! Nasıl da unuttum; orası geminin uğrayacağı ikinci liman değil mi? Nasıl ulaşabiliriz oraya? Tren var mıdır? Yoksa uçakla mı gitsek!"

"Yok canım, niye Stavenger'e gidecekmişsiniz? Bergen oradan kat kat güzeldir. Nasıl olsa

eşyalarınızı size geri postalarlar; eşyalarınız geldikten sonra siz de trene bindiğiniz gibi doğru Oslo'ya gidersiniz. Çok iyidir buranın trenleri; ilginç olaylar gelir adamın başına!."

Cary Bryan durumdan çok hoşlanmışa benziyordu. Dağ treninde başıma gelenler de onun için kocaman şakadan başka bir şey değildi. Oysa benim için durum böyle miydi! Öfkeyle lâf söylemek için adama döndüğümde, gözüm Ruth'a ilişti. Yüzü pırıl pırıldı kızın.

"Ne kadar heyecan verici bir şey değil mi? Hem sonra, ben de Avrupa'ya ilginç olaylarla karşılaşmak için geldim."

Ah şu kadınlar! Şaşkınlık ve hayret içinde kaldım. "Gemi gidiyor," diye bağrıldığını duyduğunda deliye dönen o değildi sanki.

"Yalnız şundan hiç kuşkun olmasın, ben Avrupa'ya heyecan aramaya gelmedim. Çok önemli bir randevum var, diye ters çıktım".

"Aman, Mark! Bu kadar sıkma kendini. Galiba Bay Sundequist'in dediği doğru: Çok gerginsin. Düşünsene; trende olmadık bir olay için nasıl kendini yedin. Hem artık ne yapabiliriz ki, geminin arkasından yüzecek değiliz ya. İşe komik yanından bak biraz."

"İşte müthiş bir görüş!" dedi Bryan. "Tipik bir Amerikalı!"

"Üstelik benim randevum falan da yok. Belli bir zaman içinde de yolculuk etmiyorum, ayrıca karnım çok acıktı!"

Yapacak bir şey yoktu. Benim başlatmadığım, benim durduramadığım birtakım olaylar ortaya çıkmıştı; artık direnecek gücüm kalmamıştı. Ruth'la Bryan'ın peşine takıldım. Önce eşyalarımız için telgraf çektik, sonra da bir taksiye atlayıp şehre döndük.. Artık ceset aramadığım ve yetişecek gemi de kalmadığı için bütün dikkatimi Bryan'a verebilirdim.

Gergin zamanlarda harikalar yaratabilecek bir hali vardı; her şeye kolayca bir çözüm yolu bulabiliyordu. İyi bir arkadaş olabilirdi; ancak biraz fazla samimi davranıyordu.

İlk durağımız çok sevimli bir otel oldu. Yeşillikler içindeki girişin iki yanında heykeller diziliydi. Keman çalan, barışsever oldukları her hallerinden belli şehir adamlarının heykelleriydi bunlar. Norveçliler at üstünde duran adam heykellerine pek yüz vermiyorlardı anlaşılan ya da barışı sevdiklerinden, at üzerinde bir barışsever düşünemiyorlardı.

Bu iyi gidiş birden bozuldu, neşemiz kaçmıştı. Çünkü otelde hiç boş yer yoktu. Derken Cary Bryan'dan kuşkulanmaya başladım. Neden, bilmiyorum ama, öyle bir duygu geldi içime.

Otelin lokantasına geçtik.

Bryan: "Burada yemekler nefistir," dedi. "Gerçi çok uzun süredir gelmedim ama, inanın buraya geldiğinize pişman olmayacaksınız."

"Benim bütün istediğim bu geceyi geçirebilecek bir otel!" diyerek sözünü kestim.

"Canım onu problem etme kendine. Birinci sınıf oteller, turistler geldiği için doludur, ama bir pansiyon bulabiliriz. Olmazsa sizi kendi evime götürürüm. Akşam yemek yiyebileceğimiz

çok iyi bir yer var, oradan da bir gece kulübüne gidebiliriz."

Cary Bryan'ı kuyruk gibi peşimde gezdirmeye hiç niyetim yoktu. Hemen hesaba başladım; kalacağımız yer bütçeme uygun olmalıydı. Derken aklıma takıldı:

"Bryan, sen ne iş yaptığını bize hâlâ söylemedin!" dedim.

Bu soru onu ancak bir saniye kadar duraklattı. Hemen:

"Sen de ne iş yaptığını bana söylemedin!" diye yapıştırdı.

Ruth'a baktım. Yüzünü peçetesinin ardına gizlemiş, kıkırdıyordu. Olanlardan büyük bir zevk almaya başlamıştı; çok eğleniyordu.

Çatalını masaya bırakan Bryan:

"Peki," dedi. "Önce ben anlatayım. Hayat hikâyemi öğrenmek istersin sanırım. İşte: Sizin kaçırdığınız gemi ile üç yıl önce Bergen'e geldim. Bir küçük bavulum, üç beş bin dolarım ve Amerika'dan kaçmak için çok önemli bir nedenim vardı. Artık vatanımdayken, kendimi evimde gibi hissetmiyordum. Öyle ki, büyük ve yabancı bir güç tarafından istilâ edilmiş, ezilmiş gibi hissediyordum kendimi. Teksas gibi bir güç! Grant, hiç sen kendini böyle bir duygu altında ezilmiş hissetmedin mi?

"Hayır, sanmıyorum!" diye yalan söyledim.

"Öyleyse evli değilsin. Yanlış anlamayın Bayan Atkins, kadınlara düşman falan değilim; üstelik karşı cinsin hepsine bayılırım. Ama evlilik!.."

Sustu, içkisinden büyük bir yudum aldıktan sonra yeniden konuşmaya başladı:

"Elaine, o her işin altından kalkabilecek güçte kadınlardandı; her dakika oradan oraya koşuşturup, büyük işler başaran kadınlardan. Bunların neler olduğunu bilemiyorum, ama bir saniyesi bile boş geçmezdi. Benim de ortalıkta onun gibi koşuşturmamı istemeseydi, umurumda bile olmazdı; ne isterse yapsın. Fakat, canım arada bir balığa çıkmak istiyordu."

Ruth: "Norveç'e balık tutmak için geldiniz, besbelli!" dedi.

"Öyle sandığınız gibi kolay olmadı bu iş. Elaine psikolojim bozuldu sanarak beni doktorlara götürmeye başladı. Ruh doktorlarına, benim gizli bir korkum olduğunu,gerçeklerden, sosyal hayattan, toplumdan kaçtığımı, yaşama zevkimin kalmadığını söyleyip duruyordu. Hatta ipnotizmayı bile denedik..."

Bryan birdenbire sustu, yüzüme baktı: ""Bak! Bu da bir fikir," dedi.

Bir şey anlamamıştım. Suskunluğum da apaçık belli etmişti bunu.

"İpnotizma!" dedi. "İpnotizma! Biliyor musun ki, biz sürekli olarak kendimizi ipnotizma altında tutarız."

Bryan: Bir süre sustu.

Ruth: "Merakla" sonra! dedi.

"Ruth'un uyarmasıyla tekrar konuşmaya başlayan Bryan:. Dağ trenindeki olayı düşünüyorum. Belki Grant, bilinçsiz olarak gördüğü sandığı şeyi görmek üzere kendini ipnotize etmiştir."

"Ama niçin?" diye atıldım.

"İşte işin ilginç yönü de bu ya! Belki de içinde bastırmaya çalıştığın bir duygu vardır. Sarışınları boğazlamak isteği. Bayan Atkins, bu adama dikkat etmenizi salık veririm!"

Ruth başını sallayarak gülmeye başladı. Onun saçları da en az Bryan'ınki kadar kızıldı.

"Saçlarımın rengi kızıl olduğundan, korkmam için bir sebep yok," dedi. " Size dönelim; araştırmalar sonucu ne elde ettiler? Gerçekten gizli bir korkunuz var mıymış?"

"Elbette. Siz beni ne sandınız! Gizli kaldığı sürece bir önemi yoktu. Ancak, gizli duygunun varlığı ortaya çıkınca yapılacak tek şey kalıyordu: Ben de onu yaptım. Bavulumu aldığım gibi önüme çıkan ilk gemiye atladım."

"Ya gizli korku?"

"Gizli korkunun adını koydum: Elaine ve Teksas. Ne olabilirdi ki başka?. Evet, sıra sizin Bay Grant. Bakalım siz neler anlatacaksınız?"

İnanılamayacak gibiydi. Dokuz gün önce New York'taki çalışma yerimdeydim. Bu sabah Oslofiord'un limana girişini seyrediyordum güverteden. Birkaç saat sonra ise tam anlamıyla Cary Bryan'la çarpıştım; hem de yaşanan ilginç olayların hemen ardından. Şimdi ise, Bryan o alaylı sorusuna karşılık beklerken, çok daha ilginç bir şey gerçekleşmekteydi.

Olmaması gereken yerdeydi ve bize doğru geliyordu. Benim bu ani duraklamam karşısında Ruth'la Bryan da baktığım yana baktılar. Yemek salonunu geniş adımlarla geçen, şen, halinden hoşnut adamla yüz yüze geldik.

"En sonunda sizleri bulabildim!" diye bağırdı. "Er geç zavallı sevgili dostlarımı bulacağım, demiştim kendi kendime. Çünkü zavallıların karnı acıkacak. Orada ya da burada bir yerde yemek yiyeceklerdir diye düşünüyordum."

İnanılacak gibi değildi ama, gerçekti. Gelen Otto Sundequist'ti!

Sonuçta üçümüz de gemiyi kaçırmış, aynı yerde yanyana gelmiştik. Sundeguist'e, gerçek nedenini söylemeden tepede nasıl takıldığımızı, Bryan'la karşılaşmamızı elimden geldiğince özet olarak anlatmaya çalıştım. Yaşanan onca macerayı kısaca anlatmak pek kolay olmamıştı. Verdiğim işaretten dolayı Ruth söze hiç karışmamıştı. Bryan'a gelince yemeğin parasını ben ödediğim sürece olanlar umurunda bile değildi.

Sundequist'in başından geçenler bizimkinden de aptalca, daha saçmaydı. Yemeğe gelmediğimizi görünce, birinci ihtar düdüğüne rağmen gemiden çıkmış, bir arabaya atladığı gibi kıyı boyunca bizi aramaya koyulmuştu. Bu aramanın epey sürdüğü, Sundequist'in şimdi bizim yanımızda olmasından belliydi.

"Suç benimdi," dedi. "Çünkü tepeye çıkma fikrini size ben vermiştim, olanlar da benim suçumdur!"

"Onlar da birtakım deneyimlere sahip oldular!" diye Bryan yılışık bir sesle konuştu.

Ben kötü kötü bakınca hemen başını yemeğine eğdi. Sundequist ise neşeli bir sesle konuşuyordu:

"Şimdi karaya oturduğumuza göre, bir şeyler düşünelim," dedi. "Ama, ne hoş değil mi? "Üç Silâhşörler" gibiyiz."

Bryan'ı hiç hesaba katmadığına fena halde sevindim:

"Kalacak bir yer bulursak, daha da hoş bir durumumuz olabilir," dedim. "Burada boş yer yokmuş."

"Ya!" Sundequist'in yüzü bir saniye için bulutlanır gibi oldu, hemen ardından yine parıldadı:

"Dostlarım, bu daha da hoş oldu. Karada kaldığınızı anlayınca çok üzüldüm, sizi arama şaşkınlığı içindeyken aklıma gelmedi ama, benim burada pek değerli, çok eski bir dostum ve akrabam vardır. Kendileri şehir dışında kalırlar. Eh, bundan iyisi de can sağlığı. Yolculuklarda hep böyle olur ya. Oradan oraya koşuşturmaktan, eski dostları aramak aklımıza bile gelmez. Ancak başımız sıkışınca onlara koşarız. Sonra da, eski dostları göremedikten sonra, bu koşuşturma neye yarar diye düşünürüz."

Sundequist şaşkınlık devresini geride bırakmış, eski benliğine kavuşmuştu. Söylemek istediği şeyi söyleyene kadar en az yarım saat harcama yeteneğine sahip bir adamdı. Neyse ki bu sefer o kadar uzun sürmedi.

"Siz Oslo'ya gidecektiniz, değil mi Bay Grant?"

Başımı salladım. Sundequist bunu gemiye bindiğimiz ilk günden beri biliyordu.

"Benim gideceğim yer de Bergen-Oslo demiryolu üzerinde. Aklıma bir şey geldi..." Durdu, saatine baktı, düşündü. "Evet, evet ancak bir taksi kiralayalım."

Bryan umutla atıldı:

"Benim bir arkadaşımın otomobili var. Sanırım bir süre için bize verebilir."

Otto Sundequist bu sözler üzerine gözlerini yardımsever arkadaşımıza dikti. Bir çift buz gibi mavi göz Bryan'ın buruş buruş yağmurluğunu, kalın kazağını, makas görmemiş bıyıklarını inceledi. Sonuçtan hiç de hoşnut kalmışa benzemiyordu.

"Teşekkür ederiz. Ben bu şehri yakından tanırım; nereden araba kiralanacağını da biliyorum. Gece olmadan dostlarımın yanında olabiliriz!"

"Olabilir miyiz!" Ruth, 'biz' kelimesinden biraz duraklamıştı. "Acaba hepimizi birden misafir ederler mi?"

Sundequist gülümsedi:

"Bayan Atkins, siz daha bu ülkeyi tanımıyorsunuz. Üç beş kişi fazla olsak, daha da eğlenceli bir topluluk oluşturabiliriz. Yine de, sizi memnun edecekse, yola çıkmadan onlara bir telefon edebilirim."

Bu sefer duraklayan ben oldum. Gemiyi kaçırdığımızdan beri yapılan plân değişiklikleri Ruth Atkins üzerinde bardak bardak martini etkisi yapıyordu sanırsınız. Koyu kahveden daha sert içki içmemiş olan bu öğretmen kızcağızın gözleri parlamış, yanakları kızarmıştı. Otto'ya karşı koymaya çalıştım. Çünkü bavullarımız Oslo'ya yollanacaktı. Oysa biz Voss'a gidiyorduk.

Sundequist hemen atıldı:

"Ne olur yani?" dedi. Bavulları Voss'a yollarlar. Misafir olacağınız insanlar sizleri ailedenmiş gibi karşılayacaklardır. Hiç kuşkum yok bundan. Sizin de kuşkunuz olmasın. Benim yeğenim de orada kalıyor. Sigrid Reimers'tir adı. Savaştan beri dostlarımla oturur, ben de kendisini birkaç yıldır görmüyorum. Bu fırsatla onu da görmüş olurum. Kendisi kız kardeşimin kızıdır..."

Sundequist'in gözlerinde hatıralar canlanıvermişti. Birden bütün yaşını ortaya koyuverdi; hemen toparlandı, yüzü yine parlamaya başlamıştı.

"Sigrid çok geç evlendi. Stockholm'de çalışmaya gelen gencecik bir Norveçli doktorla..."

"Yeğeninizin soyadı Reimers değil mi, demin öyle söylemiştiniz..."

Bryan hep böyle zamansız sorular sormakta, lâfı yarıda kesmekte ustaydı.

Ancak Sundequist bu sefer kızmadı, yalnızca acı acı gülümsedi.

"Öyle demiştim. Çünkü öyle... Doktor Bjornsen o sözünü ettiğim Norveçli doktorun çok yakın dostuydu. Neyse, aile tarihimizi anlatmak için çok uzun zaman var önümüzde. Şimdi ne dersiniz, Bay Grant, telefon edeyim mi?"

Ne diyebilirdim ki! Daha saatler öncesinden, olayların akışını ayarlamak benim elimden çıkmıştı. Sundequist'in teklifine 'hayır' diyecek olursam,

Cary Bryan'ın evine gitmem gerekiyordu. İşte onu göze alamadım!

õõõ

YOL BOYUNCA Ruth ve Sundequist tatlı tatlı gevezelik ettiler. Ben de sanki dışarıyı seyrediyormuş gibi yapıp düşüncelerime daldım. Cary Bryan'la karşılaşmamız, gemiyi kaçırışımız, lokantaya, Otto'nun gelişi, her şey birbirine karışmıştı. Şimdi olanları yeni baştan düşünebilirim. Hele Bryan'ın yemekte söylediği bir söz aklıma takılmış, beynimi kemirip

duruyordu: Şuuraltımla, bilinçsiz olarak düşünmemle ilgiliydi bu. New York'taki günlerimi, eve gitmediğim geceleri, içimde uyanan duyguları düşündüm. Hayır, hayır. Arada hiç bir bağlantı kuramıyordum. Bir anlam çıkmıyordu.

Sundequist bana sesleniyordu:

"Bay Grant, çok ciddî görünüyorsunuz. Yoksa yine başınız mı ağrımaya başladı?"

Zorlukla gülümsedim:

"Hayır, ama oldukça yorucu bir gün geçirdik, sersemledim sanırım."

"Sizi götürdüğüm yerde bütün yorgunluğunuz geçecektir. Voss harika bir yerdir. Doktor Bjornsen çevredeki ortaçağ binaları hakkında bilgi verebilir. Ortaçağ onu eskiden beri çekerdi; şimdi emekli olduktan sonra bütün vaktini tarihi eserleri incelemeye harcıyor."

"Doktor Bjornsen ne doktorudur? Ne üzerinde ihtisas yapmıştır?"

Ruth'un bu sorusu üzerine Sundequist durakladı. Sonunda:

"Birçok konularda ihtisas sahibidir" dedi. "Bir savaş yepyeni ihtisas kolları ortaya çıkarır, Bayan Atkins! Hepimiz kendimizi yepyeni, çok farklı konular içerisinde bulduk."

"Niye biz diyorsunuz, Bay Sundequist?" diye sordum. "Sizin ülkeniz savaşa girmedi ki!"

Sundequist'in yüzü kararmıştı:

"Evet, dediğiniz bir bakıma doğru. Ancak, Bay Grant; savaş yapmanın birçok yolları vardır; hem de pek çok. Hem artık bu tatsız konuyu kapasak, ne dersiniz? Hele dostlarımın evinde, lütfen bu konuyu açmayın. Yeğenim savaş yüzünden dul kaldı... Bir çok kadın gibi. Ne var ki hayat sürüp gidiyor, yeni bir hayat kurmak gerekiyor eskisinin üzerine. Biz de yaşamayı düşünelim. Bu bizim tatilimiz... Tatil havası içinde olmalıyız, değil mi?"

Hava pek tatil havası gibi değildi ya, neyse. Derken ilerdeki çam ağaçlarının arasından ışık göründü. Misafir olacağımız yere gelmiştik.

Büyük, güzel, bir eski zaman eviydi. Ellerimizde paketlerimizle arabadan iner inmez bizi hareketli, sevimli bir köpek karşıladı. Neşeyle havlıyordu. Paketlerimiz de, eşyalarımıza kavuşana kadar gerekli olabilecek birtakım şeylerdi; yola çıkmadan, şehirden almıştık.

Evin kapısına varmadan, kapı açıldı uzun boylu, yapılı, yaşlıca bir adam göründü. Otto'yu görünce, sevinçle ileri çıktı.

"Otto, bunca zaman sonra görüşebildik, ne güzel bir sürpriz. Hoşgeldin, hoşgeldin!"

Bizi sanki sürüklercesine içeri aldılar, eski dostları olsaydık ancak bu kadar içten karşılayabilirlerdi. Girdiğimiz odanın şöminesinde canlı, sıcak bir ateş yanıyordu. Bizi kitaplığa almışlardı anlaşılan, çünkü duvarlar çepeçevre, yüzlerce kitabın olduğu kitaplıklarla kaplanmıştı. Ateşe doğru yürüdüm.

Sundequist:

"Greta!" diye bağırdı, "Son gördüğümden beri hiç değişmemişsin."

Doktor Bjornsen'in karısını görmek için döndüm. Ufak tefek, beyaz saçlı, güzel yüzlü bir kadındı. Yıllar onun da yüzünde izler bırakmıştı ama, hiç de çirkinleştirmemişti. Kendimi sıcacık bir yuvada hissettim. Bu, ateşin yüzünden değildi. Kişilerden geliyordu. Yüzümde mutluluk ifadesiyle, kapıya döndüm. Evin üçüncü kişisiyle karşılaşmak için. Bu kişi kütüphaneye yeni girmişti.

"Sigrid! Sevgili küçük Sigrid'im benim!" Sundequist yeni geleni kollarının arasına aldı, sonra ona doya doya bakmak için biraz geri çekildi.

"Çok güzel, değil mi, Bay Grant? Böyle tatlı bir varlığı görmek varken, insan vapuru kaçırdım diye üzülür mü? Haklıymışım, değil mi?"

Karşılık vermek için en küçük bir çaba bile harcamadım. Harcayamadım.

Sigrid Reimers uzun boyuyla, incecik, sarı saçları omuzlarına dökülmüş, iri mavi gözlerinde gülümsemeyle önümde duruyordu. Artık bir şey duymaz, anlayamaz olmuştum. Zaman yine durmuştu. Bu kadın, ömrüm boyunca unutamayacağım o kadındı. Bu kadın, dağ treninde öldürüldüğünü gördüğüm kadındı!

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KIPIRDAMADAN, soluk bile almadan kalakalmıştım. Ne kadar zaman öyle durduğumu bilemiyorum. Sigrid Reimers dayısının söylediği kadar vardı, daha da fazlasına sahipti. Bir adamın, hiç bir zaman var olmayacağını bildiği halde, yine de gönlünde yaşattığı o rüya gibi kadının ta kendisiydi. Ama, işte en umulmadık anda bu düş gerçek oluvermişti. Ancak beni olduğum yere çivileyen yalnız onun güzelliği değildi. Bu ne demek oluyordu? Bunun anlamı neydi?

Sesiyle toparlandım.

"Geldiğiniz için çok sevindik, Bay Grant."

Rüyam konuşmuştu. İpek gibi yumuşacık bir sesi vardı. İngilizcesi de çok güzeldi. Birkaç kelime söylemek için kendimle savaşıyordum.

"Bağışlayın beni!" dedim. "Böylesine candan bir topluluk içinde genellikle susamam, konuşurum, ama bu gece biraz yorgunum sanırım. Oldukça hareketli bir gün geçirdik de."

Doktor Bjornsen atıldı:

"Ya, öyleymiş," dedi. "Demek, sevgili eski bir dostun ziyaretime gelmesi için, vapuru kaçırması gerekiyormuş... Nasıl oldu bu iş anlatsanıza!"

Kimse bir şey söylemedi. Ruth'a baktım; yardım dilercesine. Ruth'un kaşları çatılmıştı. Anlaşılan ters bir şey vardı; yüzümden ters bir şeyler olduğunu anlamıştı. Sundequist'e baktım. O da aynı şeyi görmüştü. Sonunda sözü o aldı:

"Sonra," dedi. "Sonra anlatırım, bol bol konuşuruz. Şimdi misafir olarak bize yatacak yer göstermenizi istiyorum. Bay Grant'ın da belirttiği gibi, oldukça hareketli bir gün geçirdik... Hem sonra..."

Durdu, Bayan Greta'ya baktı en içten gülümsemesiyle: "Yemeğin hazırlanması da pek uzun sürmez, umarım!" dedi.

Greta Bjornsen gülerek:

"Umudunu kırma, bekle," dedi. "Ben de umarım ki, yolculuk hepinizin iştahını açmıştır. Lars, misafirlerimize odalarını gösterir misin? Yemek yerken bol bol konuşacak zamanımız olur."

Ev sahibimiz öne düşerek bizi yukarı çıkardı. Evde kaç oda olduğunu düşünmek bile zordu. Oldukça büyük bir evdi. Benim odam evin ön yüzündeydi. İki büyük penceresinden, çam ağaçlarının arasından fiyord görünüyordu.

Pencerenin önünde durmuş, fiyorda bakarak aşağıdan gelen sesleri dinliyordum ki, birinin adımı seslendiğini duydum.

Ruth gelmişti. Işığı yakmamıştım. Yavaş yavaş yanıma yaklaştı:

"Ne oldu? Kendini nasıl hissediyorsun? Aşağıdayken sana bir şey oldu ama, anlayamadım."

"Demek belli oldu!" diye mırıldandım.

"Belli oldu ne kelime! Bay Sundequist'in yeğeni odaya girer girmez, yüzün hayalet görmüş gibi bembeyaz kesildi. Neyin var, Mark? Lütfen yüzünü saklama! Ne olduğunu bilmem gerekiyor!"

Aslında ondan kaçmaya çalışmıyordum; yalnızca karar vermeye çabalıyordum. Söylese miydim acaba?"

"Söylersem, beni deli sanacaksın!"

"Söylemezsen, bu sefer hasta olduğunu düşüneceğim."

"Belki de hastayım. Bilmiyorum. İnan bana Ruth; şu anda, aşağıda gördüğümden başka hiç bir şey bilmiyorum, hiç bir şeyden emin değilim. Bu sabah trenin içinde öldürüldüğünü gördüğüm kadın Sigrid Reimers'ti!"

"Ne!"

Ruth durumu kavramaya çalışıyordu. Bunu yüzünden anlayabiliyordum.

"Boğazı sıkılan, boğulan kadındı. Bana yanıldığımı falan söylemeye de kalkışma. O yüzü nerede görsem tanırım. Unutamayacağım bir yüzdü... Unutamazdım..."

Karşı koyacak,aldandığımı söyleyecek diye bekledim. Hayır, sesi çıkmıyordu. Belki de korkmuştu. Onu bilemem ama, ben korkmuştum.

"Anlayamıyorum!" diye fısıldadı.

"Ben anladım mı sanıyorsun?"

"Ama her şeyin bir yanlışlık olduğuna karar vermiştik..."

"Sigrid Reimers bir yanlışlık mı yani? Tanrım! Onu gördüğüm vakit yüzümün ne hâl aldığını sen söyledin. Onu görür görmez bütün o korkunç olayı nasıl bir solukta anlatmadım, şaşılacak bir şey."

"Bu korkunç olay da neymiş?"

Birden kapıya döndüm. Otto Sundequist gelmişti. Bize doğru yürüdü:

"Nedir o hikâye, Bay Grant?"

Her şeyi yeni baştan anlatmak istemiyordum. Hele Sundequist'e hiç. Ama, fena kıstırılmıştım.

"Sanırım anlatsan iyi olacak, Mark. Ben artık sana yardım edemiyorum."

Ruth da böyle söyleyince, yapacak bir şey kalmamıştı. Sundequist merakla bekliyordu. Gözleri bu karanlıkta bile pırıl pırıl yanıyordu.

Kütüphaneden bu kadar çabuk ayrılması bir rastlantı olamazdı. Arabada da sorduğu gibi, arkamdan, yeni bir baş ağrısına tutulup tutulmadığımı anlamaya gelmişti. Ruth'un yanımda olmasına sevindim. Eğer anlattıklarımı onaylayacak biri olmazsa, Otto'nun karşısında komik duruma düşebilirdim. Hiç olmazsa Ruth, trendeyken neler yaşadığımı, ne hâllere girdiğimi doğrulayabilirdi.

Anlattıklarımı gözlerimle görmeme rağmen kendim bile inanmadan olayı birde Sundeguist'e anlattım. Sözlerimi bitirince Ruth gitti, kapıyı kapayıp, ışıkları yaktı. Sundequist'e baktım. Çok, şaşırmış gibiydi, ama aynı zamanda korkmuş, ve heyecanlanmıştı.

"Oldukça ilginç bir olay, Bay Grant."

Bütün söyleyeceği bu kadar mı olacaktı? Ne söylemesini istediğimi bilemeden bekledim.

"Gerçekten oldukça ilginç bir durum."

Gitti, yatağıma oturdu. Her zaman parlak olan yüzü kuşkuyla bulutlanmıştı bana bakarken.

"Bugün sizinle beraber olan o adama, Bay Bryan'a da anlattınız mı bunu?"

"Anlatmama gerek kalmadı ki. Ben heyecan içerisinde Ruth'a anlatmaya çalışırken o da önünde durduğumuz çalıların ardından anlattıklarımı dinliyormuş"

"Pek tepkisi ne oldu? Ne dedi?"

Omuzlarımı silktim.

"Hiç, bir şartlanmış hayâl görme dedik geçtik. Başka ne diyebilirdik? Ama, şimdi..."

"Bunun mantıklı bir açıklaması olsa gerek!" diye Ruth söze girdi. "Şöyle ki..." Durdu, bir kelime arıyordu. "Bir tahmin olarak şöyle diyebiliriz: Bugün çok yoruldun, Mark. Hepimiz yorulduk, ama senin bir de bütün gün boyunca beynini kemiren kötü bir olay, bir görüntü vardı. Sigrid Reimers odaya girer girmez bütün bunlar yeniden aklına geldi. Böyle olamaz mı? Bu sabah gördüğünü sandığın kadın Sigrid olmalı diye düşünmüşsündür."

Yardımcı olmaya çalışıyordu, ama işin aslını kavrayamamıştı ki. Hoş, dağ treninde benim yaşadığım o korkunç anı yaşamamış olan hiç kimse beni anlayamazdı.

Konuşmasını sürdüren Ruth:

"Mark, istersen evsahibimiz doktor, belki sana yardım edebilir."

"Hayır!"

Öylesine ani, öylesine şiddetli bir "hayır" demiştim ki, ben bile irkildim.

"Söylediklerimin bir kelimesi bile bu odadan dışarı çıkmayacak. Zaten yeteri kadar yük oluyoruz, bir de kendi problemlerimle uğraştırmak istemem onları."

Sundequist oturduğu yerden doğrulurken: "Ben de size hak veriyorum, Bay Grant!" dedi. Aslında ikinize de hak veriyorum.Bayan Atkins sizin iyiliğiniz için böyle düşünüyor. Fakat siz de haklısınız. Aslında size gereken sıkıcı bir öğüt değil, sağlıklı bir dinlenmedir. Çok yorgunsunuz; yüzünüzden, gözlerinizden belli oluyor. Sağlıklı düşünemeyecek kadar yorgunsunuz. Bence yatıp biraz uyuşanız iyi olur. Bayan Bjornsen yemeğinizi buraya yollamaktan rahatsız olmaz."

"Hiç aç değilim."

"Öyleyse uyuyun. Bu size, yemekten daha iyi gelecek. Bayan Atkins'le birlikte uygun bir bahane bulabiliriz, sizin için. Ayrıca, sakın üzülmeyin, sözlerinizden bir kelime bile dışarı çıkmayacak. Dinlendikten sonra size de pek saçma gelebilecek birtakım şeylerle kimseyi rahatsız etmeye niyetim yok. Rica ederim, sevgili dostum, bu akşam daha fazla düşünmeyin ve uyumaya çalışın."

Karşı koyacak halim yoktu. Kendimi hiç bu kadar yorgun hissetmemiştim. Onlar odadan çıkar çıkmaz kendimi yatağa attım. Uyku ve tüylü yatak örtüsü beni hemen kucaklarına alıverdiler.

õõõ

MERDİVENDEN çıkıyordum. Dar, döne döne yükselen, taş basamaklı merdivenden. Taşlar beyazdı. Hava alaca karanlıktı, ama taşların beyazlığı iyice belli oluyordu. Eski, kaba, pis basamaklardı bunlar. Bazen öyle damlıyordu ki, zor çıkıyordum. Sonra birden genişliyor, balkon gibi bir açıklığa çıkıyordum. Aşağı baktığımda, tırmanmaya başladığım yerde, uzayan gölgelerin gizlenmeye çalıştıklarını görebiliyordum. Soğuktu, ıslaktı. Başımı kaldırıp baktım. Taştan, beyaz basamaklar uzayıp gidiyordu. Sonra yıkık bir duvar vardı. Basamaklar, duvar, kararan gökyüzü; dam yoktu. Yıkık duvarları örten tavan yoktu. Terk edilmiş, yılların harabesi, olan bir yerdi burası. Yine de tırmanıyordum. Tepe, ne olduğunu bilmediğim gizli bir güç, bir mıknatıs gibi beni yanma çekiyordu. Ne kadar yorgun olursam olayım, oraya çıkacaktım...

Birden uyandım. Soluk soluğa kalmıştım; her yanım terden sırılsıklamdı. Korkmuştum. Ne var ki, bir şey daha olmuştu. Bir şey ya da birisi beni uyandırmıştı. Dirseğime dayanarak doğruldum, odaya bir göz gezdirdim. Odada kimse yoktu. Dışarıdan da en küçük bir ses duyulmuyordu.

Başım yastığa düştü; hâlâ uykuluydum. Korkulu bir düş görmüştüm, hepsi buydu. Merdiveni tırmanmaktan da yorgun düşmüştüm. Battaniyeyi omuzlarıma çektim. Birden uykum açılır gibi oldu. Battaniye nereden gelmişti? Belki Ruth yemekten sonra odaya uğramış, üzerime bu battaniyeyi örtmüştü.

Daha fazla düşünmeden tekrar uyumaya çalıştım.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BAMBAŞKA bir dünyaya gözlerimi açtım. Öylesine iyi uyumuştum ki, gece gördüğüm kâbuslar bile beni tedirgin edememişti. Hemen fırlayıp kalktım; Camdan dışarı baktığımda fiyord gümüş gibi parlıyordu. Çok erken olmalıydı ki, ortalıkta kimseler görünmüyordu. Derken çıngırak sesleri geldi kulağıma. Az ötede bir sürü çıngırak duruyordu; biraz ileride de mantosunun önü açık, incecik, sarı saçları sabahın serin rüzgârında uçuşan bir kadın! Sigrid Reimers! Uzun zaman baktım. Onu görmek bende yeni bir şok etkisi yaratmamıştı. Gidip daha yakından görmek istedim; paltomu dolaptan çıkardım -paltomun dolaba nasıl asıldığını da bilmiyordum- aşağı indim, dışarı çıktım.

Hava oldukça soğuktu. Şapkam olmadığı için paltomun yakasını kaldırdım, paltomun etekleri uçuşa uçuşa Sigrid'e doğru ilerledim. Yerler çok ıslaktı. Genç kadının niye dizlerine kadar çıkan botlar giydiğini o zaman anladım. Yanına vardığımda ayakkabılarım sırılsıklam olmuştu.

Sigrid geldiğimi görmüş, el sallıyordu.

"Günaydın, Bay Grant! İyi uyudunuz mu?"

"Bir ölü gibi. Yorgunluktan bitmiştim sanırım."

"Otto da sizin çok yorgun olduğunuzu söyledi. Ama bu sabah iyice dinlenmiş gibi görünüyorsunuz."

"Dinlenmiş ne kelime, çakı gibi ve aç!" dedim.

Küçük bir kahkaha attı. Hiç bu kadar tatlı, berrak bir kahkaha duymamıştım.

"Korkmayın, Bay Grant. Sizi doyuracağız, hem de en kısa zamanda. Çiftliğimizi nasıl buldunuz? Amerikadakilere benziyor mu?"

"Doğrusunu isterseniz Amerikadaki çiftlik hayatını yalnız sinemada gördüğüm için iyi bir karşılaştırma yapamayacağım. Bizim evimiz küçük bir şehirdeydi. Fazla dolaşacak, gezip görecek paramız da yoktu. Babam papazdı."

"Papaz mı! Ne güzel!"

Bunu öylesine beğenerek söylemişti ki, sanki, babamın demiryolları ya da beş on tane petrol kuyusu var, demiştim.

"Ufak bir kilisenin papazıydı, ama," diye çabucak ekledim. "Ben doğmadan önce daha büyük bir şehirde, daha büyük bir kilisede görevliymiş. Ne var ki, kurallar hakkında ileri gelen din adamlarıyla çatışmış, onlar da babamı küçük bir şehre sürüvermişler."

Birden utanarak sustum. Yeni tanıdığım bir kadına anlatılacak şeyler değildi bunlar. Özür dilercesine:

"Hayat hikâyemi anlatmak üzere söze başlamamıştım," dedim. "Ne de babamınkini, ama..."

Sigrid sözümü kesti:

"Anlattıklarınız benim çok ilgimi çekti. Bir insanın nasıl öldüğünü bilmek çok önemli. Ben ölümün nasıl geldiğini gördüm!" Sustu. Az sonra gülümseyerek:

"Haydi gelin, Bay Grant, karnımızı doyuralım bakalım!" dedi.

Muhteşem bir kahvaltıydı. Sofrada kimse dün akşamki yokluğum konusunda bir şey sormadı. İki arkadaşım durumu güzel idare etmişlerdi besbelli. Fakat Ruth'un gözleri merakla bana dikilmişti. Gülümseyerek merak edilecek bir şeyin olmadığını ifade etmeye çalıştım. Yalnız biraz da şaşırmıştım. Böylesine durgun ve şüpheci bir Ruth'u yadırgıyordum. Doktor ateşli ateşli bir şeyler anlatıyordu. Sundequist de ona katılmıştı.

Birden iki adam sofranın ne kadar sessizleştiğini, yalnız kendilerinin konuştuğunu fark edip gülmeye başladılar.

"Size önceden haber vermiştim," diye hatırlattı Sundequist. "Bay Grant, sakın Doktora sizi kütüphanesine sokma fırsatını vermeyin diye. Misafirleri evine çağırmasının tek nedeni budur zaten. Onları küflü geçmiş hakkında derin konuşmalara sürüklemek için bu kütüphaneye davet eder."

Doktor:

"Hiç de küflü değil!" diye itiraz etti. "Günümüzde yaşayan hiç bir şey küflü değildir. Elbette, Bay Grant bir yayıncı olduğuna göre, bunu çok iyi bilir."

Birisi benim sırlarımı açıklıyordu.

"Ben yayıncı değilim. Bir yayınevinde çalışıyorum."

"Aslında aynı şey sayılır. Benim birkaç tane çok değerli kitabım var; belki görmek istersiniz..."

Sigrid atıldı, Doktor'un sözünü kesti:

"Rica ederim, bugün kitaplardan konuşmayın. Böyle güzel bir günde eski kitaplardan söz etmek doğru olmaz!... Misafirlerimizle birlikte olabileceğimiz günler zaten sayılı. Onlara biraz çevreyi göstermek istiyorum. Belki aşağı, Gudvangen'e iner, fiyord da vapurla dolaşırız."

"Oslo'ya ne zaman tren var?"

Ruth'un bu ani sorusuna çok şaşmıştım. Dün ben çekimser, kötümser davranırken, bugün Ruth bütün heyecanını kaybetmiş, normal programımızı uygulamak istiyordu. Daha yakından baktım ona. Gözlerinde yorgunluktan daha fazla bir şey vardı; derin bir kuşkunun, gerilimin izleri görünüyordu.

Doktor Bjornsen hemen itiraz etti:

"Sizleri bu kadar çabuk bırakmayız. Otto, sen konuş arkadaşlarınla. Oslo'ya bugün gidemezler. Giderlerse bu benim evime hakaret sayılır."

"Fakat Mark'ın Oslo'da işi var!"

"İş mi! Tatilde iş olmaz, efendim! Otto, arkadaşlarını sen kandır."

Otto Senduquist bizimle tartışmaya girişmeye hiç niyetli görünmüyordu.

"Belki de beklenmemesi gereken, acilen çözümlemesi gereken bir iştir," dedi.

Herkes bana bakıyordu. Herkesin kafasında birtakım sorular vardı. Önemli bir iş mi? Oslo'ya gitmek bu kadar önemli miydi?

Aslında dağlarda inzivaya çekilmiş olan Tor Holberg'le iki gün sonra görüşsem bir şey olmazdı. Üstelik de eşyalarım, Holberg'e imzalatılacak kâğıtlarım bile yanımda değildi.

"Yok canım," dedim. "Oslo'ya gitmem hiç de sanıldığı kadar önemli değil."

"Fakat dün demiştin ki...."

Hemen atılarak Ruth'un lâfını yarıda kestim:

"Dün gemiyi kaçırdık diye çok telâşlanmış, şaşırmıştım," dedim. "Ayrıca düşünsene, eşyalarımız bize ulaşana kadar beklemek zorundayız, yoksa bütün Avrupa'da diş fırçanı elinde taşıyacaksın."

"Gerçekten doğru söylediniz," diye Sundequist lâfa karıştı. "Hem, Bay Grant, sizi Oslo'da bekleyen varsa, bir telefon ya da bir telgrafla işinizi yoluna koyabilirsiniz sanırım. İyi bir dinlenme hayata bambaşka gözlerle bakmanızı sağlayacaktır"

Otto Sundequist'in son cümlesi benden çok Ruth için söylenmişti. Zavallı kız dün akşam anlattıklarımdan, tahminimden fazla etkilenmiş, korkmuştu anlaşılan. Oysa şimdi Sigrid Reimers'e bakınca, hiç de dün geceki gibi düşünmüyordum. Güzelliğine belki daha çok hayrandım, üstelik beni korkutmuyordu artık.

Kahvaltıdan sonra Nate Talmadge'a telefon ettim. Kâğıtları imzalatmak söz konusu olmasaydı belki de Oslo'ya hiç gitmezdim. Bir gece içinde nasıl böyle değiştiğimi düşününce, tıpkı Ruth Atkins gibi benim de Avrupa'ya heyecan aramak için geldiğimi anladım.

Nefis bir gün geçirdik o gün. Kopmak üzere olan sinirlerimin yavaş yavaş gevşediğini duyuyordum. Sanırım Sundequist de bunu sezdi:

"Size buraların ne huzur verici yerler olduğunu söylemiştim, değil mi, Bay Grant!" dedi. "Bu sakin dağlarda topu topu on, on iki yıl önce ne korkunç savaşlar verildiğini aklınız almıyor, değil mi?"

Ruth: "Beni asıl şaşırtan nedir biliyor musunuz?" dedi. "Böyle bir ülke nasıl oluyor da birdenbire istilâ ediliyor?"

Doktor Bjornsen ciddi bir sesle:

"Bu ülke istilâ edilmedi, ihanete uğradı!" dedi.

Yaşlı adamın sesindeki sertlik ve öfke dikkatimi çekti. Bembeyaz saçları rüzgârdan uçuşurken yüzü, dağların dorukları gibi sertleşmişti. Kibar, nazik, tatlı ev sahibimiz birden intikam ateşiyle yanan bir Norveçli vatansever oluvermişti.

Sundequist alayla başını salladı:

"İnsanoğlunun zayıf yanı zorbaların en güçlü silâhı olmuştur. Günümüzün şartları bile bunu değiştirebilecek güçte değil!" dedi.

Doktor Bjornsen yine yumuşamıştı:

"Günümüzün şartları bunu değiştirmek bir yana, mükemmelleştirdi," dedi. "İnsanoğlunun

aklım yakından öğrendikçe, tanıdıkça, kişileri tutsak etmenin de değişik yollarını öğreniyoruz."

"Böylece bize gereken de bir rönesans değil, karanlık bir çağdır demek!"

Sigrid Reimers bu konuşmalara katılmamıştı. Usulca yanımızdan uzaklaştı. Ben de peşinden gittim. Yanma yaklaşırken döndü, baktı. Sanki onu izleyeceğimi biliyordu. Bir saniye kadar bakışlarında ciddî bir anlam belirdi; gözleri Doktorla Otto'ya ilişince yeniden gülümsemeye başladı:

"Bilge adamlar!" dedi. "Biliyor musunuz, dünyayı yeniden düzene koyuyorlar."

"Neden bilmiyorum ama, ben dünyayı böyle seviyorum. Değiştirmesinler daha iyi."

"Öyle mi, Bay Grant?"

Gözlerinde uykulu bir hâl vardı şimdi.

"Nedense bende, dünyayı hiç sevmiyor muşsunuz izlenimini uyandırmıştınız."

"Acaba niye sizde böyle bir izlenim yarattım?"

"Emin değilim. Belki dün akşamki karşılaşmamızdan dolayı. Dün akşam sinirleriniz çok gergindi."

"Çok yorgundum; üstelik de bir şok geçirmiştim."

"Şok mu?"

"Bay Sundequist'in bana önceden haber vermesi gerekirdi. Sizin gibi biriyle karşılaşmaya hiç hazırlıklı değildim."

Ona daha fazla bir şey söyleyemezdim. Dağ treninde olanları kendim bile hatırlamak istemiyordum. Şimdi bambaşka bir dünyada hissediyordum kendimi ve burada kalmak istiyordum.

"İnanın, doğru söylüyorum," diye sözlerimi tamamladım.

Sigrid gülümsedi:

"Öyleyse çok teşekkür ederim, Bay Grant," dedi. Yüzünü pırıl pırıl sulara çevirdi. Öylesine tatlı, öylesine gencecik bir görünüşü vardı ki. Bay Sundequist bize savaşta dul kalan yeğeninden söz ettiğinde, ben çok daha yaşlı biriyle karşılaşacağımı sanmıştım. Bunları düşününce, Sigrid'in niye o konuşmalar sırasında yanımızdan ayrıldığını anladım. Acısı hâlâ küllenmemiş miydi? Yeniden evlenmediğine göre, acısını unutamamıştı demek. Sigrid gibi bir kadın, kendini ne kadar inzivaya çekerse çeksin, yalnız kalamazdı, peşini bırakmazlardı.

Biraz daha yanma yaklaştım. Başını çevirip, gözlerimin içine baktı. Bakışları alaycıydı.

"Karşılaştığım ilk Amerikalı turist siz değilsiniz, Bay Grant."

Bu sözler üzerine gülmek zorunda kaldım:

"Demek kur yaptığım bu kadar açıkça belli oluyor. Ancak söylemek istediğim şuydu...." Durdum, söyleyeceğim sözleri dikkatli seçmek zorundaydım Sigrid, merakla; ne diyeceğimi bekliyordu. "Bir yerde okumuştum: Biz arkadaşlık yapamazmışız, sadece insanları tanırmışız!"

"Demek şimdi beni tanıdınız?"

Bu soruya karşılık vermek çok zordu. Birden aklıma dağ trenindeki o korkunç olay geldi; ama, çabucak, zihninden uzaklaştırdım.

"Sanırım öyle oldu. Bu sabahı düşünsenize: Yüreğimde yük olan bir sürü şeyi, sanki benim çok eski bir arkadaşımmışsınız gibi, tuttum size anlattım. Aslında hiç böyle değilimdir; utangaç bile sayılırım. Yok, yok gülmeyin..."

Güldü. Alay ederek değil, candan, inanarak güldü.

"Elbette öyle olmalısınız. Siz bir papazın oğlusunuz."

Gözlerindeki tatlı alaycı bakışlar devam ediyordu ama, sesinde bir azarlama vardı:

"Siz aslında dünyayı değiştirmek istiyorsunuz. Bir şeye kırılmış, gücenmiş bir haliniz var."

"Bunun bir nedeni vardır belki de."

"Nedir o, Bay Grant?"

"Bilmiyorum. Belki de neden budur. Çevremde olup bitenler karanlıkta kalırlarsa bundan hoşlanmıyorum."

"Hiç kimse hoşlanmaz bundan. Bu yüzden inanç diye bir kavram var yeryüzünde."

"İnanç kavramının ne olduğunu bildiğimden emin değilim."

İkimiz de sustuk. Birkaç dakika önce gülerken şimdi derin bir sessizliğe gömülmüştük. Heyecanla söyleyeceklerini bekliyordum. Gözlerindeki alaycılık yerini tatlı bir bakışa bıraktı.

"Öğreneceksiniz!" dedi. "Zamanı gelince öğrenirsiniz. Otto Dayı, buradayız!" seslenerek Otto'ya doğru yöneldi.

Benden böyle uzaklaşmasına çok sinirlenmiştim. Sundequist de neşeli bir yüzle yanımıza gelince daha çok öfkelendim.

"Yemek için sizlerin de onayınızı almaya geldim!"

"Ben "evet" diyorum!" dedi Sigrid.

"Neye?"

"Yemeğe!"

Sundequist yeğeninin bu "evet diyorum" sözüne gülümsedi. Ancak gözlerinde en küçük bir hoşnutluk ifadesi yoktu; dikkatle ikimizi süzüyordu. Bir suçluluk duygusu benliğimi yaladı geçti. Sundequist'in bakışlarından dolayı mı, yoksa aklımdan geçenlerden dolayı mı, anlayamadım.

"Ne tatlı bir insan yeğenim, değil mi, Bay Grant?"

Bunu söyledikten sonra gözlerini fiyorda dikti. Bakışlarında, gülümsemesinde bir yaratıcının ifadesi vardı.

õõõ

BAŞTAN beri bir şeylerin geliştiğini biliyordum. Ve bu gelişmenin adını koymaya çalışıyordum. Şimdi bunu adlandırabilmiştim: Sigrid Reimers'e âşık oluyordum. Ya da daha doğru bir söyleyişle içimde var olan aşk, Sigrid'in kişiliğinde can bulmuştu.

Bu arada dalgınlıkla ayağım kaydı ve küçük bir su birikintisine girdim. Ayakkabılarım yine ıslanmıştı. Derken talihim imdadıma yetişti ve hapşırdım.

Sigrid:

"Bay Grant, siz üşüttünüz sanırım," diye bağırdı. "Ama suç bizim. Sizi incecik bir yağmurlukla bütün gün dışarılarda gezdirdik durduk."

"Yok üşütmedim!" dedim, titreyerek, "Ayaklarım ıslandı sadece." '

"Fakat sizin çizmeleriniz de yok!"

O sıra yanımıza gelen Ruth atıldı:

"Benim de çizmelerim yok. Ancak su birikintilerinde yürümeyecek kadar aklım başımda benim; en azından nereye bastığıma bakıyorum."

Sigrid bu sözlere aldırmadan arabayı kullanacak olan Doktorun omzuna dokundu:

"Dönüşte beni kulübenin önünde bırakın da birkaç parça şey alayım. Carl'ın eşyaları sanırım Bay Grant'a uyarlar." Döndü, ayaklarıma baktı. "Evet çizmeler de uyar sanırım. Kazakları da uygun gelir.

Ruth aksi bir tavırla:

"O kadar uzun süre burada kalmayacağız nasıl olsa," dedi. "Bay Grant'ın Oslo'ya gitmesi gerekiyor. Benim de gideceğim yerde olmam gerek!"

"Fakat beş dakika için kulübeye uğramak hiç kimseye zarar vermez ki. Yolumuzun üstünde."

Sundequist arkaya dönerek:

"Sigrid!" dedi. "Hâlâ orada kalıyor musun sen?"

Sigrid arkasına yaslandıktan sonra:

"Bazen oraya çalışmaya gidiyorum" dedi. "Bu yaz oldukça sık gittim; şimdi temelli olarak oraya yerleşmeyi düşünüyorum."

Doktor gözlerini yoldan ayırmadan:

"Bunu yapmanı, orada kalmanı istemiyorum, çünkü bizimle birlikte oturmanı istiyoruz!" dedi.

Sundeguist:

"Bence doktor haklı, eğer bana sorarsan senin gibi güzel bir bayan tek başına yaşamamalı!" dedi.

Sundequist konuşmasını bitirdiği sırada kulübeye varmıştık. Sigrid indi, peşinden de ben indim. Çizmeler ayağıma uyacak mı diye bakacaktım. Daha iyi bir neden bulamazdım.

Sigrid:

"Bizi beklemeyin siz, dedi. "Yürüyerek dönebiliriz. Yemeğe yetişiriz rahat rahat."

Giden arabanın arkasından sevinçle baktım.Bir şeyler olacakmış gibi bir duygu vardı içimde. Sigrid yolu iyi bildiği için hızlı adımlarla ilerliyordu. Sevgili kocasıyla kim bilir kaç kere geçmişti buradan. Ben de adımlarımı hızlandırmak için kendimi zorladım.

Dağ kulübesinin insanı sarıveren bir havası vardı. Sigrid anlatıyordu:

"Kocamla birlikte bütün tatillerimizi burada geçirirdik. Aslında Bergen'de oturuyorduk; Carl orada çalışıyordu. Doktor Bjornsen ve karısını da orada tanıdık. Sık sık bizi çiftliklerine çağırırlardı hafta sonları için. Derken karı-koca biz de buralara hayran kaldık ve gördüğünüz kulübeyi yaptık. Yalnız çok harap durumda şimdi. Şeyden sonra..."

Duraladı; paslı anahtarla kapıyı açmaya çalışıyordu. Birden büyük bir gıcırtıyla kapı açıldı.

"Savaştan sonra pek ilgilenemedim. Öylesine yalnız, hüzün verici bir yer olmuştu ki burası..."

"Çok üzgünüm!"

Bundan daha saçma bir lâf edemezdim, ama ölülere saygılı olmak gerekir.

Sigrid gülümsedi:

"İçeri girin, Bay Grant. Ben de lâmbayı yakayım. Artık o ıslak ayakkabılarınızı da çıkarın; size terlik bulayım."

Rahatlamıştım. Biraz huzur bulmuştum, sağlığımla ilgilenilmişti. Sigrid yanımdan ayrıldıktan sonra çevreme bir göz gezdirdim.

Az sonra elinde lâmbayla geri geldi. Lâmbanın titrek ışığı yüzüne vurmuştu. Ne kadar güzeldi, Tanrım!

"Hâlâ mı ayakkabılarınızı çıkarmadınız? Hemen, hemen çıkarın onları. Doktor Bjornsen hasta misafirleri hiç sevmez! Terlikleri getireyim."

Lâmbanın ışığında odayı daha iyi görebildim. Ocak yanmaya hazırdı; odunları dizilmiş, yanına da tutuşturmak için gerekli olan her şey konmuştu.

Sigrid döndüğünde ayakkabılarım ocağın yanında kurumaya başlamıştı bile.

"İyi yapmışsınız!" dedi. "Ocağı yakmışsınız. İşte, terlikler."

Ayağıma biraz büyük gelmişti ama, itiraz edecek durumda değildim.

"Tam benim ayağıma göreymiş bunlar da!" dedim.

"Çok memnun oldum. Haydi gelin, öbürlerine de bakalım."

Lâmbayı alıp tam peşinden gidiyordum ki, birden gözüm köşede duran resim sehpasına ilişti. Karanlıkta fark edememiştim demek.

Tamamlanmamış bir resim vardı üstünde. Genç bir adamın resmiydi bu.

Siyah saçlı, derine gömülmüş gözlerinde acı bir bakış olan, elmacık kemikleri çıkık genç bir adamın resmiydi. Ancak yüzünün geri kalan yanı çizilip çizilip bozulmuş, üstü karmakarışık hale gelmişti. Hatlar seçilemiyordu.

"Siz mi yaptınız bunu?"

"Yapmam gereken bir şeydi. Yıllar önce, hastahanedeyken başlamıştım."

"Hastahanede mi!"

Lâmbayı kaldırıp, yüzüne baktım. Onun bir zamanlar hastahanede yatmış olduğuna inanmak çok güçtü.

"Bazı şeylerin unutulması daha iyi olur... Carl öldükten sonraydı... Carl direnişçiydi; düşman kuvvetleri çevreyi ele geçirdikten sonra, onu da burada yakaladılar. Bu odada!" Sesi kısılmış, bir fısıltı haline gelmişti. Yüzü sertleşmişti. Derken kendini toparladı, eski sesine kavuştu; ancak şimdi acı bir tonda konuşuyordu:

"Onu öldürmeden önce yaptıkları işkenceyi gördüm. Her şeyi, her şeyi gördüm. Çok sonra...

Sonra yaşamaya karar verince Doktor Bjornsen bana resim yapmamı öğütledi. Bakın! Şunları hep ben yaptım, ama buna gelince..."

Gözleri yumuşayıverdi resme bakınca; üzüntülü değildi.

"Görüyor musunuz, Bay Grant, akıl nasıl çalışıyor! Kalp ne kadar sadık kalırsa kalsın, hafıza unutuyor."

"Carl'ın portresi, değil mi?"

"Öyle olması gerekiyor, ancak yüzünü tam olarak çıkaramıyorum... Çok saçma gelecek size belki, fakat hatırlayamıyorum!"

"Belki hatırlamamanız gerekiyor artık da ondan!"

"Evet, olabilir!" Uzandı, resmi yerinden aldı, ters çevirip duvara dayadı. "Ne var ki bazı şeyler unutulamıyor, Bay Grant... Evli misiniz?"

Bu soruya karşılık vermek istemiyordum. "Bir bakıma, evet!" dedim.

"Bir bakıma mı!"

Gülümsemesi dudaklarında donup kalmış gibiydi:

"Çok evlilikler böyle," dedi. "İnsanlar karşılarındakinden, çevrelerinden çok şeyler bekliyorlar. Gerçek sevgiyi, aşkı bulan insan o kadar az ki. Sanırım ne demek istediğinizi anlıyorum. Bay Grant, Bergen'deki dağ trenini bilir misiniz?"

Her kelimesini su içer gibi dinliyordum; yalnız kulaklarımla değil, gözlerimle de dinliyordum. Dağ treni sözünü işitince birden irkildim; aklıma bazı şeyler geldi. Karşılık veremedim, ama onun da beklediği yoktu, konuşmasına devam etti:

"Evlilik tıpkı o dağ trenine benzer. O derece mükemmel işlerse bir evlilik yürür, yoksa... Benim evliliğim de ona benzerdi. Elbette ilk yıllarında değil; fakat rayına bir kere oturunca mükemmel bir birleşme olmuştu. İşte bunu hiç bir zaman unutamam!"

Bir deneme yapmak zorundaydım:

"Yine o güzellikte bir birleşme yapabilirsiniz!" dedim.

"Belki... Bir gün.."

"Bu ani de olabilir. Bir gün dediğimiz, geri bırakılmış şimdiden başka bir şey değildir."

Sigrid'in dinlediği gibi kendimi dinleseydim ya da aklımı başıma toplayabilseydim, topu topu yirmi dört saattir tanıdığım bir kadına o sözleri söylemezdim. Ancak aklımın içindeki sansür de çekip gitmiş, ocağın başında, yeryüzünde bir tek ben ve Sigrid kalmıştık.

"Sigrid, seni seviyorum!"

"Bay Grant!."

"Hayır, hayır. Beni susturmaya kalkma. Söylemem gerekiyor.... Her şey dün gece başladı. Karşılaşır karşılaşmaz anladım bunu. Sen de anlamışsındır... Anlaman gerekirdi."

Bana böylesine açık seçik görünen şeyi o tam anlamıyla kavrayamamış gibi duruyordu. Yanımdan geçmek istedi, lâmbayı ona doğru kaldırıp yolunu kestim.

"Dayın haklı, Sigrid. tek başına yaşamamalısın. Yüzünü bile hatırlayamadığın birisi için böylesine derin bir yasa gömülemeyecek kadar tatlısın."

"Rica ederim, böyle konuşmayın!"

Bundan sonra ne olduğunu tam olarak bilemiyorum. Ona dokunmamıştım bile... Bu kadarını biliyordum. Belki lâmbayı itmek istemişti; belki lâmba çok yakınında olduğu için geri çekilmişti, hatırlayamıyorum. Fakat ayağı bir şeye takıldı ve geri geri gidip duvara çarptı, sendeledi. Bir yeri incinmemişti; ancak bir saniye kadar bir süre içinde yüzünde gördüğüm değişiklik beni çılgına çevirmişti. Dağ treninde gördüğüm korkulu yüzün aynısıydı, Sigrid'in o andaki yüzü.

... Dağ treni. Sigrid, kendisi sözünü etmişti. Niçin? Bana ne oluyordu? Korkunç bir şaşkınlığın içine düşmüştüm. Birden bir gürültüdür koptu. Duvara dayalı olan resimler devrilmişti.

"Aman, Tanrım!" diye bağırdı Sigrid. "Bakın neler yaptım. Lütfen şu lâmbayı biraz indirir misiniz? Şunları toparlayayım."

Sesi çok gergin çıkıyordu. Konuyu değiştirip önüne çıkan herhangi bir şeye tutunmak için can atıyor gibiydi. Hemen yere diz çöktü, dağılan resimleri toplamaya başladı. Ben de yanına çöktüm, özür dilemek için bir şeyler mırıldanıyordum ki, lâmbanın ışığında resimlerden birine gözüm ilişti. Söyleyeceğim her şey aklımdan silindi gitti, ancak:

"Durun!..." Diyebildim.

Lâmbayı resme yaklaştırdım. Büyük bir resimdi bu: Çok eski bir yıkıntının, belki eski bir kilisenin resmi!

Tavanı göçmüş, yıkık duvarlarının arasından bembeyaz taşlardan yapılma, döne döne yukarı çıkan merdivenli bir yıkıntının resmi!

ALTINCI BÖLÜM

Sigrid herhalde çıldırdığımı sanmıştı. Bir dakika önce ona aşkımı anlatmaya çalışırken, bir dakika sonra bir resme büyülenmiş gibi bakakalmıştım. O resmi ne kadar yakından tanıdığımı

bilemezdi. O yıkık duvarları, gökyüzünü, beyaz taşlı merdiveni; o garip rüyamı; bunların bendeki etkisini bilemezdi.

Boğuk bir sesle: "Bu ne?" diyebildim. "Neresi burası?"

Gözlerinden, sesinden, onu çok şaşırttığımı anladım.

"Eski bir yıkıntı," dedi. "Visby'deki bir yıkıntı!"

"Visby neresi?"

"Gotland adasında, çevresi antik duvarlarla çevrili bir şehirdir. Stockholm'de yaşarken, tatillerde oraya giderdim. Son olarak dayımla birlikte gittik; bu resmi de o zaman yapmıştım. Orada bir sürü yıkıntı vardır."

"Fakat bu, burası çok değişik bir yer olmalı."

"Evet, haklısınız. Visby'de on yedi tane kilise vardır, ancak birisi, yani bu gördüğünüz yıkıntı halindedir. Kutsal Ruh Kilisesi! Çocukluğumdan beri çok severim orayı. İki katlı bir yerdir, resimden de anlayabilirsiniz ya. Çocukluğumda orada oynamaya bayılırdım. Bir sürü geçitler, merdivenler küçük bir kız için çok ilginç şeylerdi. Doktor Bjornsen bu kilisenin hastahane kilisesi olduğunu söylemişti: Yanında bir hastahane varmış, kilise de bir köprü ile oraya bağlıymış. Törenler sırasında hastalar o köprüden geçirilip, kilisenin ikinci katma getirilirmiş. Şimdi bir şey kalmamış elbette. Hastahane de köprü de, her şey yıkıntı halinde. Ben de konuşup duruyorum, oysa Doktor Bjornsen size daha iyi bilgi verebilir."

Güldü, sustu. Fakta gerginliği kaybolmamıştı. Mümkün olduğu kadar da bir makine gibi hızlı anlatmıştı; sanki aramızdaki sessizliği, boşluğu ancak böyle doldurabilecekti.

"Yıkıntılarla ilgili misiniz, Bay Grant? Kuzey Avrupa yıkıntılarını adı gibi bilir bizim Doktor; onunla konuşun."

Yıkıntılarla falan ilgilendiğim yoktu, ama bunu ona nasıl söyleyebilirdim. Beni ilgilendiren tek şey rüyalar ve gördüğüm hayâllerdi. Sonradan garip bir şekilde gerçekleşen, tuhaf, ürküntü verici, karmaşık hayaller.

Kimse bizi rahatsız etmeseydi, belki bu soruların bir karşılığını bulabilirdim ya da aramaya çalışırdım. Fakat kapının vurulduğunu duyduk. Yere saçılmış tabloların arasında yere yan yana çökmüş dururken, kapı açıldı.

Ruth gelmişti. Kapıyı arkasından kapadı. Gözleri ateşe ilişti, sonra bizi gördü. Kaşlarını çatarak bize doğru ilerledi:

"Hâlâ buradasınız. Bayan Bjorsen sizi yemeye bekliyordu; ne oldu da bu kadar geciktiniz diye merak ettim, bakmaya geldim. Kapıyı vurdum, ama duymadınız."

Oldukça garip bir durumdaydık. İkimiz de aynı anda yerimizden doğrulduk.

"Özür dilerim," dedi Sigrid. Resimler yere düşerken öyle büyük bir gürültü çıkardılar ki, kapıya vurduğunuzu duyamadık."

Ruth yere saçılmış resimleri gördüğünde, bunların düşmesine bir neden arıyordu. Kendi kendine bir karar vermiş olmalıydı ki, gözlerimin içine baktı. Ben de aptal aptal:

"Bayan Reimers çok iyi bir sanatçı!" dedim.

"Sen de hiç fena sayılmazsın!"

Singrid bu garip duruma hakim oldu, oldukça sakin bir sesle:

"Bay Grant, lâmbayı bana verin de size Carl'ın ceketlerinden birini getireyim. Hemen geliyorum," dedi.

"Çizmeleri de unutmayın," diye Ruth arkasından seslendi.

"Çizmeler mi?"

"Evet, çizmeler. Sanırım onları almak için kulübeye gelmiştiniz değil mi?"

"Ah, elbette! Onları da getiririm."

Sigrid lâmbayla çıktı. Ben de elimdeki resmi yakından görmek için ateşe yaklaştım. Ruth peşimden seğirtti.

"Bu ne?"

"Merdivenli bir yıkıntı!"

"Ne ilginç!"

Elbette ona bir şey anlatmamıştı bu resim. Çünkü rüyalarımda birlikte tırmanmamıştık o merdiveni. Gözlerinde azarlayıcı bakış, dudaklarında öfkeli bir kavramla tam bana öğüt vermeye başlıyordu ki, kolu kucağı dolu bir halde Sigrid içeri girdi.

"İşte ceket ve çizmeler. Bir deneyim bakalım." Ruth'un yanında hiç bir şey denemek istemiyordum, ama onun da bizi yalnız bırakmaya niyeti yoktu. Suratımı asarak istenileni yaptım. Ceket de çizmeler de biraz büyük geldi ama, hiç olmazsa ısınmıştım.

Eve dönerken her konudan konuşan, çok samimi üç arkadaş gibiydik. Oysa herkes bambaşka yerlerde, bambaşka düşüncelerdeydi.

Ben hayatımda bu kadar sıkıntı duyduğum bir akşam yemeği daha hazırlamıyorum. Çok ilginç bir konuşma, neşeli bir şekilde sürüp gidiyordu. Bense ağzımı açıp bir kelime bile konuşmadım. Kafamın içi öylesine tuhaf şeylerle doluydu ki. Birden adımı duyunca irkildim. Doktor Bjorsen sesleniyordu:

"Bay Grant!" Sigrid, sizin eski eserlerle ilgilendiğinizi söyledi."

Fena halde irkildim. Acaba Sigrid, Doktora benim başka meraklarımdan da söz etmiş miydi? Sigrid'e baktım. Kulübedeyken yüzünde gördüğüm şaşkınlık ve gönülsüzlükten eser yoktu.

Doktor: "Yarın Voss'a gideriz," dedi. "Orada da eski yapılar vardır. İlginç olanları var aralarında..."

"Eşyalarımız da gelmiştir belki!" Ruth, heyecanla Doktor'un sözünü kesmişti. Arkasından da artık yatma saatimizin geldiğini hatırlattı.

Bir akşam önce Sundequist'e ne kadar şükran duyduysam, bu akşam da Ruth'a duydum aynı şükranı. Bir an önce yatağıma kavuşmak istiyordum.

Hemen yattım, ama uyuyamadım. Aradan bir süre geçti, hâlâ uykuya dalamamıştım ki kapı vuruldu. Yerimden kalkmaya üşendiğimden, yattığım yerden:

"Girin!" diye bağırdım. Kimin geldiğini biliyordum. Ruth'tu, gerçekten. Yatağımın yanına kadar geldi. Gözleri yine endişe doluydu.

"Mark, senin için gerçekten endişe etmeye başladım artık!"

"Ben de!"

Bu karşılığım üzerine bir süre düşündü, sonra:

"Bu akşam bir ara Bay Sundequist, Sigrid'in resimleri hakkında konuştu. Farkında mısın, bilmiyorum. Senin, büyülenmiş gibi baktığın o resim var ya..." Bir şeyler söylememi beklermişçesine sustu; ben yine tavana bakıyordum.

Devam etti:

"İlk gün Bergen'de pazarın oraya giderken, bir yıkıntının önünden geçmiştik ve sen bir şey demiştin, hatırlıyor musun? Merdivenler hakkında bir şey... İçeride merdiven olup olmadığını merak etmiştin!"

Artık tavana falan bakmıyordum. Gözlerimi Ruth'a diktim:

"Öyle mi dedim?..."

"Hatırlamıyor musun?"

"Emin değilim... Dur, dur... Evet, hatırladım." Kalktım, yatağın kenarına oturdum. Çizmelerimi bile çıkarmamıştım. Gözlerim ayaklarıma ilişince, başka bir adammışım gibi geldi bana. "İlk gün" diye alay ettim, "O zaman o rüyayı daha önce görmüştüm Ruth."

Ruth'un öfkeden patlayacak hale geldiğini görüyordum. Bütün gün kurmuş kurmuş, kulübede patlamak istemişti, ama fırsat çıkmamıştı. Şimdi iyice gergindi. Ancak benim de biriyle dertleşmem gerekiyordu.

"Sana söylemem gereken bir şey var!" dedim. "Ama çok gizli. Bana çok garip bir şeyler oluyor."

"Farkındayım!"

"Hayır, anlamıyorsun ne demek istediğimi. Dinle, o resim hakkında konuşmak istiyorum. Ruth, ben o kiliseyi önceden gördüm, o merdiveni tırmandım. Dün gece tırmandım hem de."

Sözlerim belki çılgıncaydı, ama, doğru dürüst kelime seçecek halim yoktu, üstelik de Ruth ne söylediğimi anlamaya başlamıştı.

"Rüyada mı?" diye sordu.

"Evet, rüyada. Çok canlı bir rüya. Rüyanın canlısı olur mu deme; gerçek gibiydi. Ruth sanki iyi saatte olsunlara karışmış olduğuma inanmaya başlıyorum. Bir sokakta yürüyorum: Ömrümde hiç görmediğim halde, avucumun içi gibi her kıvrımını, her çukurunu biliyorum. Bergen'de istasyonu nasıl bulduğumu hatırlasana. Nerede olduğunu adım gibi biliyordum. Çıkışta olanları düşün... Şimdi de bu resim çıktı karşıma. Ne demek oluyor bütün bunlar? Ne anlamı var acaba?"

Yardım ister gibi Ruth'a baktım. Yüzü gergin, gözleri kuşkuluydu. Fakat konuşmaya başlayınca sözleri yüzünün anlamını yalanladı:

"Bunların bir anlamı yok. Sen bu geziye çıkmadan, anlaşılan çok romantik yazılar okumuş olmalısın. Yeni, değişik bir ülkedesin; üstelik bizim gibi insanlar, buralılar gibi sessizliğe, bu kadar eski tarih içinde yaşamaya alışık değildir. Bize gerekli olan parlak ışıklar, neşeli müzik, canlı bir şehir, Mark! Cary Bryan'la birlikte Bergen'de kalmalıydık ya da Oslo'ya geçmeliydik. Benim sana verebileceğim en iyi öğüt bu olur. Hemen Oslo'ya gidelim. Yarın, eşyalar gelse de gelmese de Oslo'ya gidelim."

Anlaşılan Ruth'un geldiği yerde çok mantıklı insanlar vardı; Ruth da iyi bir mantık içinde büyümüştü. Söyledikleri de kendisine mantıklı geliyordu. Ancak ben buradan ayrılamazdım.

"Şimdilik buradan ayrılamam," dedim, "bu işin aslını anlamadan ayrılamam!"

"Hiç anlayamayacaksın! Çünkü anlayacak bir şey yok ortada. Beni dinle, Mark! Gerçekten ciddi bir yardım istiyorsan, Doktor Bjornsen'le konuş bu konuyu. Bu işlerde oldukça bilgi sahibi bir kişi. Sen Sigrid'le bizden ayrıldıktan sonra, kendisiyle biraz konuştuk. Savaştan sonra şok geçirmiş kişilerle çok uğraşmış, onları iyileştirmiş".

"Sen beni bir şok kurbanı olarak mı görüyorsun yani?"

"Hayır!" dedi. Dudakları gülümser gibi gerilmişti. "Seni şok kurbanı değil, çok daha basit bir şeyin kurbanı olarak görüyorum. Yalnız unutma ki ben sıradan bir öğretmenim, psikolog değilim. Kendisini Don Juan ve Ibsen karışımı bir adam olarak görmek isteyen senin gibi orta yaşlı, iyi bir aile babasının koruyucu meleği rolünü oynamaktan da bıktım!"

"Aile babası mı!"

"Ben sana böyle bir şey söylediğimi hiç hatırlamıyorum!"

"Bana söylemenin bir gereği yok; yüzünden akıyor. Bu yüzden de gemide yaptığın ufak tefek kurlara göz yumdum. Eğlence oluyordu sana da, bana da. Karından, çocuklarından çok uzun bir zamandır ilk kez ayrılmıştın; pas tutmuş gibi bir halin vardı. Açıkça anlaşılıyordu. Fakat

artık paslı değilsin, Markham Grant! İyice yağlandın. Fakat bu kadar çok yağlanmak da iyi değildir, çünkü kaymalar başlar!"

"Kafanda birtakım şeyler icat ediyorsun!" dedim.

"Öyle mi dersin? Bütün gün sana ve Sigrid Reimers'e baktım. Hiç de öyle aşırı platonik davranmıyordun."

Ruth'la daha fazla konuşmak istemiyordum. Ona karşılık vermek, gerçek olduğunu bildiğim bir şeyi inkâr etmek olurdu. Yine de söylenecek bir şey daha vardı:

"İşin aslını anlamamak için inat ediyorsun, Ruth! Neden anlamak istemiyorsun? Daha önceden gördüğüm, yaşadığım bazı hayâller, rüyalar gerçekleşiyor. Bunlar küçük şeyler, kabul ediyorum; ancak dağ treninde gördüğüm şey küçük bir şey değil."

"O olayı unutmaya karar vermiştin sanırım."

"Olanların arkasında yatan şeyin ne olduğunu anlamadan, buradan ayrılamam! Sigrid tehlikedeyse..."

"Birisi tehlikede" ama, diyerek Ruth sözümü yarıda kesti. "Herhalde ama, bu kişi zavallı, yardım edecek kimsesi olmayan Sigrid değil. Avrupalı kadınlar bir erkeği ele geçirmek için ne kadar akıllı oluyorlar!"

Sözlerini bitirir bitirmez de topuklarının üzerinde dönerek, kapıya doğru yürümeye başladı. Artık gitsin istiyordum yanımdan. Birden bütün gün ona sormak istediğim şey geldi aklıma:

"Bir dakika baksana, buraya geldiğimiz gece üzerime battaniyeyi sen mi örttün?"

Kızıl saçlı öğretmen neredeyse öfkesinden burnundan soluyacaktı. Hışımla döndü:

"Ben örtmedim." dedi. "Gözlerimin önünde donsan, üzerine bir şey örtmem!"

Bu sözler üzerine yeniden düşünmeye başladım.

õõõ

UYANDIĞIMDA havanın puslu olduğunu gördüm. Oldukça da serindi. Cari Reimers'in ceketini giydiğim için bayağı memnun olmuştum.

Dün gece hiç uyumamıştım. Ruth'a da söylediğim gibi üç korkunç gerçek vardı. Garip ve sık sık önüme çıkan bir rüya; ayağımı bile atmadığım bir şehri ilk görüşte eski bir yerlisi gibi tanımam; dağ trenindeki o korkunç görüntü. Hepsi bu değildi kuşkularımın. Dün, Sigrid, kendisi sözünü etmişti dağ treninin. Bergen'i de dağ trenini de iyi bildiği anlaşılıyordu. Savaştan önce kocasıyla orada oturmuştu; arada bir de olsa, eski dostlarını görmek için oraya gidebilirdi. Acaba düşmanları da var mıydı? Bütün gece bunu düşünmüştüm. Sigrid'i o kadar

az tanıyordum ki. Bütün bildiğim çok genç yaşta evlendiği, mutluluğunun çok kısa sürdüğü ve on iki yıldır dul kaldığıydı. Acaba böylesine güzel, genç bir kadın bunca yıldır niçin bütün gözlerden uzak ve adeta gizlenerek yaşıyordu. Gerekli cevapları bulamadığım için hayâl gücüm alabildiğine koşuyordu.

Ne olursa olsun, kesinlikle Sigrid'in yakınında olmaya karar vermiştim. Oslo'ya gidişimi geciktirecek sadece sürü neden uydurabilirdim.

Daha eşyalarımız da gelmemişti. Yolladığımız haberler bir yarar sağlamamıştı. Bundan üzüntü duyan sadece Ruth oldu.

Sabahleyin hiç konuşmadık. Eski bir kiliseyi gezmeye gittiğimizde de birbirimizden uzak durduk. Zaten ben Sigrid'in peşindeydim. Onunla yalnız kalabilmek için uğraşıyordum.

Bir ara yalnız yakalayabildim. Tahtadan, eski bir haça bakıyordu.

"Sigrid!" dedim, usulca. "Seninle yalnız konuşmak istiyorum".

Hiç karşılık vermeyince üsteledim:

"Çok önemli ama. Sana söylemem gereken bir şey var!"

"Rica ederim, Bay Grant!"

"Hayır, sandığın gibi bir şey söylemeyeceğim. Tuhaf bir şey... Benim anlayamadığım bir şeyden söz edeceğim."

"Bazı şeyleri anlamamız güç olur, Bay Grant! Acaba siz hiç Floransa'ya gittiniz mi?"

Konuyu değiştirmek istiyordu. Sustum. Bekledim. Resimlerden, yapmak istediği bir tablodan söz ediyordu. Bir ara istediğim fırsatı yakaladım, bir gece önce olanlardan dolayı özür diledim. Kendimde olmadığımı, bunun bir nedeni olduğunu söylüyordum ki, Doktor Bjornsen'in bizi çağıran sesini duyduk.

Söylemek istediğim her şeyi söyleyememiştim, ama yine de bir ilerleme olmuştu. Bu da bana yetti o an için. Arabaya binerken kendimi mutlu bile hissettim. Fakat birdenbire bütün dünyam yeniden alt üst oldu.

Bayan Bjornsen şemsiyesini unutmuştu kilisede. Herkes yerine yerleştiği için, ben gidip alırım, dedim.

Bir, iki adım atmıştım ki, kilisenin köşesinden bizi gözetleyen, kılıksız bir adam gözüme çarptı. Kendisini gördüğümü anlar anlamaz gizlendi. Ancak ben göreceğimi görmüştüm: Buruş buruş bir yağmurluk ve kızıl bir saç yığını.

Bizi dağ yolundan inerken bulan adam, burada da bulmuştu: Cary Bryan, Vöss'taydı!

YEDİNCİ BÖLÜM

BAZI ANLAR vardır ki, içgüdü mantığı bastırır; ne yapmamız gerekiyorsa yapar, sonra onu anlamaya çalışırız. Ben de duraklamadım bile. Bayan Bjornsen'in şemsiyesini unutmuştum. Aklım fikrim, birkaç gün önce hiç umulmadık bir biçimde karşıma çıkan, şimdi de buralara gelip bizi gözetleyen adama takılmıştı.

Bryan'ı yakalarsam ne yapacağım diye düşündüm. Kendisine bazı şeyler soracaktım. Evet, bazı soruların karşılığını isteyecektim. Daha olmazsa döverdim adamı.

Fakat ben köşeye vardığımda, ortadan yok olmuştu. Koşmaya devam ettim. Bryan görünürlerde yoktu. Hayalet değildi ya bu adam, birdenbire ortadan kaybolsun. Derken birinin bana seslendiğini duydum:

"Bay Grant! Ne oluyor? Nereye gidiyorsunuz?"

Dönüp baktım, soluk soluğa, ne olduğunu anlamaya çalışan bir yüzle Otto Sundequist geliyordu.

"Birdenbire koşmaya başladığınızı gördük. Ne var? Ne oldu?"

"Onu gördünüz mü?" diye bağırdım.

"Kimi? Kimden söz ediyorsunuz, siz?"

"Bryan'dan! Cary Bryan bizi gözetliyordu. Benim kendisini gördüğümü anlayınca kaçtı!"

Avazım çıktığı kadar bağırıyordum. Niye, kime bilmiyorum ama, bağırıyordum. Bryan adı Sundequist'e hiç bir şey hatırlatmadı. Boşuna vakit kaybetiğimi düşünüyordum ki, biri daha koşarak geldi. Ruth, Bryan'ın adı geçtiği sırada yanımızda bitivermişti.

"Bryan mı? O küçük, komik adam mı?"

Ruth Atkins'in gözlüğe ihtiyacı olduğuna bir kere daha kesinlikle emin oldum: Ne Cary Bryan küçük bir adamdı, ne de durumunda bir komiklik görüyordum.

"Tanrı aşkına, ne işi varmış burada?"

"Ben de bunu öğrenmek istiyorum. Bu yüzden peşinden koştum zaten."

"Peki, nerede?" Gözleriyle çevreyi araştırdı. Artık gözlüğe ihtiyacı yoktu. "Nereye gitti?"

"Nereye gittiğini bilsem, kazık gibi dikilir durur muydum burada sanıyorsun. Yok oldu ortadan!"

Sundequist'in yüzünü görünce bir rahatsızlık duydum. Bana bakışından, dudaklarının gerilmesinden, sonunda Bryan'ı hatırladığını anladım.

"Kızıl saçlı, eski yağmurluklu adam..." Kendi kendine konuşur gibi bir hali vardı. "Hayır, olamaz!..."

"Size onu gördüm diyorum!"

"Ama niçin?.. Bu adam ne iş yapar? İşi neymiş, size söyledi mi?"

Sundequist'in yüzünde gördüklerimi çözümlemeye çalışmaktan cevap veremedim. Neyse, Ruth yetişti:

"Profesyonel bir serseri. Bedava tarafından turist rehberliği yapıp, yolunu buluyor sanırım."

"Siz mi tuttunuz bu adamı?"

"Yok canım!"

"Anlayamıyorum öyleyse..." Sundequist yine kendi kendine konuşur gibiydi. Ruth atıldı:

"Anlayıp anlamayacak bir şey yok ortada, Bay Sundequist. Siz Cary Bryan'ı kilisede gördünüz mü?"

"Buraya bakın, şimdi..." Diye söze başladım ama, kimse dinlemedi bile beni.

"Hayır, doğrusunu isterseniz görmedim!"

"Ben de görmedim. Dahası var. Dağ treninde boğulan kadını da görmedim. Yıkık kilise merdivenlerini de hayâl etmiyorum..."

Sundeguist merakla: "Yıkık kiliseler ne oluyor?" diye sordu.

İşte o anda Ruth'u, büyük bir zevkle boğabilirdim. Gerçekten boğabilirdim.

"Mark'a sorun ne oluyor diye. Daha iyisi Doktor Bjornsen sorsun. Şuna bir bakın, Bay Sundequist:

Gemiye ilk bindiği gün gördüğümüz adama benziyor mu?"

"Ruth, susar mısın?" diye parladım.

"Hayır, susmayacağım. Dağ treninde, hayali bir cinayet gördüğüne inanıyor ve yakında bunun gerçekleşeceğinden, Sigrid Reimers'in hayatının tehlikede olduğundan korkuyor. Dün gece kendisi söyledi bunları bana."

"Sigrid'in hayatı mı tehlikede?"

Sundequist ikimizin arasında kalmıştı. Ruth'un söylediklerine inanıyor gibiydi ama, benim durumum da onu tedirgin etmişti. Bir Ruth'a bir bana bakıyordu.

"Kim Sigrid'e bir kötülük yapmak isteyebilir ki?"

"Kurşunî yağmurluktu bir adam!"

"Ah, evet! Dağ treninde gördüğünüz adam... Haklısınız Bayan Atkins. Bu işi Doktor Bjornsen'le görüşsek iyi olacak!"

"Fakat Bryan'ı gördüm!" diye ısrar ettim.

"Elbette gördünüz, Bay Grant. Bryan'ı ya da Bryan'a çok benzeyen birini gördünüz, bu da sizi çok heyecanlandırdı, çünkü Sigrid'le ilgiliydi. Kabul ediyorum. Yalnız şunu da sizin kabul etmeniz gerekir. Ortada bir tehlike varsa, bunu Doktorca da görüşüp, tedbirlerimizi ona göre almamız gerekir. Böylesine önemli bir durumu oluruna bırakamayız, değil mi?... Ancak eve gidene kadar bu konuda hiç bir şey söylemeyelim. Sigrid'in korkmaması gerekir! Anlaştık mı?"

Bu soru bana mı sorulmuştu, Ruth'a mı pek çıkaramadım. Ancak davranışları beni yanıltmamıştı. Zavallı adam, benim düşündüğümden de daha kötü durumdaymış. Aslında söylemek istediği buydu.

Kolumdan tuttuğu zaman artık direnmekten vazgeçtim. Cary Bryan nasıl olsa uzaklaşmıştı. Ancak ben onu görmüştüm. Bir şey daha görmüştüm: Otto Sundequist büyük bir diplomat, büyük bir konuşmacı olduğu halde, Cary Bryan'ın adı geçer geçmez, o mağrur yüzünde beliren korkuyu gizleyememişti benden!

õõõ

NE YAPTIĞIMI, ne düşündüğümü bilmiyordum. Düşünüp düşünmediğimi bile bilmiyordum, yalnız Voss'daki o koşmamdan sonra bazı şeyleri açıklamam gerektiğini anlamıştım.

Eve dönünce Doktor ve Sundeguist'le birlikte kütüphaneye çekildik. Ruth ile Sundequist'e anlattığım her şeyi ona da anlattım.

Bütün konuşmamız süresince, hatta dağ trenindeki korkunç olayı anlatırken bile doktor Bjornsen şaşılacak derecede sakindi. Yalnız, Sundequist başağrılarımdan söz edince..

"Bunları gelir gelmez bana anlatmalıydınız," diye biraz sitem etti. "Otto, bu senin suçun. Zaten her zaman bütün yükü kendin taşımak istersin. Herkesin uğraştığı dal ayrıdır, dostum. Bir profesyonel ile, çok ilgili de olsa, bir amatör arasında büyük farklar vardır."

"Efendim, sanırım bu benim suçum;" diye durumu açıklamaya çalıştım. "Bay Otto'dan bu konu hakkında size söz etmemesi için söz almıştım."

"İşler kendiliğinden düzelir diye beklediniz, değil mi? Şimdi bunu bırakalım da, bana baş ağrılarınızı anlatın. Gemiye binmeden önce de baş ağısı çeker miydiniz? Evinizde, işinizde?..."

Gözlerimi ateşe diktim: Evim denen yeri, karımı bile hatırlayamıyordum. Toparlandım:

"Hiç bir zaman!" dedim.

"Durakladınız ama, Bay Grant!"

"Başka bir şey düşünüyordum da."

"Peki ne düşünüyordunuz, Bay Grant? Evinizde sizi rahatsız eden bir şeyi mi düşünüyordunuz? Yoksa, yıllar önce sizi tedirgin eden bir şeyi mi?"

İşin bu yola gireceğini biliyordum; Ama, bir çocuk gibi bu tuzağa düşmeyecektim.

"Hayır," dedim. "Evde beni rahatsız eden hiç bir şey yok, daha önce de yoktu!"

Doktor'un yüzünden hafif bir gülümsemenin geçtiğini görür gibi oldum. Bir saniye için bu adamdan nefret ettim. Beni sömürmek istiyordu çünkü. Tecrübe, analizden her zaman daha sağlamdır.

"Bu konu üzerinde bir tartışma yaptığımızı düşünün ve bir an için size söylediklerimin gerçek olduğunu kabul edin. Sizin her şeyi bildiğinize inanmıyorum, Doktor Bjornsen!"

Doktor: "Ben de inanmıyorum!" diyerek sözlerimi onayladı. "Ne zaman her şeyi bildiğime emin olsam, o an, hiç bir şey bilmediğimi kavrıyorum."

"Tamam öyleyse," dedim. "Bu durumda nasıl olur da bugün Voss'da benim Cary Bryan'ı görmediğimi bilebilirsiniz? Rüyalarımda tırmandığım merdivenin Sigrid'in tablosunda gördüğüm merdiven olmadığını, dağ treninde gördüğümü sandığım olayın, Sigrid için varolan bir tehlikeyi önceden haber veren bir olay olmadığını nasıl bilebilirsiniz?"

Onları inandıramayacağımı biliyordum. Benimle tartışacaklarını, hatta bana güleceklerini ummuştum. Fakat karşımda derin bir sessizlik, dikkatle düşünen adamlar buldum.

En sonunda Doktor:

"Sorularınız gerçekten çok ilginçti," dedi. "Bu odanın raflarında, tüm sorularınızı, başınızdan geçenleri hiç kuşkusuz,sorgusuz sualsiz kabul edecek, bu yaşanan ve yaşadığınıza benzer olayların tarihini, edebiyatını yansıtan bir sürü kitap var. Ancak onlar sizin yaşadıklarınızı ilâhî bir ziyaret ya da şeytanın oyunları olarak kabul ederler."

"O kadar geriye gitmenin gereği yok." dedi. Sundequist de. "Yalnız Okyanus'u geçmen yeter. Savaştan bu yana çok ilginç yerler gezdim. Oralarda ölüm olduğu gibi kabul edilir. Kimse niye diye sormaz bile. Doğu ülkeleri, Hindistan...

Gözüm Sundequist'e takıldı. Birden bu çok konuştuğu halde çok az şey söyleyen adamı merak ettim; onu iyi tanımıyordum. Oysa Atlantik'i geçtiğimiz sürece bizi oyalamış, hiç durmadan konuşmuştu. Yine de onun hakkında hemen hemen hiç bir şey bilmiyordum. Bildiğim tek şey, bir yeğeni olduğu ve bu yeğenin garip bir şekilde, benim hayatımda en önemli unsur haline geldiğiydi. Uzun yüzü, çukura batmış gözleri, Sigrid'inkilere benzeyen

çıkık elmacık kemikleriyle ateşin yansıttığı ışıkta yaşı belli olmayan bir Tibet rahibine benziyordu. Özellikle de sözleri!

Doktor Bjornsen konuşmaya başlayınca oda yine eski havasına kavuştu. Mesleğini iyi bilen adam, bir kere daha bizi mantığa döndürdü.

"Gözü kapalı olarak bilinmeyen, doğaüstü şeylere atılmak, inanmak yersizdir. Gizem diye bir şey yoktur, yalnızca cehalet vardır. Bir sırrın gücü bilinmezliğinde gizlidir. Bir kere açıklandı mı, her şey aydınlanır." Doktor Bjornsen'in tebessümü bütün odayı aydınlattı sanki. "İlmin gayesi de budur zaten. İnsanoğluna karanlıklara hakim olma gücünü sağlamak!..."

"Ya da insanlığı egemenliği altına alma gücünü sağlamak! Her zaman bu tehlikeyle burun burunayız, kıymetli dostum!"

Doktor Bjornsen arkadaşının bu çıkışı üzerine bir kahkaha atarak:

"Bizim Otto gelmiş geçmiş kötümserlerin en büyüğüdür!" dedi. "Haklısın dostum, gerçekten bu tehlike var. Ancak bu bizim içimizde olan bir tehlikedir. Size gelince, Bay Grant. Bir adama, 'Sen ne dediğini bilmiyorsun!" demek için hatırı sayılır bir budala olmak gerekir. Ancak yine de söylediklerinizi, korkularınızı ciddiye alamıyorum. Sigrid niçin bir tehlike içinde olsun? Dediğinizi kabul etsek bile, niçin bu tehlikeyi haber verenler sizin gibi bir yabancıya geliyor? Niçin evden birine ya da dayısına gitmiyor? Kendinize bu soruları sormuş muydunuz?"

Böyle bir soruyu düşünmemiştim ki kendime sorayım. Doktor'un sözleri üzerinde düşününce de öyle bir cevapla karşı karşıya geldim ki, bunu da o iki adamla tartışamazdım. Böyle bir uyarmanın yalnızca Sigrid'e âşık olan birine gelebileceğini söylemek saçmalık olurdu. Korkularım gibi bu bağlılığımı da onlara açıklayamazdım. Birden Doktor'un bakışları altında bir rahatsızlık hissine kapıldım. Adam beynimin içinden geçenleri, bu bağlılığımı benden daha iyi biliyor gibi geldi, yerimden kalktım pencerenin yanma gittim. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Hiç de Cary Bryan'ın peşinden gidilecek bir gece değildi. Ne var ki Cary de benim tek tutar noktamdı; elimde olan tek canlı delildi.

"... İçinde gizli kalmış bir duygu olabilir. Sarışınları boğazlamak isteği. Bu adama dikkat etsen iyi olur..."

Cary gözümün önüne geldi, gülerek Ruth'a söylüyordu bunları. Daha başka neler söylemişti diye aklımı zorluyordum. Çünkü o sözlerin içinde dikkatimden kaçmış bir şeyler olabilirdi; bunlar da beni bir çözüme götürebilirdi. Cary Bryan? Kimdi? Niçin birdenbire o patikada karşımıza çıkıvermişti? Sundequist gelip de onu başımızdan savana kadar niçin bizimle o kadar yakın dostluk kurmaya çalışmıştı? Bunları düşünürken birden arkama döndüm, iki adamla göz göze geldim. Dikkatle bana bakıyorlardı. Ancak bu bakışlar insanı rahatsız edici bir anlam taşımıyordu. Sanki onlara eğlendirici bir hikâye anlatmıştım da sonunu bekliyorlardı.

"Peki, öyle olsun" dedim. "Söylediklerimi unutun. Zaten anlatmak istememiştim; bana inanmayacağınızı, hakkımda ne düşüneceğinizi önceden biliyordum. Bütün anlattıklarımı unutun. Yalnız bilmek istediğim bir şey var: Sigrid'in tehlikede olmasını gerektirecek bir neden var mı? Bergen'de tanıdıkları kimler? Kimlerle ilişkisi vardır?"

Aralarında bir bakıştılar. Yakaladım bu bakışı, beni deli sanıyorlardı ama, umurumda bile değildi artık.

"Birilerini tanıyor olmalı. Savaştan önce orada yaşamış, kendi söyledi bana. Kim... Kim öldürmek isteyebilir onu? Niçin?"

"Çok heyecanlandınız, Bay Grant!"

"Evet çok heyecanlanıyorum. Doktor Bjornsen. Birisi bu sorularıma bir karşılık vermezse daha da heyecanlanacağım. Sigrid nasıl yaşıyor? Neyle geçiniyor? Zamanın çoğunu o köhne kulübede yıkıntılar, yüzsüz adam portreleri yaparak mı geçiriyor? Onun gibi güzel bir kadın!.. Niçin gizleniyor? Niçin korkuyor?"

Bağırmak çok güzel bir şeydi; beynin ishal olup da sıkıntıdan kurtulmasına benziyordu. Bağırırken, hiç bilmediğim düşünceleri ortaya atıyordum. Bugüne kadar gördüğüm Sigrid'den çok daha fazla şeyler görüyordum bağırdığım zaman. Doktor Bjornsen'in gözleri de artık gülmüyordu. Sundequist yerinden doğrulmuştu.

"Sorduklarıma cevap vermek zorunda değilsiniz. Bunu Sigrid'in kendisine soracağım. Bunların cevabını ondan alacağım.Ona her şeyi anlatacağım!"

"Hayır!"

Doktor Bjornsen bağırmıştı. Aldırmadım.

"Bütün hikâyeyi hem de! Bundan sonrasını bana Sigrid söyleyebilir, hayâl mi gördüm, gerçekleri mi görüyordum?..." Sigrid, diye bağırdım.

"Durdur onu, Otto. Durdur onu!"

Doktor Bjornsen masasının arkasına sıkıştığı için birdenbire yerinden kalkamamış, Beni durdurması için Otto'dan yardım istemişti. Keşke avazım çıktığı kadar bir daha bağırsaydım Sigrid diye, Sundequist yolumu kesmeseydi bütün evi dolaşabilirdim onun adını bağırarak. Birden ışığın kesildiğini, bir kolun kalktığını gördüm. Kafama bir darbe indi, uzun zaman hiç bir şey göremedim.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Kafamdaki şişlik beni bu kadar rahatsız etmeyebilirdi eğer, kafamın içinde bu denli gürültüler olmasaydı. Gözlerimi açtım. Tepemde bir ışık yanıyordu, ben soluk aldıkça o da soluklanıyordu. Ben bu ışığı daha önce de görmüştüm... Yavaş yavaş kendime geliyordum; evet, odamda, yatağımdaydım. Işık da benim odamın lâmbasıydı. Bunlar da benim ayaklarımdı: Battaniyeden çıkmış iki tane lobuta benziyorlardı. Dirseğime dayanarak doğrulmaya çalışıyordum ki güçlü bir el omzumdan bastırdı.

"Şu çizmeleri çıkarmak istiyorum. Başka bir adamın ayakkabılarını giymekten hoşlanmıyorum."

"Sonra! Şimdilik yerinden kıpırdamamalısın. Doktor böyle söyledi."

Benimle konuşan, omuzumdan bastıran Sundequist'ti. Olanları hatırlamaya başlıyordum. Yavaş yavaş kendime geliyordum. Tepemdeki lâmba da benimle birlikte soluk almaktan vazgeçip, normal şeklini almıştı. Başımı çevirdim: Otto Sundequist yardımsever, müşfik bir hemşire gibi tepemde duruyordu. Elimi başıma götürdüm, tepemdeki şişkinliğin, ağırlığın ne olduğunu anladım. Islak bir havluydu. Otto koymuştu besbelli.

"Doktor'un verdiği son emri duydum. Bana neyle vurdunuz?"

"Ocak demiriyle, Bay Grant!"

"Yalnız bir kere mi?"

"Bir tanesi yetti, gerekseydi daha çoğunu da vururdum... Hayır, kalkmak yok dedim! Sizi yukarı taşırken epey zorluk çektik, lütfen bir de şimdi zorluk çıkartmayın."

Bu sözler üzerine kendimi yastıklarıma, hastabakıcımın emin ellerine bıraktım. Bir açıklama bekliyordum. Kafama ocak demiriyle vurmaktan kaçınmayan, sonra da böylesine şefkatle bakan birinin belli bir nedeni, bir gayesi olmalıydı.

"Kötü bir rastlandı oldu: Bayan Atkins gördü bizi, sizi taşırken. Ona yanlışlıkla ayağınızın kaydığını, başınızı ocağın taşma çarptığınızı söylemek zorunda kaldım."

"Ne ince bir düşünce!"

"Hiç de o kadar ince değil ama, yapacak başka bir şey yoktu. Korkarım bizden kuşkulandı da... Niçin sizin kafanıza vurduğumu merak etmiyor musunuz?..."

Bazı sorular cevap verilemeyecek kadar aptalcadır. Sundequist'in gözleri hâlâ üzüntü ve merak doluydu; bir sandalye çekip yatağın yanma geldi.

"Ne kadar üzgün olduğumu tahmin edebilirsiniz, ancak bunu yapmak gerekiyordu. Çünkü tehlikeli olmaya başlamıştınız... Sigrid için!"

"Sigrid için mi?"

"Evet. Bağırıp çağırarak onu da bu acıklı olaya katmak istemenize ne Doktor ne de ben izin veremezdik, Bay Grant! Sigrid için duyduğunuz korkuları, kuşkuları biz de duyuyoruz, hem de sizden çok. Sigrid için çok zorlu yıllar geçirdik... Çok zorlu!"

Basımdaki havluyu düzeltmek için uzandı, elini ittim. Başıma ocak demiriyle vurduğu için korkunç bir öfkeye kapılmak üzereydim, kendime geldikçe öfkem daha da artıyordu. Sundequist de bunu anlamış olacak ki içini çekip sandalyesine iyice yaslandı.

"Başınıza vurup sizi susturmamdan önce Sigrid hakkında çok önemli noktalara değinen

sorular sormaya başlamıştınız. Artık yalnız olduğumuza göre size bunları açıklamaya çalışacağım. Sigrid'in kocası..."

"Ben Sigrid'in kocasını tanıyorum!" diye hırlar gibi adamın sözünü kestim.

"Bu konu üzerinde ayak dirememi hoş görün Bay Grant, fakat Sigrid'in kocasını tanıdığınızı sanmıyorum. Bütün direniş hareketlerinde, Carl Reimers kilit adamdı, bağlantıyı sağlayan kişiydi. Beyninin içinde kuzeydeki bütün dostların gizli plân ve hareket yöntemlerini ve sırlarını taşırdı. En sonunda dün gittiğimiz kulübede yakalanınca bütün bu sırların birini bile vermeden öldü. Bunun ne demek olduğunu anlayabilirsiniz sanıyorum. Konuşturmayı başarsalardı neler anlatabileceğini de düşünebiliyor musunuz!"

Artık Sundequist'in sözünü kesmeden dinlemeye başlamıştım.

"Bazı adamlar vardır, ne denli korkunç işkence yaparsanız yapın dayanırlar, fakat sevdikleri kadına yapılan işkenceye göz yumamazlar. Kocasının cansız yatan vücudunun yanında Sigrid'i bulduğumuzda Sigrid diye bir şey kalmamıştı."

"Hayır!" diye fısıldadım.

"Evet, Bay Grant, evet! O günlerde böyle olaylar her an karşımıza çıkardı; bu tür olaylarla birlikte yaşamasını öğrenmiştik. Yaraları sarmayı, hasta vücutları, nasıl iyileştireceğimizi biliyorduk. En zor onarılan ise hastalanmış beyinlerdi. Genç bir vücut zamanla, dikkatle bakılırsa kendi kendini yeniler; fakat beyin öyle mi... Bildiğiniz, gördüğünüz Sigrid'i yeniden yaratmak yıllar aldı; sessiz, sıkıntı içinde geçirilen yıllar. Yeniden inanmasını, güvenlikte olduğunu bilmesini, tekrar hayata bağlanmasını sağlamak hiç de kolay olmadı. Carl'ın ihanete uğradığını biliyordu; birisi yerini haber vermişti. İlk depresyon günlerinde Doktor Bjonsen'den hattâ benden bile kuşkulandı..."

"O günlerde Norveç'te miydiniz?"

Sundequist başını salladı:

"Bir içeride, bir dışarıdaydım. O günlerde sınıra adam taşır dururduk. Carl'ın kendisi de birkaç kere girip çıkmıştı. Fakat size anlatmaya çalıştığım şeyi kavrayabiliyor musunuz? Artık korkmadan hayata bakabiliyor; ya da böyle görünüyor. Umalım göründüğü gibi olsun. Ancak sizinki kadar beklenmedik, umulmadık şok yaratabilecek bir hikâye yıllar boyu süren tedaviyi sıfıra indirebilirdi. İşte bunun içindir ki Doktor Bjornsen sizi durdurmamı söyledi; bunun için kafanıza ocak demirini indirmek zorunda kaldım."

Sigrid'in bazı sözleri yüzü, gözlerinin zaman zaman dalması aklıma geldi. Keşke dedim, iki kere vursaydınız kafama. Doktora da Sundequist'e de candan hak verdim.

Aniden tüm benliğimi tarifsiz bir korku saldı. Kütüphanede korktuğumdan daha çok korktum. Cary Bryan'ı görmüştüm; Sigrid'i benim anlattıklarımdan korumak yetmiyordu. Sundequist sanki aklımdan geçenleri okumuş gibi:

"Seni susturmakla iş bitmiyordu, bu işin aslına inmemiz gerekiyor." dedi.

Biraz durakladı sonra: "Bugün öğleden sonra kilisenin bahçesinde gördüğün kişinin Cary

Bryan olduğuna emin misin?" diye sordu. "Çünkü o köşede ben de birini gördüm!"

Dirseğime dayanarak yerimden doğruldum. Bu defa kimse beni durduramazdı. "Siz de mi gördünüz?"

"Evet; ama Bayan Atkins'in yanında söylemek istemedim. Köşede duran adam bana tanıdık biri gibi gelmişti. Kızıl saçlı, pos bıyıklı, bu yüzden dikkatimi çekmişti."

"Bryan!" diye soludum. "Ben de sanıyordum ki, aklımdan biraz zorum olduğuna inandığınız için beni Doktor Bjornsen'in koltuğuna sürüklediniz."

Hafifçe gülümsedi:

"Gördüğünüz rüyalar hakkında fikir ileri sürecek durumda değilim, ancak bu defa canlı bir adam peşinde koştuğunuzu biliyordum. O adam, ikimizin de düşündüğü adamsa, Voss'a niçin geldiğinin araştırılması çok gerekli demektir. Bay Grant, şimdi sizden birkaç gün öncesini düşünmenizi istiyorum. Cary Bryan'ı ne kadar tanıyorsunuz, onun hakkında ne biliyorsunuz? Hayır, onun söylediklerini tekrarlamanızı istemiyorum; çünkü insanlar söylemek istedikleri kadarını söylerler. Bana gereken sizin onun hakkında ne düşündüğünüzdür. İlk karşılaştığınızda ve daha sonra onun için ne düşündünüz; ne hissettiniz?"

"Onu ilk gördüğümde fena halde şaşırmıştım. Patikadan aşağı koşuyordum, dağ trenine yetişmek için!"

"Öbür trende bir kadının boğazlandığını gördüğünüzü sanmanızdan sonramı?"

"Evet, hemen sonraydı. Ruth da peşim sıra geliyordu. Derken birden tökezledi, durduk ve ona niye koştuğumu, niye böyle panik içinde olduğumu anlatmak zorunda kaldım. Çalıların dibine çökmüştük. Sözlerimi bitirdiğim zaman başımı kaldırdığımda beş, on adım ötemizde çalıların arasından Bryan'ın çıktığını gördüm. Elbette kelimesi kelimesine ne anlattıysam duymuştu. Onu görünce ilk düşüncem..."

Durdum. Sustuğumu görünce Sundequist:

"Devam edin!" dedi.

"Onu görünce ilk düşüncem korku oldu. Bütün görebildiğim kurşunî bir yağmurluk olmuştu çünkü; kadını boğazlayan adamın giydiği kurşunî yağmurluğun aynısını giymişti."

Yine sustum. Her şey, gözüme birden çok saçma göründü.

"Elbette bir cinayet falan yoktu ortada!" diye düzelttim sözlerimi.

"Cinayet işlenmemişti!"

Sundequist'in ses tonu iliklerime kadar işledi. Arkama yaslandım. Tavandaki lâmba yine benimle birlikte soluk almaya başlamıştı, gözlerimi kapadım. Açtığımda her şey yerinde duruyordu. Sonunda söyleyebildim:

"Demek siz de korkuyorsunuz!"

"Ben dostum Bjornsen gibi bir ilim adamı değilim. Kafam mantık zinciriyle bağlanmış değil. Ancak şunu. da söylemek isterim, başınızdan geçtiğini söylediğiniz olaylar bir hayâlse, sizi iyileştirmek için sonsuz zamanımız var. Fakat bu tehlike duygunuz gerçekse..."

Bu defa sözlerini yarıda kesen Sundequist olmuştu. Rüzgâr hızlanmıştı birden, iri yağmur taneleri pencereleri dövüyordu.

"Demek Bryan'ı görür görmez onun cinayetle ilgili olduğunu düşündünüz!"

"Tam böyle olduğunu söylemeyeceğim. Öyle bir durumdaydım ki, iki kolu olan kimi görsem, cinayetle ilgili olduğunu sanabilirdim."

"Haklısınız, ancak her şeyi gözönüne almamız gerekiyor. Peki, Bryan'dan bu kadar korktuğunuz halde, nasıl oldu da saatler boyu onunla birlikte kalabildiniz?"

"Biz onunla kalmadık, o bizimle oturdu!" diye düzelttim. "Sülük gibi yapıştı!"

"Sizi geciktirmeye çalıştı mı hiç?"

Sundequist'in, bana ne söyletmeye çalıştığını anlamam için birkaç saniye geçti.

"Geciktirmek mi?" diye onun sözlerini tekrarladım. "Yani Bryan'ın, benim gemiyi kaçırmamı istediğini mi söylemek istiyorsunuz?"

"İstemiyorum, yalnızca araştırıyorum. Bir düşünce bu! Bryan, Bayan Atkins'in söylediği gibi bir turist avcısıysa, niçin rıhtımda dolaşıp da kendine yeni avlar aramıyordu; ne işi vardı boş patikalarda? Sizin anlattıklarınızı nasıl karşıladı? Korkmuş gibi bir hali var mıydı?"

"Korkmak ne kelime, eğlenir gibi bir hali vardı. Çok tuhaf gelecek ama, anlattıklarımı hiç de ciddiye almış bir görünüşü yoktu. Öbür trende cinayet işlendiğini Öğrendikten sonra yemek yemeye gitmek istedi."

"Ondan sonra sizi geciktirdi demek!"

"Hayır. Gemiye yetişmemiz gerektiğini öğrenir öğrenmez bizim için hemen bir taksi buldu, ama çok geç kalmıştık. Besbelli Ruth resim çektiği epey zaman geçirmiştik."

Bir hayâlden, bir rüyadan söz ediyorduk. Deliliğe yakın bir durumdan söz ediyorduk, aklımın henüz sapıtmayan bir yanı bunu hatırladı. Fakat korku başka bir korkuyu doğurur. Gecikme! Sundequist şimdi bana, sihirli bir kelime vermişti. İşte bu kelime, tahtayı oymaya çalışan bir fare gibi, zihnimi kemiriyordu.

"Kim, niçin benim gecikmemi istesin, anlamıyorum!"

"Bu sorularınıza karşılık verecek kadar sizi tanımıyorum, Bay Grant. Sizin beni tanıdığınız kadar ben sizi tanıyorum. Emekli bir işadamı olduğumu söylemiştim size, inandınız hemen. Belki de uluslararası bir cani olabilirim. Siz de bana bir yayıncı olduğunuzu söylediniz, kabul ettim. Oysa kendine yeni kurbanlar arayan bir "Mavi Sakal" olabilirsiniz. Bayan Atkins

öğretmen olduğunu söyledi. Nasıl bunun doğru olduğunu bilebiliriz? Kimi kimi dört dörtlük tanıyor ki!"

"Geciktirildiniz fikri belki aklıma şu yüzden gelmiş olabilir: Sigrid'in tehlikede olduğuna inanmak istemediğim için sizin gecikmenizi isteyenler olabilir diye düşünmüş olabilirim. Çünkü Sigrid'e zarar vermeleri için hiç kimsenin belirli bir nedeni olamaz, hiç olmazsa bu günlerde. Eski kinler, eski nefretler geçti artık, Sigrid zavallı, masum bir seyirciden başka bir şey değildir. Carl sağ olsaydı, onun tehlikede olduğuna inanabilirdim, bunu kabul edebilirdim. Çünkü böylesine önemli sırlan kafasının içinde taşıyan biri, yaşadığı sürece herhangi biri için çok önemli bir tehlike olabilirdi. Her zaman için, inanın bana, bazı savaş suçluları kurtulmayı başarır savaş bitse bile, ortaya çıkarılacakları korkusuyla yaşar dururlar. Fakat bu tip kişileri ele verebilecek olan kişi, yani Carl öldü. Sigrid ise bir şey bilmiyor!"

Sundequist öyle yavaş bir sesle konuşuyordu ki, bazı kelimeleri yağmurun gürültüsünde kayboluyordu. Kullandığı bir söz aklıma takılmış, hızla kendini geliştiriyordu. Savaş suçluları! Tor Holberg!

Sigrid Reimers'in kütüphaneden içeri girdiği dakikadan beri aklımdan çıkan, tamamen unuttuğum bu önemli konu, ikinci bir ocak demiri gibi kafama indi. Acaba birisi benim Tor Holberg'e ulaşmamı mı önlemeye çalışıyordu? Sundequist'e baktım, ama yüzü gölgede kalmıştı. Yalnız o derinden bakan gözlerin beni izlediğini biliyordum. Ne Ruth'a ne de Sundequist'e Oslo'ya ne amaçla gittiğimi söylememiştim. Ferguson ağzımı sıkı tutmamın iyi olacağını söylemişti. Ferguson da eski kurnaz, ileriyi gören kurt adamın ta kendisiydi. Zihnim bu durumdayken Ferguson'un bile birtakım oyunlar çevirdiğinden kuşkulanabilirdim. Oslo'ya yapacağım yolculukta benim bilmediğim başka bir şeyler de olabilirdi.

"Şu halde Bryan'ın beni izlediğini düşünüyorsunuz, öyle mi?" diye sordum.

Sundequist ciddi bir sesle karşılık verdi:

Bryan'ın birisini izlediğini şu an kesin olarak bilemiyoruz ki! Belki de Voss'da olmasını gerektirecek çok önemli, özel bir nedeni vardır."

"Peki öyleyse, ben peşinden koşunca niye tabanları yağlayıp kaçtı?"

Karşılıksız sorular! Sundequist karşılık vermeye bile zahmet etmedi. Birkaç dakika konuşmadan oturdu, sonra kalktı, sandalyesini geriye itti:

"Böyle bir havada bir ziyaretçi, sokak köşelerinde uyuyamaz ya!" diye fikrim belirtti. "Voss'da belli sayıda motel ve pansiyon vardır. Hepsine telefon edip, Cary Bryan diye birinin, kayıt yaptırıp yaptırmadığını sorabiliriz. Bu da bir şeydir."

Evet, bir şeyler yapılacaktı. Ancak bu yeni düşünce fena halde tedirgin etmişti beni.

"İyi ama, anlayamıyorum, niçin Bryan beni gözlesin!" diye sorduğum soruya boşuna cevap bekledim. "Sonunda her şey dönüp dolaşıp Sigrid'e takılıyor. Dağ treninde olanlar, o yıkıntı, gördüğüm rüyalar!..." diye inledim.

"Rica ederim, Bay Grant, unutun şu anlamsız rüyalarınızı! Dikkatli olmak gerekir, rüyalarla kaybedilecek zamanımız yok! Bizi arkadan vurmak isteyenler olabilir her an, her zaman

olabilir, dostum, bunu sakın unutmayın"

DOKUZUNCU BÖLÜM

Sundequist yanımdan ayrıldıktan sonra düşünmeye başladım. Her şey yeniden, birbirine karışmıştı. Aslına bakılırsa benim takip edilmem, benim tehlike içinde olmam, Sigrid'i düşünmeme, onu tehlikeden uzaklaştırma tutkuma en ufak bir etki yapmamıştı.

Acaba Bergen'de geciktirilmem belli bir nedene mi dayanıyordu? Gemiyi kaçırmamı kim isteyebilirdi? Bütün eşyalarım gemide kalmıştı. Evrak çantam da! Bu düşünceyi evirip çevirmeye başladım. Çantada Tor Holberg'in imzalayacağı kontrattan daha önemli, daha dikkat çekici bir şey yoktu ki. Fakat Bryan lâf arasında ne demişti?.

"Gizli evraklar mı var yoksa?"

Evet, böyle demişti, ama şaka yapıyordu. Başıma gelenleri çok eğlendirici, çok komik bulmuştu şu Teksaslı Bryan... "Komik..." Ruth söylemişti bu sözü de. Birden Ruth'u düşündüm.

Geceyle birlikte benim düşüncelerim de gitgide daha korkunç daha karanlık olmaya başlamıştı. Sürekli olumsuz şeyler düşünüyordum.

Ruth, zamanımızın ne kadar sınırlı olduğunu bildiği halde, fotoğraf çekerek nasıl oyalamıştı beni! Üstelik de gemiyi kaçırdığımızı görünce hiç de beklediğim kadar şaşırmamış, üzülmemişti. Bunu çok iyi hatırlıyorum. Macera! demişti, macera!

Yavaş yavaş olayları birbirine bağlamaya başlıyordum. Bir kelime ne zaman gerçekten masum bir kelimedir, ne zaman bilinerek söylenmiştir? Bunu bilmek çok önemliydi. Sundequist dostlarının yanında birkaç gün geçirmemizi öne sürünce bu çağrıyı büyük bir sevinçle kabul eden Ruth olmuştu, bense Oslo'ya gitmem gerekiyor diye diretmiştim. Acaba Ruth'un bu isteği basit bir Amerikalı turistin yeni kişilerle karşılaşmak, onları tanımak dileğine mi dayanıyordu, yoksa altında alçakça bir plân mı yatıyordu?

Üç gün önce olsaydı bu, sevimli öğretmenle alçakça kelimesini yan yana kullanan birini duysam kahkahalarla gülerdim. Ne var ki birkaç gün önce ben Markham Grant'tım. Nereye gittiğini, ne yaptığını bilen, aklı başında bir Markham Grant! Oysa şimdi...

Düşünmek için kendimi zorluyordum. Zorlayınca da baş ağrım artıyordu. Kafamdaki havluyu çekip bir yana attım. Kalktım, oturdum. Dışarıda korkunç bir gece vardı. Bir yandan rüzgâr, bir yandan yağmur: Bu havada dışarıda kimse dolaşamazdı.

Kimse! Birden Bryan'ı hatırladım. Nerede kalıyordu acaba? Bize en yakın otel ya da pansiyon yirmi kilometre uzaktaydı. Eğer bu adamın görevi beni izlemekse, bunu bu kadar uzaktan yapamazdı. Şu halde!

Bizi Voss'a kadar izlemekte hiç güçlük çekmemişti besbelli. Şimdi çiftliğe kadar gelmekte de bir güçlük çekmezdi. Ya beni izlemiyorsa!

Düşüncelerim yeniden hızla Sigrid'e döndü, her şey ona dönüyordu sonunda. Sigrid ve korku! Sigrid ve tehlike! Sigrid ve ölüm! Ne demekti bütün bunlar?

Sundequist'in anlattıklarına rağmen Sigrid'le konuşmalıydım. Bir şeyler biliyor olabilirdi. Kendinin bile farkında olmadığı minicik bir şey... Benim bilmecemde tam yerine oturup her şeyi açıklayabilecek bir şey!

Sigrid-Carl Reimers-Tor Holberg! Hiç biri bir anlam ifade etmiyordu. Bütün gerçeklerin benden uzaklaştığı duygusuna kapılmıştım.

Pencereyi açtım. Rüzgâr ve yağmur birlikte yüzüme çarptılar. Her şey silinmişti aklımdan. Bomboştu kafamın içi. Dışarısı da zifiri bir boşluk gibiydi. Göz gözü görmüyordu.

Açık ve temiz hava biraz aklımı başıma getirmişti. Fazla getirmiş olacaktı ki, çok cüretkâr bir düşünce geldi aklıma.

Sundequist telefonla pansiyon ve otelleri arayarak Cary Bryan'ı ele geçiremezdi. Bryan ardından iz bırakmayacak kadar akıllıydı. Fakat Mark Grant kadar değil!

Usulca aşağı süzülebilir, yağmurun gürültüsünden yararlanarak arabayı çalıştırabilirdim. Diğerleri yemekteydiler; benim niye yemeye inmediğime dair yeni bir şeyler uydurarak yemeklerini yiyor olmalıydılar.

Bu düşünce üzerine gülümsedim. Kendimi birden çok iyi hissetmeye başladım. Ne ağrım kalmıştı, ne sızım. Daha da önemlisi aklımın karışıklığı da geçmişti.

Pencereden dışarı sarktım. Bryan'ı ben bulacaktım. Birden içimde bir şüphe uyandı. Bryan buralarda bir yerdeydi. Bunu seziyordum. İyice dışarı sarktım. Gözlerim kısılmış, eve ulaşan yolu tarıyordum; her an ağaçların ardından kurşunî yağmurluklu bir adam çıkabilirdi...

... Ve gördüm. Tam aklımdan geçirdiğim gibi oldu. Ağaçların birinin ardından yağmurluklu biri öne çıktı. Ancak eve doğru gelmedi, aksine evden uzaklaşmaya başladı. Adeta kaçarcasına gidiyordu. Bunu elinde tutuğu küçük cep fenerinin inip kalkmasından anlamıştım. Işık gözden kaybolana kadar arkasından baktım. Hemen pencereyi kapadım, hızla aşağı indim. O ışık nereye gittiyse ben de peşinden gidecektim.

Ne yazık ki ışığı bir daha göremedim. Pencereden baktığım o birkaç dakika çok uzun bir zaman olmuştu. Yolda hızla gidiyordum. Derken anayola çıktım. Ne yana gideceğimi bilemeden karanlıklara bakakaldım. Birden o karanlık ıslaklık içerisinde bir ışık çarptı gözüme. Hemen o ışığın geldiği yöne doğru yürümeye başladım. Işığa doğru körleme-sine yürüyordum. Ancak bu, bir fenerin ışığı olamazdı: Bir kere çok daha parlaktı ve olduğu gibi duruyor, kıpırdamıyordu. Birkaç yüz metre gittikten sonra nereye gittiğimi farkettim. Ayaklarım farkından olmadan patikayı bulmuş, patikayı tırmanmaya başlamıştım bile. Işığı şimdi daha iyi seçebiliyordum. Tepeye varmama epey yol olduğu halde Sigrid'in kulübesini seçebildim. Avluya girince pencereden içeri baktım.

İlk bakışta bomboş gibi geldi. Yüreğim yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Derken yatak odasından çıkan birini gördüm. Sigrid'di bu.

Sırtında yağmurluk vardı. Cep feneri de masanın üzerindeydi. Cary Bryan'ı ararken kimi bulmuştum. Üzüntü değil, mutluluk duydum.

Kapıya gittim, usul usul vurdum. Sigrid yavaşça açtı kapıyı. Beni görünce de çok şaşırdı.

"Bay Grant! Ne işiniz var sizin burada?"

"Ben de size aynı soruyu soracaktım, Sigrid!"

Ne kadar güzeldi Tanrım! Ancak o güzel gözlerde beni görmekten dolayı büyük bir şaşkınlık vardı.

Sert bir sesle verdiğim karşılık üzerine biraz duraladı sonra kahkahalarla gülmeye başladı:

"Dün buradan çıkarken pencereleri açık bırakıp bırakmadığım düşüncesi kafama takılmıştı. Bütün yemek boyunca kendimi yedim durdum. Yemek bitince de kimseye belli etmeden buraya geldim."

"Arabaya binmeliydiniz ama, bakın sırılsıklam olmuşsunuz."

"Yok canım. Lars böyle bir şeyi merak ettiğimi duysaydı benimle alay ederdi. Haklı da çıkardı ya. Çünkü bütün pencereler kapalıymış."

"Boş yere ıslandınız."

"Hiç önemli değil. Ayrıca yağmurda yürümeyi çok severim."

Bunları öyle neşeli bir sesle söylemişti ki, sanki yaz güneşi altında parkta dolaşıyordu. Ağaca doğru bir adım attım, birden durdum, aklıma bir şey gelmişti yine. Biri daha böyle söylemişti...

Evet. Cary Bryan söylemişti: "Floyen'den aşağı inmeyi ne kadar çok severim," demişti. O sırada da yağmur yağıyordu.

Düşüncelerim yüzümden okunuyor olmalıydı. Sigrid endişeli bir sesle:

"Neyiniz var, Bay Grant?" diye sordu. "Öyle endişeli bir görünüşünüz var ki."

Birden gözleri irileşmişti.

"Alnınız yaralanmış!"

"Bir şey değil. Kütüphanede ayağım takıldı, düştüm..."

"Ah, evet. Yemekte Otto dayım söylemişti. Fakat şimdi yatağınızda olmalıydınız, dışarı çıkmamalıydınız!"

"Siz de çıkmamalıydınız! Buralar, bu saatte hiç emin yerler değil!"

"Ben yolu iyi bilirim. Ayrıca hiçbir tehlike söz konusu değil. Belki bin kere gece yarısı bu yoldan gelip gitmişimdir."

Sustu, yüzüme bakmaya başladı. Yeniden konuşmaya başladığında sesi çok hafif çıkıyordu.

"Hayır, Bay Grant!" dedi. "Söylemek istediğiniz şey bu değildi. Ne demek istemiştiniz? Bilmemi istemediğiniz bir şeyler dönüyor ortada. Nedir bu?"

Bile bile inkâra kalktım:

"Ne mi dönüyor ortada? Nereden vardınız bu fikre?"

Fakat Sigrid kolay kolay kandırılabilecek bir kimse değildi.

"Rica ederim, bana hasta bir çocukmuşum gibi davranmaktan vazgeçin. Uzun yıllar bu muameleyi gördüm, yeter artık. Ben hasta değilim; artık hasta değilim! Size ne söyledilerse - ki ne söylediklerini biliyorum- Fakat buna inanmak zorundasınız. Bazı durumlarda gerçekten iyileşmek için çok hasta olmak gerekir. Ve şimdi ben, gerçekten çok iyiyim eskisinden çok daha güçlüyüm. Yalnız yaşamak istediğime göre de gayet normal olmalıyım. Anlayamıyor musunuz bunu?"

Bana bu kadar yakın dururken, gözlerime dikilen gözlerindeki o bakıştan anladığım bir tek şey vardı.

"Bütün anladığım sizin artık bir çocuk olmadığınızdır, Sigrid!"

Yanımdan uzaklaşmak için davrandı, birden vazgeçti, durdu.

"Siz benim peşimden geldiniz!"

"Evet, sizin peşinizden geldim!"

"Niçin, Bay Grant?"

"Penceremden bakarken cep fenerinizin ışığını gördüm. Dedim ki..." Sustum.

Şu dakikada ona Bryan'dan nasıl söz edebilirdim ki!

"Dedim ki, bir kadın böyle bir havada tek başına dolaşmamalı. Ve merak ettim. Ben çok meraklı bir adamımdır."

"Hem de evli, çocuk sahibi bir adam." Fena halde şaşırdım. Aklımın unutmak için kendini zorladığı bir şey üçüncü defadır yüzüme vuruluyordu. Bir ara Ruth'la mı konuştu bu konuyu diye düşündüm. Bu sırada o elini cebine sokmuş, bir şey çıkarmaya uğraşıyordu. Her zaman çocukların ve Nancy'nin resimlerini koyduğum küçük cüzdanımdı bu.

"Bu akşam yerde buldum bunu. Dün gece ceketinizi değiştirirken düşürmüş olacaksınız... Çocuklarınız size ne kadar çok benziyorlar. Hele uzun boylusu. Bu bayan da karınız olmalı!

Çok hoş bir kadın."

Resimdeki yüzler benim için bir anlam taşımıyordu. Sigrid'in yüzüne bakmamak için kendimi zorladım, ama onun yüzünden başka bir yere bakamıyordum.

"Gerçekten çok hoştur. Fakat onu sevmiyorum, Sigrid, seni seviyorum!"

Geriledi. Yüzüme baktı.

"Fakat beni tanımıyorsunuz bile."

"Uzaklaşma benden, Sigrid. Bak bana! Yüzüme bak ve öyle söyle seni tanımadığımı. Aşka nasıl inanmazsın? Aşk nasıl yanlış olabilir? Bütün bildiğim ne hissettiğim... Karşılaştığımız an ne hissettiğimdir. Ben seni arıyordum, Sigrid! Seni görmeden önce karanlık sokaklarda, ıssız köşelerde ne aradığımı bilemiyordum, şimdiyse biliyorum. Bütün bu yıllar boyunca farkında olmadan seni aramıştım."

Bu sözleri nereden bulup söylediğimi bilemiyordum; ağzımdan dökülürcesine çıkıyorlardı. O korkunç yalnızlığım dışarı çıkmak için bir ses bulmuştu sanki.

Fakat Sigrid'in de sesi vardı:

"Evlenmeden önce karınızı aradığınız gibi mi, Bay Grant!"

"Ben Nancy'yi aramadım. O vardı. Savaşa gitmeden önce vardı, dönüşümde beni bekliyordu. Böylesine bir bağlılık karşında ne yapabilirdim ki. Bunun gerçek bir bağlılık olduğunu, bana gerekli olan şeyin bu olduğunu, onunla evlenip mutlu olacağımı söyledim kendime. Başka ne yapabilirdim ki! Fakat mutlu olamadım. Hep arıyordum... O zamanlar bile!"

"Hepimiz arıyoruz, Mark!... Her zaman arıyoruz. Senin karın da arıyor."

Kullandığı sözcüklerden yalnız bir tanesi çok dikkatimi çekti. Mark! Bay Grant artık Mark olmuştu. Cüzdanı aldım, cebime soktum. Bir suçluluk duymam gerekirdi her halde, ama duyamıyordum.

"Sen de arıyor musun, Sigrid?" diye sordum.

Hiç ses çıkarmadı, başını çevirdi, boş resim sehpasına gözü takıldı. Bitmemiş portre tersine çevrilmiş olarak yerde duruyordu hâlâ.

"Resimde yüz yoktu!" diye hatırlattım.

"Lütfen..."

"Hayır, artık susmayacağım. Her şey yerli yerine oturuyor, farketmiyor musun? Bunu açıklamamı isteme benden. Hiç olmazsa şimdilik... Belki birkaç güne kadar."

Sözlerime başladığımdan beri, gözlerinde beliren şaşkınlık ifadesi artıyordu. Bir şey anlamamıştı dediklerimden.

"Bir şeyler oluyor. Fakat niçin benden gizliyorsunuz? Neyi gizliyorsunuz?"

Artık güçlü olduğunu söylemişti, ben de ona inanıyordum. Yine de o sabah dağ treninde olanları ona anlatamazdım. Hiç hasta olmamış bile olsa. Ancak benim anladığım şuydu: Sigrid'e de söylediğim gibi her şey yerli yerine oturuyordu. Cari Reimers yoktu artık... Yüzü bile unutulmuştu. Carl Reimers ölmüş ve gömülmüştü: Mark Grant'ın gelmesine yetecek kadar bir zaman geçmişti artık aradan.

Gözleri benden bir karşılık almak için yalvarıyordu.

"Sabırlı ol!" dedim en tatlı sesimle. "Küçük bir şey daha var..."

"Küçük mü?"

Gözleri artık yalvarmıyor, azarlıyordu.

"Bugün kilise avlusunda koşarken yüzünü bir görseydin... Sen birinin peşinden koştun, değil mi? Kimdi o, Mark? Kimdi?"

Uygun bir karşılık bulmalıydım. Sigrid Reimers korkuyu, vahşeti tatmıştı. Bu yüzden zihninde olayları olduğundan çok daha korkunç bir şekilde canlandırabilirdi.

"Evet, gerçekten birinin peşinden koştum. Bergen'de karşılaştığım bir adamın."

"Kim?"

"Ben de tam olarak tanıyorum. Bir Amerikalı. Sen Bergen'de oturduğunu söylemiştin. Cary Bryan adında birini tanıyor musun?"

Kaşlarını çatarak düşünmeye başladı.

"Üstüne başına dikkat etmeyen, kızıl saçlı, pos-bıyıklı, turist avcılığı yapan biri."

"Böyle birini tanıyorum. Bundan eminim. Fakat kim bu adam, Mark? Niçin seni o kadar korkuttu?"

"Beni korkutmadı!" dedim çabucak. "Ancak takip edilmekten hiç hoşlanmam da!"

"Seni mi takip etti? Emin misin?"

Sigrid'in yüzünde gördüğüm anlamdan hiç hoşlanmadım. Fakat artık geri dönemezdim.

"Sundequist de görmüş onu," dedim. "Ancak bunu sana söylememem gerekirdi."

"Ama niçin?... Ah, evet. Doktor Bjornsen'le, benim hakkımda epey konuşmuş olmalısın!"

"Doktor Bjornsen'le epey konuştum, ama senin hakkında değil. Benim hakkımda konuştuk." Bunu da söylememem gerekirdi. Arkasından birçok açıklama yapmam gerekecekti. Çabuk çabuk konuşmaya başladım:

"Senin hakkında dayınla konuştum. Sana bunları anlatmamamı, belki de seni tedirgin edebileceğimi söylemişti. Sana bildiğim her şeyi anlattım çünkü, bir şey bilmemek, bazen çok daha tedirgin edici ve tehlikeli olabilir. Şimdi her şeyi unut artık, lütfen unut!..."

Unutmak! Kendi kendimi aldatabilirdim, ama Sigrid'i hayır.

"İyi ama, bu Bryan denen adam beni niçin tedirgin etsin? Takip ettiği sensin..." Sustu; kendi sözlerini dinler gibiydi. "Ya da gerçekten seni mi takip ediyordu?... Evet, böyle olmalı. Bu gece dışarı yalnız çıkmamdan bu yüzden korktun. Beni bunun için buraya kadar izledin, değil mi, Mark?"

"Sigrid, dinle... Hiç de sandığın gibi değil."

"Yalan söyleme Mark. Söyle kim bu adam? Niye onu tanımam gerekiyor?"

Omuzlarından tuttum; onun paniklemesine izin veremezdim.

"Onu tanımak zorunda falan değilsin; tanımadığın bir adam, öylesine sormuştum."

"Fakat sen ondan korkuyorsun. Benim yüzümden korkuyorsun o adamdan. Biliyorum, benim için korkan başkalarını da gördüm daha önceleri. Daha önceleri de gözetlendim, takip edildim..."

Evet, yapmıştım yapacağımı. O kadar uyarmalara, yapmamam için baş vurulan her çareye rağmen kızı o korkunç günlerine geri itmiştim işte. Sigrid, gözlerinde korku, kuşku dolu bakışlarla bana bakıyordu. Ellerim omuzlarındaydı. Ve yapabileceğim tek bir şey vardı. Onu kendime doğru çektim, bunu yapmamak için insanüstü biri olmalıydım, ama değildim.

"Hiç biri önemli değil anlattıklarımın; önemli olan tek şey sensin, Sigrid."

"Fakat, Mark..."

"Yalnız sen önemlisin... Seni istemem önemli!"

Yapacak başka hiç bir şey yoktu; olsa da yapamazdım ya. Sigrid kollarımın arasındaydı, bütün dünya korkularıyla, bıkkınlıklarıyla, esrarıyla gözümden silinmişti. Ne Cary Bryan kalmıştı, ne dağ treni. İkimiz bir aradaydık ve o kollarımın arasından kaçmıyordu...

Uzun süre birbirimizin kolları arasında kaldık. Ateşin karşısında başını omzuma dayamış duruyorduk.

"Öylesine yalnızdım ki!" dedi.

"Çok uzun bir süre hem de!"

"İnanamazdım, bir daha..."

Sözlerinin gerisini getirsin diye bekledim, ama tamamlamadı. Söyletmek istedim.

"Ne olur söyle, Sigrid. Yeniden sevebileceğini söyle."

"Ama bu yanlış bir şey."

"Neden? Evli olduğum için mi? İnsanlar hata yapabilirler Sigrid, bir zarar vermek istemeden dürüst hatalar yapabilirler. Yüzünü bana çevir. Evet, yine canlı bir yüz oldu artık yüzün. Sen de hissetmiyor musun bunu Sigrid?"

Kendimi tanıyamıyordum âdeta. Neler bulup söylüyordum! Şimdi de kollarımın arasında sıktığım bu tapılacak kadının bana söyleyeceği sözleri bekliyordum.

Fakat duyduğum sözler Sigrid'den çıkmadı; üstelik de beklediğim sözler değildi bunlar.

"Sigrid, ne yapıyorsun?"

Yağmur ve fırtınanın çıkardığı seslere yarı öfkeli yarı korkulu bir ses daha katılmıştı. Sigrid hemen kollarımdan ayrıldı; ikimiz de kapıya döndük.

Doktor Bjornsen fırtınayı dışarıda bırakmak için kapıya dayanıyordu, ama gözlerindeki fırtına bize yetmişti.

"Sigrid'e neler anlatıyordunuz?" diye sert bir sesle sordu.

"Lütfen, Lars..."

"Sana sormadım, Sigrid, Bay Grant'a sordum."

"Ona kendisini ne kadar çok sevdiğimi anlattım!"

Doktor Bjornsen şapkasından sular sızarak bir şeyler daha söylememi bekliyordu. Başka bir şey söylemedim. Bunun üzerine.

"Öyle mi?" dedi. "Kendinizi böyle bir şey söyleyebilecek bir durumda mı görüyorsunuz?"

Durum! Sigrid, cüzdanda gördüğü resimle ilgili sanacaktı bu durum kelimesini, ama ben Doktor'un ne demek istediğini çok iyi anlamıştım.

"Bu ancak Sigrid'in karar verebileceği bir şeydir?"

"Olabilir!" Doktor Bjornsen'in yüzü benimle tartışıyordu; ancak dudakları Sigrid'i hatırladığı için başka türlü konuşmak zorunda kaldı."

"Olabilir, ancak şimdi değil, Bay Grant! Çünkü Oslo'ya gitmek zorundasınız!"

"Lars, neler söylüyorsun? Böyle bir şeye hakkın yok ama..."

"Bir haber getirmeye mi?" Elini ceketinin cebine soktu, bir şeyler aramaya başladı. "Çıkarken benim yağmurluğumu almışsınız, Bay Grant. Neyse zararı yok. İşte burada. Telefonla geldi haber, Otto da yazdı. Odanıza baktık, yoktunuz. Sonra Karen, Sigrid'in kulübeye gittiğini söyledi. İki kere iki dört eder, dedim."

Bu arada kâğıdı açmış, bana uzatmıştı. Gözlerimiz karşılaştı. Gözlerimi kâğıda çevirdim. Kâğıda bakmak beni, onun delici bakışlarından kurtarmıştı.

"Aslında Bay Grant artık göreviyle ilgilenmeyebilir ancak, iyi bir ev sahibi olarak bu haberi ona ulaştırmak benim görevimdi."

Harekete geçmek için Doktor'un sözlerine ihtiyacım yoktu. Çünkü bunun için, Sundequist'in kâğıda yazdıkları yeter de artardı bile:

"Hemen Oslo'ya gel. Çok önemli ve acil.

Nate Talmadge"

ONUNCU BÖLÜM

Çok önemli ve acil!... Bu kelime yıldırım gibi düşmüş, her şeyi silip süpürmüştü kafamdan. Ne anlam taşıdığını bilmiyordum. Dört gündür -topu topu dört gün mü geçmişti- gerçeklerden uzakta yaşıyordum. Nate Talmadge'dan, Oslo'da beni bekleyen görevden. Doktor Bjornsen haklıydı. Hazır olsam da olmasam da Oslo'ya gidecektim. Araba kapıda bekliyordu. Hiç bir şeyden söz etmeden, eve geri döndük. Doktor geri döneceğimi bildiği halde olayların bu yolda gelişmesinden yine de hoşnut kalmıştı.

Beni Oslo'ya götürecek olan tren ertesi sabah kalkacaktı. Bu yüzden Sundequist ile yeniden konuşabildim. Düşündüğüm gibi telefonlardan bir şey elde edememişti. Voss'da Cary Bryan'ın izine rastlanmamıştı. Ne o isimde, ne o görünüşte kimse yoktu Voss'da.

Sundequist:

"Belki seni görünce korkup akşam treniyle Bergen'e dönmüştür!" diye fikrini belirtti.

"Buna inanıyor musunuz?"

Yatağımın kenarına oturmuştu. Yorgun, bitkin bir hali vardı. Canlılığıyla örttüğü yaşı olduğu gibi ortaya çıkmıştı. Endişeliydi. Benim korkularım geç de olsa onu pençesine mi almışlardı, yoksa özel bir derdi mi vardı, bilmiyorum ama, çok endişeliydi. Gemideki o neşeli, canlı, yorulmaz Otto gitmiş, yerine bambaşka biri gelmişti. Gülümsemeye çalıştı fakat gözleri onu ele veriyordu.

"Korkarım ki inanmıyorum!" dedi. "Beni inandırdınız, Bay Grant. Olanlar hoşuma gitmiyor."

"Ben burada yokken, Sigrid'i gözden kaybetmeyin!"

"Hâlâ mı Sigrid! Siz kendinize dikkat edin, Bay Grant! O haber..."

Bir açıklama beklediğini anlıyordum. Benim meselelerimle bu kadar yakından ilgilendiği, birçok şeyi bildiği için bu durumu da açıklamamı istemek hakkını buluyordu kendinde. Ancak ben bir kere uyanmıştım. Oslo'daki işimin ne olduğunu söylemeyecektim. Niye böyle bir karara varmıştım, bilmiyorum ama, söylememem gerekiyordu.

"Benim işimde hep böyle olur. Herkes her olayı, her durumu çok önemli ve acil olarak nitelendirir. Birkaç gün içinde geri döneceğimi umuyorum. O zaman ne yapıp yapıp Cary Bryan'ı ele geçireceğiz."

"Umarım öyle olur. Bay Grant! Dua edelim öyle olsun..?"

õõõ

SABAHLEYİN Doktor Bjornsen trene zamanında yetişeyim diye istasyona kadar arabasıyla götürme nezaketini gösterdi. Sigrid'in kulübesinde karşılaştığımızdan beri topu topu bir düzineyi geçmezdi karşılıklı ettiğimiz lâfların sayısı. Sigrid'le daha çoğunu konuştuğuna ise kalıbımı basarım. Sabahleyin onu görememiştim. Dün yağmurda biraz üşüttüğünü ve yataktan çıkmadığını söylediler. Ortalıkta dolaşıp da elin adamlarından korkacağına yatağında kalsın daha iyiydi. Veda etmek için Sigrid'i görememiştim ama, dün geceki tatlı beraberliğimiz bütün yol boyunca bana arkadaşlık etti.

Ara sıra işimi de düşünüyordum. Görevim hiç de küçümsenecek bir şey değildi. Nedense Nate Talmadge'la karşılaşmaktan korkuyordum. Eski dostum Nate, beni özlemiş olabilirdi. Ancak ben, iki hafta önce New York'tan gemiye binen adamdan öylesine farklıydım ki. Allah'tan Nate'le birbirimizi görmeyeli uzun zaman olmuştu. Ben ne zaman normale dönecektim. Bana ne olmuştu? Pencereden dışarı bakmaya başladım. Sigrid'den uzaklaştıkça ona daha çok bağlanıyordum. Mark Grant: Büyük âşık!

Oslo'ya varmadan hava kararmıştı bile. Aydınlık olsa ne görecektim ki. Bütün gün süren yolculuk beni problemlerimden uzaklaştırmamış, ancak Nate Talmadge'a yaklaştırmıştı. Garip bir çekingenlik ve sıkıntı içinde trenden indim. Besbelli işi berbat etmiştim; hiç kuşkum yoktu bundan. Aldığım telgraf da bunu gösteriyordu ya. Görünüşte son derece zararsız olan gecikmem hiç de zararsız olmamıştı anlaşılan.

Eşyasız, kontratsız, normal zamanından gecikmiş olarak Oslo'ya varmıştım. Ne gibi bir sebep bulacaktım bu olanlara?

İstasyonda Nate yoktu. Telgrafını alır almaz yola çıkacağımı ve bu trenle geleceğimi bilmesi gerekirdi. Üstelik de ben, Oslo'nun yabancısıydım. Şaşırıp, kızmıştım. Kızgınlıktan artık patlamak üzereydim.

Korkunç bir aksilik, Nate'in adresi de evrak çantamda kalmıştı. Telefon rehberine saldırdım: Çalıştığı yayınevinden onu bulabilirdim belki. Bir yandan da geceyi nerede geçireceğimi düşünüyordum. Telefon konuşmam tam bir fiyaskoyla sona erdi. Santraldaki kızın ne dediğini anlayamamıştım. Yeniden telefon açmak için de gerekli olan bozuk para yoktu. Yeniden rehbere atıldım. Belki ev adresini bulabilirdim. Bu kez talihim yaver gitti. Kulübeden

çıktığımda kartlarımdan birinin arkasına Nate'in ev adresini yazmıştım. Oslo'nun taksileri de her yerdeki taksilerden farklı değildi.

Galiba uzun zamandır peşimi bırakmış olan talihim beni özleyip, yanıma gelmişti. Evi kolayca bulmuştum. Evin içinden neşeli sesler geliyordu.

Kapı açılınca üç meraklı yüzle karşı karşıya geldim:

Biri Nate'in bacakları arasından bakıyordu; biri omuzlarından, aralarında da Nate!

"Mark Grant! Sen... Seni orospu çocuğu! Gel içeri, gir, gir!"

Yarı yarıya sürüklenerek içeri alındım. Pijamalarını giymiş, yatmaya hazırlanan çocukların yüzleri de parlamıştı; babalarını bu denli sevindiren adamı onlar da sevmişlerdi anlaşılan. Nate karısını çağırdı.

"Şimdi niçin Amerika'ya dönmediğimi anlayacaksın!" dedi. "Norveç'in, en güzel kızıyla evlendim!"

Gerçekten de doğruydu söylediği. Yanımıza gelen genç kadın gülerek karşıladı beni.

"Bu yüzden Nate'den boşanabilirim. Çünkü genellikle karşılaştığı herkese Norveç'in en güzel kızıyla evlendiğini söyleyip, beni utandırıyor. Bizi bulabildiğiniz için ne kadar sevindim. Geldiğiniz için çok memnun olduk, Bay Grant! Yemek yemiş miydiniz?"

Çocuklar ve kadınlar! Hemen her yerde aynıdırlar. Hayır, yemek yememiştim ama, üç yüz kilometrelik yolu da yemek yemek için aşıp gelmemiştim. Nate'e baktım, adam istifini bile bozmuyordu. Sanki beni uçan halıyla çağıran o değildi. İyi bir ev sahibi, eski arkadaş rolüne devam ediyordu.

"Demek Bergen'de gemiyi kaçırdın, ha!" diye benimle alay etti. "Hiç şaşmadım, doğrusunu istersen. Bu adam az daha koskoca bir savaşı bile kaçırıyordu. Tatlım, neyse savaşın daha bitmediğini haber verdiler de ayıldıydı. Ah, bir kitap yazıyordun sen hani, "Savaş ve Barış" tan daha çok satacak bir kitap, ne haber ondan?"

Eski arkadaşlar nedense hep ters şeyleri hatırlarlar.

"Herkesin kitabına ne olduysa, benimki de öyle oldu. Seninkinden ne haber?"

Nate sırıttı: "İkinci baskısı bitmek üzere? Eee, daha ne var ne yok?"

Havadan sudan, çocuklarından konuşuyorduk. Birden aklıma takıldı. Nate "Çok önemli ve acil" diye haber yollamış, sonra da beni karşılamaya bile gelmemişti. Eve gelene kadar aklımdan neler neler geçmemişti. Ormanda boğazlanmış Nate; fiyorda atılmış Nate vb. Oysa kanlı canlı, son derece sevinçli, karşıma geçmiş benimle gevezelik ediyordu. Merak ve endişe yalnız bendenize ait şeyler olmuştu sanırım.

Artık dayanamadım konuya girdim.

"Şu çok önemli ve acil dediğin durum neymiş bakalım, anlat da öğrenelim. Yoksa bizden

başkaları da mı Tor Holberg'e kanca attılar?"

Çocuklarıyla övünen bir babanın sözünü kesmek hiç de hoş bir şey değildir ancak Nate'in yüzünde meydana gelen bu denli büyük bir değişmeye de ben hazırlıklı değildim.

"Önemli ve acil olan ne?" diye sordu aptal aptal.

"Bana mı soruyorsun. Bunu öğrenmek için otelime gidecek yerde, bunu öğrenmek için sana geldim. Doğrusunu istersen seni istasyonda bulacağımı sanmıştım, niçin istasyonda değildin?"

Endişeli bir ses tonu yerine emir verir gibi konuşmuş olacaktım ki, Nate biraz bozuldu.

"Niçin istasyonda değil misim? Lâfa bak! Ben kâhin miyim? Daha iki gün önce telgrafını aldım, ancak bir hafta sonra gelebileceğini bildirmiştin!"

"İyi ama, dün geceden sonra..."

Sözlerimi tamamlamaktan nefret eder olmuştum. Nate'in yüzünün aldığı şekil bana gerçeği anlatmaya yetmişti.

"Ne olmuş dün gece?" diye sordu.

Cebimden yolladığı mesajın yazılı olduğu kâğıdı çıkartıp, uzattım.

"Dün akşam yolladığın mesaj!"

Bu defa sözleriyle yüzündeki anlam birbirini tamamladı.

"Benim yolladığım mı! Bu ne biçim şaka böyle. Ben mesaj falan yollamadım ki!"

ONBİRİNCİ BÖLÜM

O DAKİKADAKİ duygularımda bir karışıklık, anlaşılamayan bir taraf yoktu. Tepeden tırnağa büyük bir korku içindeydim. Şimdi istasyondaki sıkıntımın ne olduğunu açıkça anlayabiliyordum. İşimden dolayı, Nate'in güvenliğinden dolayı duyulmuş bir sıkıntı değildi bu. Bana bir oyun oynanmıştı. Fakat bu... Oynanan oyunların en eskisi, en tanınmışıydı. Niçin mesajın doğruluğunu araştırmamıştım? Niçin?

"Mark! Hey koca adam ne oldu sana? Hasta mısın?"

"Geri dönmem gerekiyor. Voss'a dönmeliyim. Voss'a en erken ne zaman tren var?"

Nate, herhalde benim deli olduğumu düşünüyordu; ben de, böylesine eski ve bayat bir oyuna geldiğim için aynı düşüncedeydim kendi hakkımda.

Bütün düşünebildiğim kurşunî yağmurluklu Cary Bryan'dı. Beni oradan uzaklaştırıp Sigrid'e yaklaşmayı hesaplayan Bryan!

"Yarına kadar tren yok. Fakat bu şekilde gitmene izin veremem. Hiç olmazsa benim sorularıma bir karşılık verene kadar, buradan ayrılamazsın. Tatlım, bize kahve yapar mısın?"

"Kahve falan istemiyorum ben!"

"Kahveyle birlikte akşam yediğimiz o soğuk etten de getir, Tatlım! Ya da sen bırak, ben alırım onları. Sen çocukları yatır, biz de şöyle adam adama bir konuşalım bakalım."

Kaçacak yol bırakmamıştı bana. Nate'e bir şeyler anlatmak zorundaydım. Bütün hikâyeyi anlatamazdım ama, bir şeyler söylemeliydim. Olanları başından beri açıklamaya kalksam... Hayır, Nate son derece aklı başında ve gerçekçi bir adamdı. Kâhinlere özgü rüyalarla, hayâllerle onun başını ağrıtamazdım. İnanmazdı da zaten. İkimiz de böylesine ayıkken hiçbir anlattığıma inanmazdı.

"Sana her şeyi anlatamam," dedim. "Çünkü ben de bilmiyorum. Ancak çok garip şeyler oluyor... Bergen'de bir adama rastladım..."

Ona Cary Bryan'dan söz edebilirdim; Hiç olmazsa canlı bir adamdı, gerçekti. Uzun uzun Bryan'ı anlattım. Bir yandan da dikkatle Nate'in yüzüne bakıyordum. Bir tanıma işareti görebilir miyim diye bakıyordum. Uzun zamandır bu ülkedeydi ve yabancı ülkelerde yaşayan Amerikalılar garip bir şekilde birbirlerini anlarlardı.

"Cary Bryan!, Cary Bryan!..."

Nate sanki bu adı ve adamın tarifini ezberlemek istermiş gibi sürekli kendi kendine tekrarlıyordu. Sonunda:

"Onun Amerikalı olduğuna emin misin?" diye sordu.

"Öyle olduğunu söyledi."

"Nasıl konuşuyordu?"

"Ne bileyim ben canım. Amerikalı gibi konuşuyordu işte!"

"Kızma yahu." diye yine alaya aldı beni. "Savaştan beri Avrupa'da herkes Amerikan İngilizcesi konuşuyor, hatta bazı İngilizler bile..."

Nate'in kesin olarak evet veya hayır dediği pek duyulmamıştır. Yine öyle oldu. Doğru bir karşılık alamadım. Ancak gördüğüm kadarıyla Bryan'la ilgilenmişti.

Nihayet:

"Bilmiyorum," dedi. "Adını da hatırlamıyorum ama, kızıl saç ve posbıyık... Hayır, çıkaramıyorum. Belki daha sonra hatırlarım. Bu, Bryan'ın benim yolladığımı sandığın mesaj ile bir ilişkisi var mı?"

"Korkarım var. Bizi Voss'a kadar izledi çünkü."

"Biz dediğin kim?"

Biz kelimesini kullanınca Ruth'tan, Sundequist'ten, derken Bjornsen'ler ve Sigrid Reimers'den söz etmek zorunda kaldım.

"Reimers!" dedi kendi kendine. "Ben bu adı biliyorum. Dur bakayım... O Sigrid dediğin kadının erkek kardeşi falan var mıymış, Norveç yeraltı örgütünde çalışmış biri!"

"Kocası varmış!"

"Tamam," oldu işte. "Carl Reimers, değil mi? Büyük bir kahramanmış, duyduğuma göre. Öldürülmüş..."

"Evet, evet." diye sözünü kestim. Norveçli kahramanlardan, özellikle de Sigrid'in kocası olan bir kahramandan konuşmaya niyetim yoktu.

"Önemli olan şu düzmece mesaj. Şimdi ben çiftlikten uzaklaştırıldığıma göre..."

Yine susmak zorunda kaldım, yoksa dağ trenindeki o korkunç olayı anlatacaktım. Ancak böyle bir hayâlle Nate'in ilgisini dağıtmak istemiyordum.

"Yani demek istiyorum ki, niye böyle bir haber yollandı bana?"

"Uzaklaştırıldın, değil mi? Öyle görünüyor. Fakat niçin? Onu anlayamıyorum. Bu Bryan denen adam ne yapmak istiyor acaba?"

"Benim de öğrenmek istediğim bu ya. Nate, ömründe hiç korktun mu? Ne biçim bir korku olduğunu bilemediğin bir korkunun pençelerinde kıvrandın mı hiç? İşte ben bu durumdayım şimdi. Oraya dönmem gerekiyor. Niçin diye sorma, fakat dönmeliyim hemen."

"Bir plânım var!" diye atıldı. "Arkadaşlarımdan birinin küçük bir uçağı var. Beş on kuruş harcamaktan kaçınmazsan bizi alıp Gudvangen'e götürebilir!"

"Bizi!"

Nate'in karısı belli ki mutfaktan bizi dinliyor olmalıydı. Kadıncağız artık dayanamamış, lâfa karışmıştı:

"Bay Grant, dostlarınızı bu kadar merak ediyorsanız, telefon edin, rahatlayın. Üstelik de uçaktan daha hızlı olur."

Öyle tatlı bir sesle konuşuyordu ki, içim rahatladı. Nate de sırıtmaya başlamıştı.

Telefona endişeli bir sesle Ruth cevap verdi; Ruth'un endişeli sesi benim de endişelerimi artırdı. Sesimi duyunca çok şaşırmıştı. Sundequist'i sorduğum zaman biraz durakladı.

"Burada değil," dedi. "Telefon ondan sanmıştım ben de."

"Nereye gitti?"

"Biz de bunu merak ediyoruz. Özellikle Doktor Bjornsen. Öğleden sonra Doktor'un arabasını aldı, gitti. Daha dönmedi."

"Peki öyleyse, Doktor Bjornsen'i çağırır mısın, lütfen?"

"Çağıramam, çünkü o da gitti. Sundequist'i aramaya çıktı!"

"Sigrid?"

"O odasında. Sözde hastaymış. Hiç anlamadım bu hastalığı. Ne öksürüyor, ne hapşırıyor. Yalnız ağlıyor."

"Sigrid mi ağlıyor?"

"Bugün öğleden sonra odasının önünden geçiyordum, ağladığını duydum. Kapıyı açıp içeri girdiğimde uyur taklidi yaptı... Mark, ne demek bütün bunlar?"

Duraklama sırası bana gelmişti. Bir kere Sundequist'e açılmıştım; ancak aynı şeyleri Ruth'a da söylemek istemiyordum artık. Kafamı toparlayıp, bir cevap buldum:

"Uzun uzun anlatamam ama, şu kadarını söyleyeyim Sundequist, Cary Bryan'ı aramaya gitti. Bryan dün Voss'daydı, Sundequist de görmüş onu!"

"Sundequist kendi mi söyledi bunu sana?"

"Dün gece söyledi. Senin yanında söyleyip de, endişelendirmek istememiş."

"Şimdi endişelendim işte!"

"Ben de. Yarın geri geleceğim, Ruth, senden Sigrid'e göz kulak olmanı istiyorum ben gelene kadar."

"Ne yapayım, ne yapayım?"

"Duydun ne dediğimi. Bana yollanan mesaj sahteymiş. Sundequist dönünce ona mutlaka söyle bunu. Mesajı Nate Talmadge yollamadığına göre Bryan yapmış olmalı bunu!"

Telefonu kapattıktan sonra Nate'in soran bakışlarıyla karşılaştım. Anlatabileceklerimi anlattım ama, yine Sigrid'den söz etmedim. "Gitmek istiyorum!" dedim. "Hoşuma gitmiyor olanlar."

"Holberg'i görmeden mi gideceksin?"

"Ne yararı olur ki. Kontrat öbür eşyalarımla birlikte kaldı. Herhalde fikrini değiştirmemiştir."

"O sözünü tutar da, ben seni merak ediyorum. Son zamanlarda hiç aynaya baktığın var mı?"

Ne halde olduğumu Nate'in bana bakışından anlıyordum. Ancak Nate kuşkulanmaya başlamıştı bir kere; söylemek istediklerimden çoğunu ağzımdan alabilirdi. Beni böylesine altüst eden olayı ya da olayları öğrenmeden yakamı bırakmayacağını biliyordum. O gece orada kalacaktım.

Yatmasına yattım ama, uyku tutmadı. Karanlığa gömülür gömülmez işkencelerim başlıyordu. Yorgundum, endişeliydim, korkuyordum. Saatler saatleri kovaladı, ben de cevaplarını bulamadığım sorular, nedenini bilemediğim korkular içinde çırpındım durdum. Sigrid'i ölürken hayâl ediyordum, ama bir şey yapamıyordum, elim kolum bağlı duruyordum.

Durmadan o taş basamakları tırmanıyordum. Çırpınıyordum, beni saran zincirlerden kurtulmaya çalışıyordum.

"Mark? İyi misin? Uyuyamadın mı?"

Nate'in ses beni karanlıklardan çekip aldı. Sokak lambasının ışığında Nate'in yüzünü gördüm; Son derece ciddî, şaşkın, oldukça endişeli görünüyordu.

"Ben de uyuyamadım," dedi. "Mark, bu işten beni uzak tutmaya çalışıyorsun, ama oldukça derine batmış gibisin, anlatsan belki rahatlarsın!"

Ona gerçeği söyleyemezdim. Söylediğim kadarıyla bile onu yeterince üzmüştüm. Bıraktım konuşsun; sessizlikten çok daha iyiydi.

"Şu mesaj işine dönelim. Nasıl olur da Bryan denen adam böyle bir haber yollamış olabilir? Ona, Norveç'e niye geldiğini, benim adımı söylemiş miydi?"

Hiç bunu düşünmemiştim. Korku insanı mantığa yöneltmez ki.

"Sana bir telgraf çekmiştim..."

"Voss'dan değil mi? Aldım onu."

"Voss'dan değil, Doktor Bjornsen'lerden. Telefonla vermiştim telgrafı."

"Seni duyan oldu mu?"

"Bilmem ama, belki olmuştur, hiç dikkat etmedim ki!"

Nate'in çizdiği yolu görebiliyordum. Bu mesaj beni Sigrid'den uzaklaştırmak için yollandıysa, bunu yollayanın benim Oslo'da bir işimin olduğunu bilmesi gerekiyordu. Bjornsen'lerin çiftliğindeki herkes de bunu biliyordu. Bryan da biliyordu; ancak Bryan'ın bilmediği bir şey vardı: Nate Talmadge'ın adını bile duymamıştı.

"Ya mesajı yollayan Bryan değilse?..." Başka bir düşünceye dayanacak halim kalmamıştı. Sıkı sıkı eskisine sarıldım.

"Bu bir şey ispatlamaz ki," dedim. "Sanki Nate benimle birlikte düşünüyormuş gibi. Bryan Voss'dan yollanan mesajları kontrol etmiş olabilir."

"Nasıl?"

"Nasıl bilebilirim nasıl olduğunu. Bu onun işi... İnsanları gözetlemek. Belki baştan beri seni biliyordu. Gemiden indiğimden beri benim peşimden geldiyse.."

"Dur bakayım burada! Bunu bana daha önce söylememiştin!"

"Ben de kesinlikle bilmiyorum, bir tahmin benimkisi. Dün gece Sundequist'le konuştuk. Bütün olayı Bryan'ın hazırlamış olabileceğini söyledi. Yani gemiyi kaçırmamı, demek istiyorum."

"Niçin ama, niçin?"

Karanlıkta konuşuyorduk ama, soruyu sormasındaki tavır bana ışık tutmaya yetti. Artık düşüncelerimi Sigrid'den çekip almam gerekiyordu. Nate bana bildiğim halde seçemediğim bir şeyi göstermeye çalışıyordu. Trende olup bitenleri bilmediği için de her şeyi daha açık seçik görebiliyordu, mesajın beni çiftlikten uzaklaştırmaktan başka bir gayesi de olabilirdi.

"Niçin seni izleyip gözetlesinler?" Nate üstüme üstüme geliyordu. Bak, Mark, bunun bir tek nedeni olabilir. -Eğer benim bilmediğim, senin için çizilen programın dışında bazı özel durumların yoksa- bir tek neden olabilir: Tor Holberg!"

"Fakat sen onun sözünü tutacağını söylemiştin!"

"Harrison Yayıneviyle kontratı söylemek istiyorsan, evet. Sözüne güvenilir bir koca adamdır o. Bir kere söz verdi mi bir daha sözünden dönmez. Ancak saatlerdir gözümü tavana diktim, olmayacak şeyler düşündüm durdum. Gizlen ve Vur! Peşinde kızıl saçlı, posbıyıklı bir Amerikalı... Yok arkadaş, bunlardan sonra uyuyamam ben."

"Holberg nerede?" diye sordum. "Beni ona sen götürecektin."

"Biliyorum," dedi. "Beni de düşündüren bu ya. Biliyorsun emekli olduktan sonra ortaklıktan çekildi. Ben dahil birkaç kişinin dışında kimseyi görmüyor, dünyadan elini eteğini çekmiş durumda yaşıyor. Birbirimizle çok iyi dostuz. Nedense bana güvenip, inanmıştı. Derken Amerika'da o karanlık, kirli işler dönmeye başladı..."

"Hangi karanlık işler?.."

"Büyücü avı! Ne kadar masum olurlarsa olsunlar, masumlar da suçluların yanında kaynadı gitti. Ne var ki bir iç mesele olduğundan zararı fazla büyük olmamıştı ancak, bir süre sonra bu kriz yayılmaya başladı, ta ki Birleşmiş Milletler'e bulaşana kadar. O zaman Holberg çekildi."

"Hatırlıyorum."

"Elbette hatırlarsın ama, nedenini biliyor musun? Hayır, inceden inceye anlatacak değilim bunu. Ancak bir şey var ki onu söylemem yetecek. Avrupa'da Nazi yönetiminde yaşamış üç-beş kişi -özellikle bazı liderler- ancak böylesine siyah-beyaz gözlüklerle bakabilirlerdi dünyaya. Düşman tabancasını başına dayayınca, bunu onun elinden alıp seni kurtaran kim olursa olsun senin dostundur. Atlantiğin iki yakasında da böyle garip dostluklar yeşerdi..."

Nate durakladı. Bu hikâyeyi kendine anlatıyordu. Eski hatıralardan, yeni olaylardan bir şeyler toparlamaya, onları bir araya koymaya çabalıyordu.

"Ancak gerçek şu ki, Holberg hatıralarını yazmaya başladı. Son derece önemli hatıralar. Bu hatıralar yayınlandığı zaman bazı insanlar bu yüzden acı çekecek!"

Nate'in anlattıklarına benzer şeyleri biri daha söylemişti bana... Evet, Ferguson söylemişti. Bir heyecan dalgası sardı benliğimi. Bunu daha önce hatırlamam gerekirdi. Birden Sigrid'i düşünmeye başladım. Ah, onu bir silip atabilseydim kafamdan, o zaman, bu karışıklığın içinden daha rahat çıkabilecektim.

"Belki Holberg de bunu bildiği için ortadan çekildi."

"Olabilir. Aslında ben inanmam buna. Sen koca adamı iyi tanımıyorsun: O birilerinden kaçacak adamlardan değildir. Hayır, sadece çok yorulduğu için ortadan kayboldu. Fakat bu kitap... Anlıyor musun? Harrison Yayınevi ortaya çıkana kadar kitap bir dedikodudan başka bir şey değildi. Ancak yayınevinin adamı Norveç'e gelmek üzere gemiye binince..."

"O zaman bütün yol boyunca izlendim demektir."

"Tespit edildin! Bu kelime yeter. New York'ta tespit edildin, sonra Bergen'de. Orada da Bryan karıştı işe..."

"İyi ama, niçin beni gemiden çıkarmaya uğraştılar? Onları Holberg'e ulaştırabilecek yem ben olduğuma göre, niçin beni bırakmadılar yoluma gideyim?"

"Seni gemiden çıkardılar mı?"

Bu soruya karşılık veremedim. Beni kıyıya çeken Ruth ve küçük fotoğraf makinesi olmuştu; ancak onu bu iş için suçlayamazdım. Nasıl ki dağ trenindeki olay için Bryan'ı suçlayamıyorsam.

Nate baktı ki sorusuna karşılık veremiyorum, sorduğu soruyu kendisi cevaplandırdı:

"Diyelim ki kendi kendine çıktın, gemiyi kaçırman da basit bir kaza sonucu oldu... Sonra oradan ayrılıp bir çiftliğe gittin. Bryan da orada kaldı. Oysa senin peşinden gelmesi gerekmez miydi?"

"Geldi!.."

"Fakat sen Oslo'ya gitmedin. Başka bir yere gittin ve orada kaldın. Seni nereye götürmek istediğimi anlıyor musun? Demek istediğim şu: O sahte mesaj seni çiftlikten uzaklaştırmak için değil, seni Holberg'e çekmek için yollandı!"

Nate ayrıntılara girdikçe, kafamda bazı ışıklar yanmaya başlamıştı. Nate konuşmasına devam etti.

"Trenden indikten sonra otele gitmeyip, bana gelmene şimdi daha çok sevindim." dedi. "Beklenildiğin yer otelin olacaktı. Fakat bu da pek bir şey ifade etmez. Sen beni bulabildiğine

göre, telgrafı çeken adam da bulabilir."

Başını eğmiş, omuzlarını kaldırmış düşünüyordu. Boşuna düşünmezdi o. Başını kaldırdığında sırıtmaya başladı.

"Gizlen ve Vur!" dedi yeniden. "Benim nasıl bir av köpeği olduğumu bilir misin sen? Her zaman böyle uluslararası bir maceraya, bir entrikaya karışmak isterdim..."

"Ne demek istiyorsun yani?.."

õõõ

AZ SONRA ortalık ağaracaktı. Biz hâlâ tırmanıyorduk. Yola çıktığımızdan beri takip edilip edilmediğimizi anlamak için, sürekli arkamıza bakıyorduk ama, koca yolda bizden başka araba yoktu. Nate biraz bozulmuştu buna. Çünkü son derece esrarlı bir şekilde giyinmiş, Nate'in karısına bir not bırakmış, gizlenmiş adamlara kendimizi göstermeden arabaya binmiştik. Gizlenmiş adamlar olduğunu sanıyorduk elbette, aslında böyle bir şey yoktu. Bizim bu kadar heyecanımıza rağmen kimse peşimize düşmemişti. Nate uğramış olduğu hayâl kırıklığına rağmen giderek neşeleniyordu.

"Belki ortada bir şey yok, biz kafamızda yarattık. Ne dersin. Yine de yola çıktığımız iyi oldu; Holberg'i görmüş olacaksın. Çok erken kalkar; kahvaltıya otururken yakalarız onu."

"Adama ne diyeceğiz ki sabah sabah?"

"Gerçeği söyleyeceğiz. Yeryüzünde gerçeği duydukları zaman ona inanan o kadar az insan kaldı ki. Çok eğlenebilir ya da bizim aklımıza gelmemiş olan bazı şeyler onun aklına... Yaklaşıyoruz artık!"

Kapıya yaklaştığımızda üniformalı birtakım adamlar gördük. Yolu kesmişlerdi. Nate frenlere asıldı.

Hiç de olağan bir durum değildi bu besbelli. Nate'in yüzü allak bullak olmuştu çünkü. Birkaç yüz metre ötede durduk. Nate direksiyonun üzerine abandı, gözlerini kıstı, alaca karanlıkta adamları seçmeye çalıştı. Birden fısıltı halinde ağzından 'Polis!' diye kısık bir çığlık koptu. Kapıyı açtığı gibi fırladı, adamların yanma gitti. Ben oturduğum yerde kaldım. Gitgide artan bir korku içerisinde Nate'in dönüşünü beklemeye başladım. Bilinçaltımda bir şey beni rahatsız ediyordu; hatırlamam gereken bir şey vardı.

Nate on dakika kadar sonra geri dönüyordu. Başını önüne eğmiş, hızlı adımlarla arabaya yaklaşıyordu. Hiç sesini çıkarmadan arabaya girdi, motoru çalıştırdı. Fırtına gibi oradan uzaklaştık. O koyu sessizlikten çıktığımızda epey yol almıştık.

"Dönüyor muyuz," diye sordum.

"Şimdilik oraya gidemeyiz. Bir şey olmuş!"

Daha o zaman biliyordum, bir aksilik olduğunu.

"Holberg mi?" diye sordum.

Soruma karşılık vermedi. Gözlerini yola dikmişti. Az sonra o bir soru sordu:

"Dün geceki trenle geldiğine emin misin?" Fena halde şaşırmıştım. Ben soru değil, cevap istiyordum.

"Öyle olduğunu sen de biliyorsun!"

"İstasyondan doğru bana mı geldin?"

"Elbette. Bana baksana sen, ne demek istiyorsun? İnanmadın mı yoksa bana?"

Nate hızı artırırken:

"Sana inanıp inanmamam önemli değil," dedi. "Polisin neye inandığı önemli. Tor Holberg dün gece öldürülmüş. Polis, Holberg'i yemekten sonra ziyarete gelen adamı arıyor. Bir Amerikalıyı, Holberg'in sekreterine kartını bırakan adamı. Markham Grant'ı. Harrison Yayınevinden!"

ONİKİNCİ BÖLÜM

KAÇINILMAZ bir şeydi bu. Nate'in anlattığı kadarını biliyordum. Şok geçirmekten çok derin bir hatırlama içerisinde gibiydim. Her şey yerli yerine oturuyordu sanki. Tor Holberg ölmüştü. Böyle olması gerekiyordu zaten. Önceden görebiliyordum her şeyi. Fakat sonuçları görüyordum, detaylarını değil. Oysa bana detaylar gerekiyordu.

"Bizim kör olmamız lâzım." diyordu Nate. "Sağır, dilsiz ve kör! Dün gece o sahte mesajla geldiğinde hemen Holberg'i arayıp ona haber vermeliydim. Hiç olmazsa bunu yapabilirdim."

Olmuş bir şeyin tartışmasını yapmak ne kadar boş, ne kadar aptalca bir şey. Fakat Nate susmak bilmiyordu.

"Belki o zaman bile gecikmiş olabilirdik. Çünkü polis ölümün tam olarak saat kaçta olduğunu daha anlayamamış. Yağmurluklu, şapkalı Amerikalı 9.30 sıralarında gelmiş. Sekreter adamın kartını alıp, Holberg'e götürmüş sonra da onu kütüphaneye almış. Arkasından da yatmaya gitmiş."

"Yağmurluk!"

"Kurşunî renk bir yağmurlukmuş. Sekreter böyle demiş polise. Birkaç saat önce pencereleri

kapamak için kalktığında kütüphanenin ışığının yandığını görmüş, merak etmiş. İçeri girdiğinde yaşlı adamı masaya yaslanmış bir durumda bulmuş. Ocak demiriyle arkadan vurmuş katil. Başına inen tek darbeyle ölmüş yaşlı adam. Bu kadar bilgiyi kapıda duran bir arkadaştan öğrendim. Yoksa hükümetten adamlar gelip de olaya el koyana kadar, bir şeyin eksik olup olmadığını açıklayana kadar çenelerini tutmak zorundalar."

"Ya Holberg'in notları?"

"Onlar yüzde yüz gitmiştir. Yoksa katil niçin senin kartını kullansın! Bana kalırsa mutlaka kopyaları vardır. Ah içeri girip de o kütüphanede araştırma yapabilmek için sağ kolumu keserdim seve seve. Ama, tek düşüncem seni, buradan mümkün olduğu kadar uzaklaştırmak, sana bir görgü şahidi gerekiyor, Mark! Seni dün trende gördüğünü söyleyebilecek biri gerek bize. Sonra da bir uçak kiralayıp, olay açığa çıkana kadar gizlenebileceğin bir yere gitmek..."

Nate'in neler söylediğini anlamaya çalışıyordum ama, kafamın içinde bir tek düşünce vardı. Kurşunî yağmurluklu adam! Benim kartım! Uçak! Cinayet...

"Tamam!" diye bağırdım birden. "Dün uçağı olan bir arkadaşından söz etmiştin. Çabuk beni ona götür. Hemen şimdi!"

Nate boş boş yüzüme baktı. Fakat ne yapmak istediğimi anlayamazdı.

"Delirdin mi sen? Uçağı ne yapacaksın şimdi?"

"Seni ilgilendirmez. Beni o adama götür, yeter."

"Ama görgü şahidin ne olacak. Polise anlatacak bir hikâye bulmalıyız."

Kötü kötü bakmaya başlamıştım Nate'e. Biraz daha tartışmaya devam ederse otomobilini elinden zorla alıp, bir pilot aramaya gidebilirdim. Durumu fark etti ama kolay yılacak adamlardan değildi.

"Bana anlatmadığın bir sürü şey var, Mark. Hepsini öğrenmek istiyorum."

Ben karşılık vermeyince daha sert bir sesle konuşmasını sürdürdü.

"Bunları bilmek hakkımdır: Çünkü ben de bu işe karışmış durumdayım. Polisin Markham Grant'ı Holberg'in evine benim götürdüğümü öğrenmesi çok mu uzun sürer sanıyorsun? Sonra niçin bu kadar erken bir saatte adamı görmeye gittim? Belki de arabamda benden başka birinin daha olduğunu görenler olmuştur bile, görgü tanıkları bile çıkabilir ortaya."

"Biliyorum. Bu yüzden de uçak kiralamak istiyorum."

"Voss'a gitmek için mi?"

"Katili yakalamak için!"

õõõ

UÇAK beni Gudvangen'e getirip bıraktı. Oradan vapura bindim, karşı yakaya geçtim. Az sonra da beni Bjornsen'lerin çiftliğine götürecek olan otobüsün içindeydim. Bütün yolculuğum süresince yağmur bir dakika bile durmamıştı.

Çiftliğe giden yolun başında indim. Bundan sonrasını yaya gidecektim. Fakat Sigrid'in kulübesine giden yolun başına gelince tuhaf bir duyguya kapıldım. Aslında çiftliğe değil, Sigrid'in kulübesine gitmeliydim. Bir tutkunun esiri olmuş gibiydim birden. Sanki insan beyninin, kavrayışının çok üstünde bir güç tarafından yönetiliyordum. Bu güce karşı koymak da imkânsızdı.

Ayaklarıma söz geçiremiyordum. Az sonra kulübeye varmıştım. Sigrid'in içeride olduğunu biliyordum. Birtakım şeyleri önceden bilmek bende doğal bir huy halini almıştı. Rüyada gibi, kapıyı bile vurmadan içeri girdim. Gerçekten Sigrid içeride, resim sehpasının önündeydi. Yalnızdı. Bunu da biliyordum.

Sarı saçlarını parlak mavi bir eşarpla toplamıştı. Ona doğru yürüdüm. O zaman Carl Reimers'in tablosunun bitmek üzere olduğunu gördüm. Yüz geri gelmeye başlamıştı anlaşılan.

Sigrid'in yüzü de bana çok yakındı şimdi. Beni, birden karşısında görünce korkmuş, şaşırmıştı.

"Mark!.."

Yeryüzünde Sigrid'den daha güzel bir yaratık olamazdı. Sigrid hayattı; Sigrid tatlılıktı; Sigrid benim kurduğum hayâllerin tümüydü.

"Seni gittin sanıyordum. Doktor Bjornsen dedi ki..."

Benden korkuyordu. Bu korkusunu gizlemeye çalışıyordu ama, bunu anlamıştım.

"Bu kadar çabuk döneceğini ummuyordum..."

"Beni hiç beklemiyordun aslında, değil mi?"

Arkasını bana dönüp, resme bakmaya başladı.

"Onu geri getiremezsin!" diye bağırdım. "Öldü o. Resimde canlandırsan bile Ölü kalacak, bunu sen de çok iyi biliyorsun. Yoksa bu da oyunun bir parçası mıydı? Beni oyalamaya, yanıltmaya mı çalışıyordun?".

Ben kendi kelimelerimi anlıyordum. Sigrid bir şey anlamamış olabilirdi. Ne kadar doğal bir şekilde konuşuyordum, nasıl da böylesine rahat çıkıyordu kelimeler ağzımdan, şaşılacak şeydi. Sanki çok önceden kurgulanmış gibi ne diyeceğimi biliyordum.

"Evet beni uzaklaştırmak için bir oyun oynaman gerekiyordu. Şeytan dişidir derler. Bunu çok duymuştum..."

"Mark, sen hastasın. Doktor Bjornsen dün gece söyledi bana. Önce beynimden vurulmuşa döndüm, önce buna inanmadım fakat şimdi anlıyorum. Sen hastasın..."

Tanrım. Ne kadar güzel rol yapıyordu! İçimden "Bravo Sigrid!" diye bağırmak geldi. Ne var ki şimdi alkışlamak zamanı değildi; maskelerin indirilme zamanıydı.

"Tuzak! Evet, başlangıçtan beri bu tuzak hazırlanmıştı. Tuzağın ağlarını örmeye dağ treninde başladınız. Gemiden uzaklaştırdınız, trenden uzaklaştırdınız, beni burada alıkoyup işinizi rahatça görebilmek için kurmadığınız tuzak kalmadı; sen beni burada oyalarken Bryan da rahatça Holberg'e gitti, kendini benmişim gibi tanıttı."

"Bryan mı? Ha, dün gece sözünü ettiğin adam."

"Geçen gece sözünü ettiğim adam. Bergen'den tanıdığın adam. Buluşmak üzere kulübeye geldiğin adam. Ben içeri girene kadar gitmesini beklediğin adam!"

"Hayır, Mark! Hayır!..."

"Benim Norveç'e niçin geldiğimi bilen adam... Tor Holberg'le buluşup, hatıralarını satın alacağımı bilen adam."

Birden kendini ellerimden kurtardı. O ana kadar kolunu tuttuğumu fark etmemiştim. Yatak odasına gitmek istiyordu ama, resim sehpasının çevresi öyle kalabalıktı ki, geçerken sehpalardan birini devirdi, bir şey gürültüyle yere düştü.

İkimiz de yere baktık. Bir resim çerçevesiydi bu. Eğildim, düşen resmi aldım. Büyütülmüş bir resimdi. İki adam yan yana duruyorlardı. Biri genç, yakışıklı bir adamdı. Sehpadaki resme benzeyen yanları vardı. Öbürü ise çok iyi tanıdığım biriydi. Geniş göğüslü, ciddî yüzlü, ne istediğini bilen, Holberg. Yanılmama imkân yoktu.

"Tor Holberg bu! Biliyordun demek! Baştan beri biliyordun!"

Sigrid gözlerini kocaman kocaman açmış, bana bakıyordu:

"Ne demek istediğini anlamıyorum. Neyi bilmem gerekiyor, ne biliyorum baştan beri?"

"Bunun Holberg olduğunu inkâr mı ediyorsun?"

"Bir şey inkâr ettiğim yok! Tor Holberg o; öbürü de kocam, Carl'ım benim. Carl'ın yüzünü yeniden görmek istedim, onun için çıkardım bu fotoğrafı ortaya. Senin yüzünü unutmak istiyordum."

"Artık bana ihtiyacın kalmadığı için mi?"

"Sana güvenemediğim için. Doktor Bjornsen senin deli olduğunu söyledi. Ona inanmamıştım. Aslında neye inanacağımı bilemiyordum. Yalnızca Carl'ı bulmak istiyordum..."

Küçük bir çocuk gibi konuşuyordu. Dün de odasında ağlamıştı. Bir an için duygularım kapıldığım o büyüyü yırtar gibi oldu. Kuşku duydum. Oslo'dan o korkunç bilgiyle henüz

dönmemiş olsaydım, Sigrid'e yine inanabilirdim.

"Carl ile Tor Holberg arkadaş mıydılar?"

"Evet."

"Ve şimdi ikisi de öldüler!"

Sigrid bu sözlerim üzerine bembeyaz kesildi. Sesi bir fısıltı halinde çıktı:

"İkisi de öldü mü!"

"Elbette." dedim. "Böyle olması gerekiyordu. Beni buraya çekmek, burada tutmak için hazırlanan tuzağın doğal sonucu bu. Bu olayın olması için, senin hesabına korku duydum hep, Holberg yerine senin için korktum durdum. Şimdi her şey bana öyle basit geliyor ki. Plânlarım değişmeye başladığı dakikadan itibaren Holberg için korkmalıydım; ne var ki bütün düşüncem dağ treninde gördüğüm o yüzdü. Bunu nasıl yapabildin, nasıl basardın, Sigrid? Beni büyüleyen esrar nedir? Resmini yaptığın yıkıntıyı rüyamda gördüğüm gece odama gelip ne yaptın da basardın o işi?"

Sigrid artık beni dinlemiyordu. Başını iki yana sallayarak:

"Tor Holberg öldü!" diye mırıldanıyordu.

"Öldürüldü." dedim. "Kurşunî yağmurluklu bir Amerikalı tarafından dün gece öldürüldü. Son derece nazik bir Amerikalı tarafından: Ziyarete gittiğinde kartını bile bırakmış. Bu kart şimdi poliste: Kartın üzerindeki isim ise, Harrison Yayınevinden Markham Grant!"

Her şeyi söylemiştim. Aslında o biliyordu ya. Gizlenecek şey kalmamıştı aramızda. Yalan söylemenin gereği yoktu. Doğru söylediğinden kuşkulanmıştım bir an, onu da sildim attım içimden. Artık bu güzel yüz beni aldatamazdı. O donmuş kalmış gibi duran dehşet ifadesi, inanmazlık dolu gözler beni aldatamazdı.

"Bu kadar çok şaşırmış gibi durma boşuna. Kart lafını duyar duymaz gerçeği kavradım. Polis beni yakalayana kadar bunu duymamam gerekiyordu değil mi? Olmadı işte, Bayan Sigrid! Bazen cadıların planları bile ters gidebilir. Katilin benim kartımı ele geçirebilmesi için bir tek ihtimal vardı: O da sendin, Sigrid! Kartlarım her zaman küçük cüzdanımda durur. Dün gece bana verdiğin cüzdanda."

Dehşet ifadesi çözülmeye başlamıştı. Öfkeye benzer bir ışık yandı gözlerinde.

"Yani beni mi suçluyorsun, neyle suçladığını anlamadım ya. Cüzdanını düşürdüysen suç benim mi?"

"Düşürmeyebilirdim!"

"O kartı benim aldığımı mı düşünüyorsun yoksa? Niçin alayım? Bu korkunç işleri ben niçin yapayım?"

"İşte ben de bunu öğrenmek için buraya geldim. Niçin Holberg'in ölmesini istedin? Niçin

yayınlamak istediği kitabının ortadan kalkmasını istedin?"

"Ben mi?"

"Savaş yıllarında bu ülkede neler olup bittiğini Tor Holberg kadar kimsenin iyi bilemeyeceğini biliyordun. Cari için mi yaptın bunu? Gerçekten bir kahraman mıydı yoksa, bir vatan haini miydi?"

"Carl mı hain! Hayır!..."

"Ya da hain olan Carl değildi, ihanete uğrayan oydu. Sundequist onun herkesten nasıl kuşkulandığını söyledi bana."

"O zaman hastaydım."

"Niçin bu kadar uzun zamandır hastasın. Sigrid?"

"Bana işkence yaptılar. Önce Carl'a işkence yapıp, öldürdüler, sonra bana da işkence yaptılar."

"Ama seni öldürmediler!"

"Beni de öldürsünler istedim. Tanrım, niye ben de Carl'la birlikte ölmedim!"

"Seni öldürmemelerinin bir nedeni olmalı? Ben söyleyeyim mi bu nedeni? Kocana ihanet eden sendin, Sigrid, seni bu yüzden öldürmediler, onun için böylesine uzun süreli hastalandın? Kendini masum göstermek için değil, yaptığından dolayı çektiğin acı yüzünden hastalandın."

Gözlerini gözlerime dikmiş, adeta yalvarıyordu. Fakat artık bu gözlerin büyüsünden kurtulmuştum.

"Kocana niçin ihanet etmeyecektin? Bana ihanet ettin ya! Hep Bryan için mi yaptın bunları? Korumaya çalıştığın bu adam kim? Nerede o adam? Söyle!"

"Bilmiyorum. Onu hiç görmedim, onu tanımıyorum!" Sigrid artık bağırmaya başlamıştı.

Kendini ellerimden kurtardı, yatak odasına doğru koştu. Kapıyı kapamadan yetiştim. Omuzlarından yakalayıp kendime çevirdim:

"Yalan söylüyorsun. O adam Bryan olmalı! Nerede o şimdi? Nerede gizleniyor?"

Bana cevap vermeye çalışıp çalışmadığının farkında değildim. O korkuyla gerilmiş ağızdan bir ses çıkıp çıkmayacağından bile emin değildim.

"Onun nerede olduğunu biliyorsun. Her şeyi biliyorsun, sen. Dağ trenindeki günden beri bana işkence edip, beni oyuncak gibi kullandın, yalan söylüyorsun."

Derken bu bilincine vardığım şeyin verdiği güç, içimden yükselen delice öfke ile kendimden

geçtim; cevap vermek için çırpındığını görüyordum ama, aldırmıyordum artık. Bütün istediğim ellerimi sıkı sıkı boynuna dolamak, onu boğmak, ebediyen susturmaktı.

"Mark!... Hayır!..."

Benim adımı son haykırışı olacaktı bu. Onu yere devirmeye çalıştım. O yüzü ortadan silecektim, bir daha geri gelmemek üzere silecektim. Birden gözüm duvarda asılı büyük aynaya ilişti. Günlerdir bana kâbuslar yaşatan sahne karşımdaydı; O korkulu dakikada bile inanılmayacak kadar güzel olan yüz, yağmurluklu adamın sırtı, omuzları ve elleri; Kadının boğazının çevresine dolanan, sıkmaya hazırlanan eller...

Hayâl olarak nitelenen her şey şimdi gerçek oluyordu. Başımdan geçen o garip, korkunç olay zamanını doldurmuş, gerçekleşmeyi bekliyordu. Katilin elleri de -o kadar uzun zamandır aradığım eller- benim ellerimden başka eller değildi!

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BENİM ELLERİM... Bu düşünceyle hareketim havada asılı kaldı sanki. Kıpırdayamıyordum. Çılgınlar gibi aradığım katil benden başkası değildi. Katil bendim. Şok ve hatırlama kanımı dondurmuştu. Bir dakika daha geç kalsaydım her şey bitecekti. Karşımda duran ayna hayatımı, Sigrid'in hayatım kurtarmıştı.

Daha sıkı. Parmaklarını daha sık. Hâlâ yaşıyor, soluk alıyor...

Kafamın içindeki bu korkunç kelimeleri duyuyordum, ama parmaklarıma söz geçiremiyordum artık. Onlar kurtulmuşlardı.

Daha sıkı sar boynunu. Daha sıkı! Olan bir şeyi sen değiştiremezsin ki. Kaderin oyuncağıdır insanoğlu; onu değiştirmek elinde değildir. İnsanoğlu toz üstüne yığılmış tozdur...

Titremeye başladım. Beynimin içindeki sesi tanıyamıyordum. Bu ses bir katilin, bir çılgının sesiydi. Ona karşı savaşmaya çalıştım; böyle bir şeye kalkışır kalkışmaz parmaklarım Sigrid'in boğazını daha büyük bir güçle sıkmaya başladı. Ona bakamıyordum. Gözlerim aynaya takılmış, oradaki aksimi seyrediyordum. Sanki gerçek olan oydu, ben de gölgesiydim. Aynadaki bana bakıyordum. Aklıma bir fikir gelmişti. Aynadaki eller Sigrid'in boğazını bırakırsa, ben de özgürlüğüme kavuşacaktım. Aynadan Sigrid'in gözlerinin kapandığını gördüm; dudaklarıysa hâlâ kıpırdıyordu. Belki dua ediyordu. Keşke dua etseydi... Ben de dua etmek istiyordum, ama nasıl edeceğimi bilemiyordum. Bir papazın oğlu olan Markham Grant nasıl dua edileceğini bilmiyordu.

Beynimdeki istilâcının yanı sıra konuşan başkaları da vardı. Sigrid'in bir sözünü hatırlamıştım: "Zamanı gelince inancın ne olduğunu öğreneceksin!" demişti. Ah, birkaç kelime daha hatırlayabilseydim... Bir şeyler hatırlayabilseydim. Kafamın içi bomboş bir ambara benziyordu. Derken kesin sert emir geldi:

"Karşı koymaya uğraşma. Direnme!"

Dinledim. Bu kelimeleri bir yerden hatırlıyordum. Dinledim.

Bu kelimeleri iyi hatırlıyordum. O zaman dokuz yaşındaydım. Babam beni.yüzmeye götürmüştü; orada akıntı vardı. Suya girmeden önce, aşağı doğru çekildiğimi hissettiğim zaman ne yapmam gerektiğini anlatmıştı:

"Karşı koyma! Direnme!"

Yüksek sesle:

"Karşı koymak gerek!" diye bağırdım. "Sigrid ölecek yoksa."

Aklım sordu:

"Sigrid'i kim öldürüyor?"

"Aynadaki adam... Onun elleri..."

"Kimin elleri o eller? İyi bak! İyi bak, kimin elleri onlar?"

Gözlerimi önüme eğdim. Sigrid'in dudakları renksizleşmiş, kıpırdamıyordu artık. Çırpınmadan yatmış kalmıştı. Ben de mücadele etmekten vazgeçtim. Parmaklarım gevşedi, tam yere düşeceği sırada yakaladım.

"Tanrım!" dedim. "Tanrım!"

õõõ

NE KADAR zaman sonra açtı gözlerini bilemiyorum. Bana bir yüzyıl kadar uzun gelmişti. Onu yere düşmeden yakalamış, yatak odasındaki divana taşımıştım. Odada az önce beni deli eden eşyalar artık sinirime bile dokunmuyordu. Bütün ilgimi Sigrid'e vermiştim. Boynunda parmaklarımın bıraktığı kırmızı, çirkin lekeler vardı ve son derece hafif hafif soluk alıyordu. Derken yavaş yavaş solukları düzeldi, yerinde biraz kıpırdandı ve gözlerini açtı.

Yanına, yere diz çöktüm:

"Yalvarırım, benden korkma. Artık iyileştim. Her şey yoluna girdi," dedim.

Belki bunlar delice sözlerdi ama, aklıma başka sözler gelmiyordu. Beni duyup duymadığından emin olamadığım için yeniden söze başladım:

"Ne yaptığımı bilmiyordum, Sigrid. Doktor Bjornsen haklıydı. Hastaydım. Az kalsın deliliğe doğru sürüklenecektim!"

Bu defa beni duymuştu:

"Sürüklenmek mi?" diye fısıldadı. "Nasıl olur bu, Mark?"

Çığlık atmasını, yağmura aldırmadan benden kaçmasını bekliyordum da fısıltıyla söylediği bu sözleri hiç beklemiyordum. Belki yanında duran adamın, demin onu öldürmeye çalışan adam olduğunu kavrayamayacak kadar zayıf hissediyordu kendini.

Bu zayıflığından yararlanarak dikkatle, zaten üstünkörü bildiği hikâyenin boşluklarını doldurmaya çalıştım. Artık bağırmıyor, onu suçlamıyordum. İkimize de anlatmaya çalışıyordum olanları.

Daha kendime gelememiştim; sanırım Sigrid'den daha acınacak haldeydim. Anlatacaklarımı bitirdiğim zaman, Sigrid kalkmış, oturmuştu.

"Aslında seni incitmek istemiyordum!" diye ısrarla söylendim. "Seni korumaya çalışıyordum, dağ trenindeki o sahneden sonra deliler gibi seni kimin öldürmek istediğini bulmak için çırpmıyordum."

Söyleyecek daha mantıklı sözler bulamayınca sustum.

Sigrid dikkatle beni izliyordu. Söylediklerime inanmış mıydı, yoksa beni deli yerine koyup, oyalamaya mı çalışıyordu?

"Ne oldu, Mark? Ne düşünüyorsun?"

"Tor Holberg'i düşünüyorum. Ölümüne neden olan şey çok açık -kitaplaştırmak istediği anılan- ama, ben niye buraya yollandım?"

"Yollandın mı?"

Sigrid iyiden iyiye deli olduğuma inanacaktı, ancak bu bir gerçekti. Artık Sigrid'in güvenlikte olduğuna inandığıma göre, gerçeği aramaya gidebilirdim. Fırtına gibi kulübeye girdiğimde bunca zamandır aradığım gerçeği bulduğumu sanmıştım. Fakat gerçekler her zaman böyle açıkça görünmezler insana. Yine de, Sigrid yatak odasına kaçmaya çalışırken önemli bir şey söylemiştim...

Evet, hatırladım!

"Resim!" dedim. "Rüyam! Evet, tamam, tamam, Sigrid!"

Yerimden kalktım, odanın içinde bir aşağı, bir yukarı dolaşmaya başladım.

"Sigrid, biraz önceki çılgınlık anında sana neler söylediğimi hatırlayabiliyor musun?"

Bir eliyle boğazını ovuştururken bir yandan da soruma karşılık verdi:

"Benim bir cadı olduğumu, sana tuzak kurduğumu söyledin."

"Tuzak mı dedim?"

Eğer bu kelimeyi kullandıysam, bir parça daha, yerine oturuyordu.

" Evet bana cadı dedin. Sana bir çeşit büyü yaptığımı söyledin..."

"... Yıkıntıları rüyamda gördüğüm gece odama geldin. Evet, nasıl olduğunu anladım artık."

Deli! Benim hakkımda başka bir şey düşünemezdi. Fakat yavaş yavaş bana ne olduğunu anlamaya başlamıştım. Aklım eski berraklığına kavuşuyordu. Çok çok açık konuşursam belki beni anlayabilirdi.

"Dinle beni Sigrid! Senin yıkıntıları gösteren bir resmin var ya, işte ben, böyle bir yıkıntının varlığından habersiz ve yaptığın resmi görmeden, önce o yıkıntıyı rüyamda gördüm. Tıpatıp birbirlerine benziyorlardı. Aynı merdivenler, aynı yıkık duvarlar aynı açık gökyüzü. Böyle bir yıkıntının adını bile duymuş değildim daha önce. Ve inan sana yalan söylemiyorum. Hem dayın, hem Ruth Atkins bu rüyamı biliyorlar. Sonra Doktor Bjornsen'e de anlattım. Bu yüzden de benim hasta olduğuma karar verdi zaten."

Şaşkınlık içerisinde beni dinliyordu, ama artık tartışmıyordu.

"Olayları anlamaya başlıyordum. O rüyayı görmeden önce, birisi benim odama geldi. Uyandığımda üstüme bir battaniye örtülmüştü ve bu battaniyenin daha önce odada olmadığını çok iyi biliyordum."

Odamda, tam tepemde yanan yuvarlak lâmbayı hatırladım. Tren pencerelerindeki ışık oyunları, denizin üstünde pırıltılar yapan güneş ışınları... Cary Bryan, Bergen'deki yemekte: "Biz sürekli olarak kendimizi ipnotize ederiz!" demişti.

"Fakat bu imkânsız! Bu işi ben kendi kendime yapamam ki!"

Farkında olmadan yüksek sesle konuşmuş olacaktım ki Sigrid irkildi. Korktuğunu gözlerinden okudum. Gülmeye çalıştım.

"Korkma!' dedim. "Aklım başımda değil sanıyorsun, değil mi? Haklısın, bir ara bütünüyle aklımı kaçırdığımı sanmıştım. Ancak artık böyle bir şey olmadığını biliyorum. Biliyorum, Sigrid!"

"Neyi biliyorsun, Mark?"

"Bana ne olduğunu biliyorum. Hiç kuşkum yok, ben ipnotize olmuştum. Ve bunu bilmiyordum. Eğer seni öldürmem için verilen emirleri yerine getirmeyi başarsaydım, hâlâ bilemezdim. İnan bana, doğruyu söylüyorum. Bergen'de gemiden ayrıldığımdan beri bütün benliğimi kaybetmiş gibiydim. Bir şey, ya da birisi cinayet işletmek için bir alet gibi kullandı beni." "Tor Holberg!"

Şimdi de kendi kendine konuşma sırası Sigrid'e gelmişti. Umduğum kadar büyük bir şaşkınlık geçirmemişti ona söylediklerimin üzerine.

"... Demek öldü. yoksa bu da o anlamsız öfkelerinden birinin sonucu söylenmiş bir şey mi?"

"Hayır, Sigrid, inan ki öldü."

"Senin bu cinayetle bir ilgin var mı?"

"Katil benim kimliğime bürünerek Holberg'in yanına girmiş, hatta benim -kartımı bile bırakmış. Oysa ben Holberg'i görmedim bile, Sigrid. Bu sabah Oslo'daki, benim Holberg'le ilişki kurmamı sağlayacak olan arkadaşımla Holberg'in evine gittiğimizde öğrendik olayı. Çok geç kalmıştık."

"Sen de benden kuşkulandın, demek!"

"Senden kuşkulanmam gerekiyordu; öyle ayarlanmıştı iş. Yalvarırım bana inanmaya çalış. Beyin kokuyla, endişeyle ters çalışmaya başlayabilir. Benim de bütün hatırlayabildiğim, cüzdanımı burada düşürmüş olmam ve senin bulup bana geri vermendi. Bryan'la bir ilişkin olduğunu düşünmüştüm... Fakat Bryan olamaz, çünkü o evde değildi."

Yine aklım karışmıştı. Beynim bir kapanıyor, bir açılıyordu. Doğru çıkış yolunu bulamıyordum bir türlü. Sehpaya doğru yürüdüm, resmi elime aldım.

"Onu tanıyor muydun? Yani Holberg'i demek istiyorum!"

"Kocam iyi tanırdı onu. Sonra, Carl bir hain değildi, tıpkı Tor Holberg gibi bir kahramandı."

Gözlerindeki öfkeli parıltılar çok hoşuma gitmişti. Benim yüzüne karşı bağırdıklarımı teker teker hatırlıyordu. Böylece de eski benliğine kavuşuyordu.

"Doktor Bjornsen de tanır mıydı onu?"

Önce biraz durakladı, sonra:

"Bu resim bu çiftlikte çekilmişti," dedi. "Burası genel karargâh gibi bir yerdi yeraltı örgütü için."

"Fakat sen kocanı Almanlara ihbar etmekle suçlamıştın Doktor Bjornsen'i."

Biraz geriledi, elini yine boğazına götürdü. Şaşırmış, üzülmüştü sanki.

"O zaman üzüntümden deliye dönmüştüm," diye kendini haklı çıkarmaya çalıştı. "Fena halde yaralanmıştım; hem maddî, hem manevî olarak. Önüme çıkan herkesi suçluyordum: Doktor Bjornsen, Otto dayım..."

"Sigrid, şimdi senden çok önemli, çok büyük bir şey isteyeceğim. Bana inanmanı isteyeceğim... Seni öldürmeye kalktığım halde isteyeceğim bunu. Seni öldürecektim, yapamadım, bunu unutma!"

Gözlerini gözlerimden ayırmadan bakıyordu. Bu bakışların gerisinde ne denli büyük bir mücadele verdiğini anlayamıyordum. Fakat Tor Holberg ölmüştü... Bu elle tutulur bir gerçekti. Ve Sigrid, artık bunu biliyordu.

En sonunda: "Ne istiyorsun?" diye sordu.

"Bana Tor Holberg'le ilgili her şeyi anlatmanı, bütün gerçeği anlatmanı istiyorum. Belki cinayetle ilgili olabilecek bir nokta bulabiliriz. Holberg anılarını yazıyordu. Ben de bu anılar için Norveç'e geldim. Anlaşmayı yapacak ve anıları alıp götürecektim. Holberg anılarında bildiği her şeyi anlatıyordu. Bazı kimseler bu yüzden oldukça büyük acılara kapılacak, büyük sıkıntılara düşeceklerdi. Anladın mı ne demek istediğimi?"

Başını salladı.

"Bütün bu yıllar boyunca Holberg tüm sırlarını kafasının içinde gizlemişti. Sanırım hayatı her an için tehlikedeydi. Ancak ulusun malı olmuş bir kahramanı ortadan kaldırmak çok zordur. Cinayetten sonra yapılacak soruşturmalar her şeyi ortaya çıkarabilir..."

Artık düşüncelerim normal bir şekilde gelişiyordu. Artık ayrıntıları görebiliyordum. Elbette en başından beri Holberg'e ulaşacak tek anahtar bendim. Yazılarını elde etmedikten sonra yaşlı adamı öldürmenin bir yararı olmazdı ki!

"Düşün, Sigrid. Biliyorum o yılları unutmak için yıllar harcadın ama, bu arada Carl'ın yüzünü de unuttun. Fakat senden düşünmeni istiyorum. Bu karışıklıkla bağlantı sağlayabilecek herhangi birini ya da herhangi bir şeyi hatırlayabiliyor musun? Senin de Holberg'le birlikte ölmeni gerektirecek bir neden biliyor musun?"

"Hayır," dedi. "Hayır, hiç bir şey bilmiyorum." Gerçekten doğru söylüyordu.

"Biraz daha düşün! Cary Bryan'ı düşün!"

"O adamı hiç görmedim. Sen sözünü edene kadar böyle bir adamın varlığından bile haberim yoktu."

Yenilmiştim. O kadar çalıştım, hikâyemi en küçük noktalarına varana kadar anlattım ama boşuna. Yalan söylemediğinden de emindim...

İkimiz de susuyorduk. Çok yorulmuştum. Polis her an peşime düşebilirdi; her şeyi birbirine karıştırıp bir çorbaya çevirmiştim; aklımı istediğim gibi kullanamıyordum. Birden Sigrid'in sesiyle canlandım. Hiç olmazsa ona bir zarar vermemiştim.

"Mark! O dediğin olabilir mi? Yani o gece gerçekten biri odana geldi mi?"

"Yemin ederim ki, yattığımda odada battaniye falan yoktu!"

"Ya o resim, o nasıl oluyor?"

"Bilmiyorum, belki anlatılmıştı."

"O zaman hatırlamaz mısın?"

"Hatırlamayabilirim. Birtakım şeyleri ortadan silmek için bir yol biliyorlardır herhalde."

"İpnotizma öncesi teklifler! Evet böyle bir yol var, ben biliyorum. Yani biraz biliyorum. Çok hasta olduğum zaman, savaştan sonra Doktor Bjornsen..."

Birdenbire sustu. Ortalık öylesine sessizleşmişti ki, soluklarını duyabiliyordum.

İkimiz de aynı şeyi düşünüyorduk. Sigrid var gücüyle bu düşüncesine karşı savaşıyordu.

"Hayır," dedi. "Düşündüğün gibi değil, Mark! Hayır!"

Kısık bir sesle:

"Anlamalıydım," dedim. "Doktor Bjornsen ipnotizmayı çok iyi biliyor, değil mi? Akıldan hasta olanlarla çok uğraşmıştı... Savaştan kurtulduktan sonra, şok geçiren birçok kişiyle yakından ilgilenmişti."

"Onlara yardım etmek için, Mark. Onları iyileştirmek için!"

"Ama bu işi iyi biliyor, değil mi? Bütün inceliklerini biliyor!"

Kapıya doğru yürüdüm. Sigrid arkamdan bağırdı:

"Nereye gidiyorsun?"

"Doktor Bjornsen'i görmeye!"

"Göremezsin ki! Evde değil çünkü. Dün gece Flam'da bir kaza olmuş, oraya gitti."

Topuklarımın üzerinde dönerek, Sigrid'e baktım. "Kaza mı? Ruth telefonda böyle bir şeyden söz etmedi, dün gece konuşurken."

"Doğru söylüyorum. Soğuk algınlığından dolayı odamda yatarken, gitmeden önce yanıma gelip kendi söyledi bana."

Sigrid'in soğuk algınlığı falan yoktu. Yalan söylediğini kendisi de biliyordu. Gözlerini ellerine dikti.

"Hayır, yalan söyledim," diye itiraf etti. "Yatakta olmasına yataktaydım, ama çok incinmiştim ve kendi başıma kalmak istiyordum. Sana, sana birçok bakımdan güvenemeyeceğimi anlamıştım..."

"Sigrid!"

Onu kollarımın arasına alıp, Doktorun söylediklerinin baştan aşağı yalan olduğunu, gerçeğin bambaşka olduğunu söylemek istedim. Yapamazdım böyle bir şeyi; çünkü hikâyem bana bile deli saçması gibi geliyordu, bu denli saçmalıklara inanmasını nasıl isteyebilirdim.

"Ruth, Doktor Bjornsen'in dayını aramaya çıktığını söylemişti bana."

"Fakat, niçin dayımı aramaya gitsin? Otto Dayım Bergen'e eşyalarını almaya gitti.

Gümrükten mesaj yollamışlar."

Şaşırma sırası bana gelmişti. Demek Cary Bryan'ı aramaya gitmemişti. Birden bana yollanan haberi düşündüm, fena halde sarsıldım.

"Sigrid,.yollanan mesajı sen gördün mü? Dayın gelen mesajı sana gösterdi mi?"

"Hayır, dayımla konuşmadım ben. Lars, yani Doktor Bjornsen söyledi."

Bu durumda susmak bana daha uygun göründü. İspat edemeyeceğim şeyleri söyleyerek başımı yeteri kadar sıkıntıya sokmuştum. Kendi kendime düşünmeye başladım: Bana sahte bir haber yollanır da Otto Sundequist'e neden yollanmaz. Sigrid'e açamazdım bu düşüncemi; kızın gözlerinde hâlâ Doktor'u savunan, onun masum olduğuna inanan parıltılar vardı. Fakat birisi yalan söylüyordu. Bana bunun cevabını verecek bir tek insan vardı! Yeniden paltomun yakasını kaldırdım, bardaktan boşanırca-sına yağan yağmura çıkmaya hazırlanırken, yumuşak kalpli talihim bir daha imdadıma yetişti. Az önce görmek için yanına gitmeyi düşündüğüm insan paldır küldür içeri girdi. Soluk soluğa kalmış, tepeden tırnağa ıslanmıştı.

"Ben söylemiştim Bayan Bjornsen'e senin burada olabileceğini. Bu havada dışarı çıkmamalıydın, yatakta olman gerekirdi şimdi."

Ruth Atkins yine öğretmen kişiliğine bürünüvermişti. O sırada gözü bana ilişti:

"Sen?... Senin ne işin var burada?"

"Otur," dedim. "Sinirlerine hakim ol ve anlatacaklarımı iyi dinle!..."

õõõ

SABAHTAN akşama, akşamdan sabaha kadar da konuşsak zihinlerimizdeki sorulara bir cevap bulamayacaktık.. Kafese kapatılmış bir hayvan gibi hissediyordum kendimi. Az önce Sigrid'e, olanları anlatırken her şey biraz açıklığa kavuşur gibi olmuştu; oysa şimdi yine karanlıklara gömülmüştüm.

Ruth dediklerinde direniyordu. Ne Flam'daki kazadan haberi vardı, ne de eşyalar hakkında gelen haberden. Tor Holberg ise onun için bir anlam taşımıyordu.

"Adam öldüyse radyo haberlerinde niçin yayınlanmadı? Bayan Bjornsen sabah haberlerini dinledi; Holberg, eğer dediğiniz kadar önemli biriyse, radyo bunu ilk haber olarak verirdi."

"Sanırım bu olayı iyice araştırıp bir sonuç almadan kamuoyuna bir şey duyurmak istemiyorlardır. Ruth, ne olursun en iyi bildiğim noktalarda olsun beni yanıltmaya uğraşma. Holberg bal gibi öldü; bir numaralı şüpheli kişi de benim... Özellikle böyle apar topar Oslo'dan kaçmamdan sonra."

"Neden polise gidip anlatmıyorsun her şeyi?"

Bravo Amerikalı öğretmen! Ne kadar mantıklı, düzgün düşünceli insanlar yetiştiriyorlardı bu ülkede. Sigrid'e bir göz attım. Yapılacak iş en basit, en doğru davranış olacaktı gerçekten. Birkaç gün sinir kliniğinde yatarsam her şey sona ererdi ama, şahidimi kimse yabana atamazdı. Nafte beni yalnız bırakmazdı bu durumda. İyi ama, Sigrid'in durumu ne olurdu?

"Benim Sigrid'i öldürmüş olmam gerekiyor!" dedim.

Ruth benim deli olduğuma iyice inanmış olacak ki.

"Mark, sen çok ciddi şekilde kriz geçiriyorsun..." diye söze başladı. Fakat hemen onu susturdum.

"Başlamayalım yine! Ne dediğimi biliyorum ben!.. Trende sen benimleydin ve o rüyamı, gördüğüm hayâli çok iyi biliyorsun."

"Çok saçmaydı ama."

"Niye saçma olsun? Her gün yüzlerce kişi cinayete kurban gitmiyor mu? Adamın biri çıldırıyor, bütün ailesini kesiyor; bir ulus çıldırıyor, komşu ülkeyi istila ediyor. Ne farkı var? Her şey çılgınlık, her şey saçmalık ona bakarsan. Şimdi birisi cinayet işlemek için yeni bir yol buldu. Sigrid'i ben öldürecektim, kendi cinayetini bana işletecekti!"

"Bunun doğru olduğunu kabul edersek, niçin sana Tor Holberg'i öldürtmüyor da Sigrid'i öldürtüyor. Niye gerçek katil sen olmuyorsun?"

"Doğru talimat almadan ne Holberg'i ne de başkasını öldüremezdim. Holberg'in hedef alındığından kuşkulandığım zaman da böyle bir şeyi asla yapamazdım. Hayır, her şey Sigrid'e dönüp geliyor. Ona da söylediğim gibi Sigrid bir tuzaktı. Ancak daha fazlası... Çok daha fazlası!"

Beynimin içini bir şeyler kemiriyordu. Bir şey unutmuştum sanki, onu hatırlamaya çalışıyordum. Talimatlar! İşin başlangıcından beri talimat alıyordum. Boğazlanan güzel bir kadının hayâlini gör; vapuru kaçır; çiftliğe git ve orada trende gördüğün kadını bul, ona âşık ol; taş basamaklı bir yıkıntıyı hayâl et.

Şimdi anlamaya başlıyordum sanırım. Sigrid'e döndüm.

"Tam zamanında durmasaydım? Seni öldürseydim ne olurdu?"

Aslında bir karşılık vermesini beklemiyordum. O da zavallı, anlamsız gözlerle, boş boş baktı bana.

"Ruth'un dediği gibi gerçek bir katil olurdum."

"Mark!"

Ne düşündüğümü hemen anlamıştı. Zaten birlikte geçirdiğimiz şu son birkaç saat içinde birbirimizin düşüncelerini okur olmuştuk.

"Telkinle iş gören bir katil. Kendi aklıma sahip olmayan bir adam olurdum."

Duvara gittim, aradığım resmi hemen buldum. Sigrid'in Visby'de yaptığı yıkık duvarlı, taş basamaklı yıkıntı resmi!

"Visby nerededir?" diye sordum. "Gotland adasında. İsveç sınırına yakın."

"Beni buraya getiren uçak, fiyord da bekleyecekti. Karanlık basmadan oraya gidebiliriz.'"

İşte buydu! Unuttuğum buydu işte. Gördüğüm rüya hayâllerime renk katsın diye görülmüş bir şey değildi... Aklımı daha çok karıştırmaya yarayacak bir şeydi. Bana verilen talimatlardan bir parçaydı. Alaca karanlık! Rüyamda da böyleydi. Alaca karanlık ve denizin kokusu; alaca karanlıkta döne döne çıkan merdivenlerde uzayan gölgeler!..

Sigrid ayağa fırladı:

"Hayır, Mark!" dedi. "Korkuyorum."

"Benden mi?"

Cevap vermeden birkaç dakika gözlerime baktı sonra:

"Hayır, senin için!" dedi.

"Ya gerçek ne olacak?"

Bu bizim tek şansımızdı. Evet polise gidebilirdik. Akıllıca davranır ve kısa bir süre önce bu kulübede olup bitenlerden hiç söz etmezdik onlara; ancak o vakit gerçeği öğrenemezdik; o zaman da Sigrid'e uzanan ölümün eli ona, yeniden ve rahatça ona ulaşabilirdi.

Ruth artık dayanamayıp çığlığı bastı: "Siz ikiniz de delisiniz! Bir rüya nedir ki? Bir rüyadır alt tarafı!"

"Birisi deli, ama onun kim olduğunu öğrenmek istiyorum! Sen de öğrenmek istemiyor musun, Sigrid?"

Sanki bir yüzyıl geçmiş gibi geldi bana Sigrid, "Evet," diyene kadar.

Ruth yine bağırıyordu:

"Şahesersiniz, doğrusu! Mark'ın tepesinde katil yaftası asılı dururken bir rüyanın peşinden gidiyorsunuz? Ben ne yapsam acaba? Hiç buraya gelmemiş ve bir çift sersemle karşılaşmamış gibi mi davran-sam?"

"Sen polise haber vereceksin. Şimdi, biz fiyorda inene kadar bekle, ondan sonra eve, Bayan Bjornsen'e koş. Ona kulübenin darmadağınık olduğunu ve Sigrid'in gittiğini... Hayır, hayır. Kulübeye yaklaşırken birtakım korkunç gürültüler duyduğunu, bir boğuşma olduğunu ve sonra kucağımda Sigrid'le benim ormana doğru birlikte koştuğumu, söyle."

"Mark! Sen gerçekten delisin!"

Ama ben deli değildim. Artık ne yapacağımı biliyordum. Kendimi bilmeden hareket ettiğim devre yeniden başlayacaktı; oyunu sürdürmem gerekiyordu. Her şey olması gerektiği biçimde olacaktı. Belki Ruth karşı koyacak, Sigrid de korkacaktı ama, her şeyin bana verilen talimata uygun bir biçimde gelişmesi gerekiyordu. Visby'deki taş basamaklar oyunun son perdesini görmek için merak ve heyecan içinde bizi bekliyorlardı. Hiç bir tehlike geri dönmenin yaratacağı tehlike, kadar büyük olamazdı.

Çekildiğim yönden başka gidecek başka bir yön yoktu...

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KUTSAL RUH Kilisesi'nin yıkıntılarına vardığımda karanlık basmak üzereydi. Burası, oynamakta olduğumuz oyunun son sahnesi için çok uygun bir yerdi.

Sigrid'e yapması gerekenleri söyledikten sonra onu aşağıda bıraktım, yalnız olarak yukarı çıktım.

Yolculuğumuz oldukça iyi geçmişti. Bir ara uçağın telsizinde polis sinyalleri duymuştuk. Öldürülmesinden korkulan Sigrid Reimers adlı bir kadınla, o kadını öldürdüğünden şüphe edilen Markham Grant adında bir Amerikalıyı arıyorlardı.

Visby'ye geldiğimizde yüreğimiz ferahladı. Sanatçılara, yazarlara, ünlü adamlara, antikacılara büyük yakınlık gösteren Visby'liler cinayetle, katillerle hiç ilgili değillerdi ve onlara hiç de iyi davranmazlardı. Ancak bu haberi duymasını istediğim kişi bu zamana kadar çoktan duyacağını duymuş olmalıydı. Benim de tek dileğim buydu. Yıkıntıya varmıştım. Hemen basamaklan tırmanmaya başladım.

Beyaz taş basamaklar karanlıkta zor seçiliyordu. O gün başıma gelen iki korkunç olayın etkisiyle bir yorgunluk, bir gerginlik çökmeye başlamıştı. Ancak korkmuyordum.

Son günlerde benim hayatımı altüst eden dış etkenler değildi; benim kendi korkularım ve merakımdı bu düzensizliği yaratan. Korku ve esrar!

En üst basamakta rüzgârın ve denizin kokusunu duydum. Rampa gibi bir yere gelmiştim, ters yönde ilerledim ve yolculuğumun son noktasına geldim.

Soluk gökyüzüne yüzünü vermiş, uzun boylu, dimdik duruşlu, zarif bir adam duruyordu az ilerimde. Her gün görmeye alışık olduğumuz yolculuk elbiselerini çıkarmış, usta bir terzinin elinden çıktığı belli olan şık bir takım elbise giymişti. Şapkası yoktu; hafif bir rüzgâr beyaz saçlarının arasında oynaşıyordu; ancak yüz ifadesi ve duruşu neredeyse genç bir delikanlıyı andırıyordu.

Hiç bir zaman kibarlığını, zerafetini elden bırakmayan Otto Sundequist buraya, geleceğimden

emin, beni bekliyordu.

Gözleri ufka dikili konuşmaya başladı: "Sık sık gelirim buraya. Özellikle güneş batarken. Burası Balak denizinin göz bebeğidir. Görebiliyorsunuz, değil mi, Bay Grant? Sizin mesleğinizde bir kişinin çok geniş bir hayâl gücü olması gerekir. Ama, sizin var, eminim. Yoksa burada olur muydunuz?"

O uzun tırmanıştan sonra soluğum kesilmişti; karşılık vermedim. Gelişimi bu kadar olağan karşılamasında nefis bir hâl vardı; sanki verilen program üzerine koşa koşa gelmiştim. Mağrur yüzünde en küçük bir şaşkınlık izi yoktu. O buyurmuştu, ben de gelmiştim. Daha olağan ne olabilirdi ki?

"Hayâl kurma yeteneği! İşte bununla -yalnız bu düşünceyle- dünyaya yepyeni bir biçim verilebilir. Çöküş bağışlanamaz. Bu duvarların yıkılmasına, çökmesine izin verilmemeli!"

Sundequist ilk kez duygularına kapıldı. Şimdi sesinde öfkeden çok bir tiksinti, iğrenme vardı:

"Aptallık!" dedi. "Her şey aptallık, Bay Grant! O adamlar bu duvarları yaptırdıkları zaman birer tanrıydılar; çökmesine göz yumdukları zaman da birer aptal, budala! Yine de eğlendirici! Bu duvar niçin yapıldı, biliyor musunuz, Bay Grant? Yabancı istilâcıları durdurmak için mi?.. Baş kaldıran Danimarkalıları durdurmak için mi?.. Hayır, dostum hiç biri değil. İnsanları mahfeden şey hiç bir zaman bu denli yüce bir nedene dayanmaz. Duvarları yapanlar çiftçilerden korkuyorlardı; öylesine ağır bir vergi yüklemişlerdi ki, onların isyan etmelerini bekliyorlardı; bu yüzden de bu duvarları yaptılar. Bu da onların sonu oldu. Omuz omuza düşmana karşı savaşmaları gereken bu insanlar birbirleriyle savaştılar ve çöktüler. İşte bu adamın adamı yenmesinin hikâyesidir. Duvarların, silâhların çöküşü!"

"Mahfetme gücü insanın beynindedir. Diğer bütün silâhlar güçsüz birer oyuncaktır. Büyük Türk hakanı Cengiz Han bunu bilmiş olsaydı, yeryüzünün egemenliğini eline geçirirdi.

Sundequist günlerdir bu konuşmaya hazırlanıyor olmalıydı. Kendi sesini, söylediklerini dinlerken zevk alıyordu. Güzel bir sesi, düzgün vücudu, soylu bir başı vardı. Hayâlini kurduğu krallıkların devrine ait bir elbise içinde düşündüm onu. Çok yakışırdı. Ancak konuşma sırası bana gelmişti.

"Ya da Hitler aynı şeyi yapabilirdi!"

Sundequist Hitler'in adını duyunca gülümsedi, söylediğimden çok hoşnut kalmıştı. Buraya ne korkular ne düşünceler içinde gelmiştim, oysa şimdi felsefe yapıyordum.

"O bir aptaldı! Yaptıklarıyla önceleri yakından ilgilendim -hoşuma gittiği için değil- ilgi yalnızca, dikkatimi çekmişti. Fakat adamın stili yoktu... Uçak, tank, top... Bunların kılıçlardan ne farkı var ki? Zorbalık ve şiddet; sadece direnmeyi, karşı koymayı doğurur. O da bu yola girdi ve yenildi. İnsanlara baş eğdirmek için şiddetin, zorbalığın seçilmesi hiç bir zaman başarıya ulaşma yolu değildir. Yalnızca korkunç bir direnmeye yol açar ve inatçı bir sessizlik içerisinde düşmanlarının galip gelmesine neden olur."

"Carl Reimers'in düşmanlarını yendiği gibi!"

Pek emin değildim ama, sanki Sundequist'in yüzünde bir gülümseme görür gibi oldum. "Carl

bir kahraman gibi öldü!" dedi. "Ne yazık ki mezarın altına girince bir kahramanla bir korkak arasında fark kalmaz. Ancak, Carl, benim düşüncemi doğrulayan güzel bir örnektir. Sıkı bir direnme, inatçı bir suskunluk ve düşmanın yenilgisi! Yönetilen düşünce başarıya ulaşacaktır; yönetilen araç değil!"

"Ya da yönetilen bir ocak demiri!"

Geldiğimden beri Sundequist ilk kez başını başka yana çevirdi. Ön deyişler sona ermişti. Şimdi asıl konuya geçebilirdik.

"Şiddetten nefret ederim, Bay Grant! Ancak başka çıkar bir yol yoktu. Zaman değişiyor, dostum; zeki bir adam da bu değişikliğin farkına varır ve kendisi de onunla birlikte değişir. Bir işe yaramayacağını bile bile duygusal koca bir budalaydı. Gerçeğe dönmüş, buna kendini uydurmuş bir sürü akıllı adama ihanet edecekti.

"Sizin yardımınız olmadan onu öldürmek son derece basit bir işti aslında. Ancak önemli olan, asıl gaye onu öldürmek değildi. Önemli olan onu öldürdükten sonra yazıları ele geçirmekti. İşi sonuca vardırmak için sizin kimliğinizi, kartınızı kullanarak bu hırsızlığı yapmaktan daha da iyi bir çözüm yolu bulunamazdı. Elbette, Markham Grant tarafından işlendiği sanılan cinayet, Markham Grant'ın işleyebileceği bir cinayet tarzı. Yeğenime âşık olmakta gösterdiğiniz boyun eğmede ve tutkuda bana ne denli tutkulu, arzulu bir adam olduğunuzu açıkça belli etmiştiniz!"

Bakışlarımdan hoşlanmamış olacaktı ki.

"Kendimi, size bir açıklama yapmak zorunda hissediyorum!" dedi. "Profesyonel olarak işbirliği yaptığım kimseler son derece dikkatli çalışan kişilerdir. Oslo'ya ne gibi bir görevle yollanacağınızı daha siz öğrenmeden ben biliyorum. Aynı gemide kendime de yer ayırttım ve kamarotla da anlaşarak yemeklerde sizin yanınızda oturmamı sağladım. Sizi yakından gözledim ve inceledim: Sinir sisteminizi, enerjinizi, kuruntularınızı... Bütün Amerikalılar kuruntu, ve endişe içindedirler, rahatsızdırlar; ulusal bir hastalığınız bu sizin. Birkaç gün boyunca aklî durumunuzu ölçüp biçtikten sonra çalışmalarıma başladım!"

"Baş ağrılarım, değil mi?"

"Telkin, Bay Grant! İpnotizma için en önemli gerekli olan şey şaşırtmadır; ikinci olarak da telkin gelir. Sık sık sizi rahatsız eden baş ağrılarınız sırasında, kişiliğinize yaklaşmak için özel bir yol bulmuş oluyordum."

Birdenbire hatırladım.

"Doktor Bjornsen'lerdeki ilk gecemizde odama gelen sizdiniz, değil mi?"

Sundequist başını salladı:

"Oslofiord'daki son üç gece de geldim," dedi. İpnotizma öncesi telkinlerime öyle güzel karşılık verdiniz ki. İpnotizma sırasında size Sigrid'in fotoğrafı gösterildi ve dağ trenindeyken karşınıza çıktığını sandığınız olay size detaylarıyla anlatıldı. Yine ipnotize olduğunuz sırada size bu yıkıntının anlatımı yapıldı; ilk görüşte Sigrid'e âşık olmanız söylendi. Aslında böyle bir telkine pek ihtiyacınızın olduğunu da söyleyemem ya, neyse."

Bu konuda onunla tartışmaya girişemezdim. Şu anda bile Sigrid'i düşününce içimde bir heyecan dalgası uyanıyordu.

"Birkaç telkin ve hayâl dalgaları ile istediğim biçime girdiniz. Ancak bütün beklediğim Oslo'dan o haberi yollayabilmek için uygun zamanın gelmesiydi. Nihayet o gün geldi ve siz Oslo'ya hareket ettiniz. Ben de hemen peşinizden, Doktor'un arabasına bindiğim gibi Bergen'in yolunu tuttum. Sizden saatlerce önce vardım oraya. Dün gece de, üzerime aldığım işi başardıktan sonra, buraya, sizi beklemeye geldim."

"Sundequist!" dedim, Tor Holberg'i öldürme nedenini, beni bir yem olarak kullanmanı, beni bir katil yapmaya uğraşmanı anlıyorum da, niçin Sigrid'i ortadan kaldırmak istiyordun onu anlamadım?"

Yüzünden bir gölge geçti, birkaç saniye kadar konuşmadı. Sonra, devam etti.

"Sigrid için gerçekten çok üzgünüm, onu severdim!" dedi sonunda. "Fakat bu işi yaptırmak zorundaydım. Dün akşam Tor Holberg'in yanından ayrıldığımda o ölmüştü, fakat siz katil olmamıştınız, Bay Grant! Bir süre için şüpheli kişi olarak tutuklanırdınız, ancak bir süre sonra da sizin masum olduğunuz ortaya çıkabilirdi. Bu durumda benim için bir tek çıkar yol kalıyordu: Sizi gerçekten katil yapmak! Acaba yapılabilir miydi? Ahlâkının engel olmak için direneceği bir davranışı, bir adama yaptırabilir miydim? Beyninin içinde bir kontrol merkezi kurabilir miydim? Âşık olduğu kadını öldürte-bilir miydim?

"Yıllarca önce ipnotizma ile ilgilenmiş ve işin tüm inceliklerini dostum Doktor Bjornsen'den öğrenmiştim. Ne var ki, Doktor bir bilim adamı olduğu için hayâl kurma yeteneğinden yoksundu. Bu yüzden bir süre sonra deneylerimi kendi başıma sürdürmek zorunda kaldım. Beyin yıkama tekniği artık gazetelerde manşet olmaya başlamıştı, fakat ben daha derinlere indim. Çok ilginç şeyler öğrendim."

Artık Otto Sundequist'i gerçek kişiliğiyle görebiliyordum. Sigrid için tuttuğu yas, belki de hayatında hissettiği en samimi duyguydu, ama bu duygu, Otto Sundequist'in ilerlemesi ve onun varlığının yaşaması için gerekli olan yeni silâhından duyduğu zevk içinde eriyip gitmişti.

"İpnotizma ile cinayet!" diye yüksek sesle alay ettim. "Fakat niçin böyle bir şeye yönetiyorsunuz? Ölümler niçin bir intihar olmasın? Yolunuza çıkanları ipnotizma yoluyla intihar ettirterek, ortadan kaldırmak daha mantıklı değil mi sizce?

Gülümsedi:

"Bay Grant, oldukça iyi çalışan bir zekânız var, kurgularınız da çok iyi. Belki de bana gerekli olan fikir buydu!"

"Beni ortadan kaldırmak mı?"

"Ah! Siz zaten ortadan kaldırıldınız, Bay Grant! Yolda gelirken polis haberlerini dinledim. Sağ olarak ele geçirilseniz bile, arkanızda bıraktığınız izleri ancak bir delinin bıraktığına inanacaklardır! Hoş bu durumda yani sağ olarak ele geçmeyeceksiniz ya!"

"Ya sağ olarak ele geçersem!"

"Özür dilerim, Bay Grant! Birlikte çalıştığım kişiler böyle olmamasını istiyorlar."

"Ne yapmamı isterdiniz şu halde, kulenin tepesinden aşağı mı atlasam acaba?"

Sundequist başını salladı. Artık iyice karanlık bastırmıştı. Beyaz saçları gümüş bir bayrak gibi dalgalanıyordu gökyüzünün altında.

"Hayatta kalmanız çok tehlikeli bir şey olur, Bay Grant. Benim mesleğimdekiler tehlikeyi ortadan kaldırmalıdırlar; her ne kadar çirkin bir yol olsa da!"

Aynı anda elini paltosunun cebine attı ve tehlikeyi ortadan kaldıracak şey elinde belirdi. Profesyonel infazcıların kullandığı bir tabancaydı bu!

"Çok üzgünüm, Bay Grant! Emirlerimi böyle aldım!"

"Efendilerinizden mi?"

"İş verenlerimden! Ben, güç isteyenlerle, güçlerini kaybetmek üzere olanlar arasında bir bağlantıyım!"

"Yani, basit deyimiyle profesyonel bir katil!"

Sundequist'e hakaret de etki etmiyordu. Kılı kıpırdamadı. Onu bu soğukkanlı halinden çıkarmak için iyi bir şok gerekiyordu ama, elinde tabanca varken böyle bir tehlikeyi göze alamazdım.

Sakin bir sesle:

"Sizi öldürmek zorundayım, Bay Grant!" dedi. İşlediğiniz o iki korkunç cinayetten sonra intihar ettiğinizi sanacaklar sizi buldukları zaman. Polis niçin buraya geldiğinizi araştırdığı zaman, Sigrid'in kulübesinde Visby yıkıntılarının resmini görecek ve romantik bir geçmişin etkisiyle buraya geldiğinizi düşünecekler."

"Bunu böyle düşünemezlerse, siz onlara durumu anlatırsınız, değil mi?"

"Size söylediklerimi onlara da söyleyebilirim, ancak sevgili yeğenimin ve ulusal kahramanımızın ölümünden dolayı duyduğum üzüntüden dolayı pek konuşacak halde olmayabilirim de."

Artık harekete geçmem, tehlikeli olsa da olmasa da o hareketi yapmam gerekiyordu. Yüksek sesle Sigrid diye bağırdım, sonra da:

"Çok üzülmeden aşağı bir baksan!" dedim.

Durakladı, ne dediğimi pek anlamamıştı.

"Haydi, bak aşağı!" dedim. "Sana oyun oynamak niyetinde değilim. Sadece polise niçin beni bir şahit önünde vurduğunu anlatmak zorunda kalma diye uyarıyorum."

Sundequisfin inadını kırmıştım. Tabancayı benden ayırmadan başım çevirip aşağı baktı. Sigrid benim sesimi duyunca, kararlaştırdığımız gibi yıkıntının önüne gelmişti. Karanlık iyice çökmüştü, ama yüzü yine de seçiliyordu.

Sundequist can çekişir gibi bir sesle:

"Sigrid!" dedi.

"Ve canlı!" diye atıldım.

"Hayır, hayır! Öldü o!"

Sundequist'in yüzünde artık şaşkınlıktan da öte bir ifade vardı. Korku! Bunu anlamıştım. Bir yanlışlık yapmıştı ve onun mesleğinde yanlışlık kabul edilemezdi. Yanlışlık, yanlışlığı yapan için öldürücü olabilirdi. Birden silâhını aşağıya doğru yönelttiğini gördüm. Artık beklemenin anlamı yoktu. Sigrid'i öldürecekti! Aşağı doğru ateş etmeye başladı. Bu olaydan yakasını sıyırması için Sigrid'in ölmesi gerekiyordu. Çünkü, o ölmezse ben bir katil olamıyordum ve Tor Holberg'in katili boşta kalıyordu.

"Sigrid!" diye bütün gücümle bağırdım. "Dikkat et!"

Otto ateş ederken de Sundequist'in üzerine atıldım. İkimiz birden yere yuvarlandık. Artık Sigrid'i göremiyordum. Yaralanıp yaralanmadığını bile bilmiyordum. Sundequist de ben de çılgıncasına boğuşuyorduk. Bir ara benden kurtuldu, bir adım kadar uzaklaşıp silâhını yüzüme doğru çevirmişti ki aniden sıçrayıp, eline bir tekme atarak silâhını düşürdüm.

Otto Sundequist silâhını kaybedince, hayatını kurtarmak için merdivenlere doğru koşarak kaçmaya başladı.

Arkasından fırladım. Merdivenleri çok çabuk inmişti. Yola doğru kaçıyordu. Birden "Mark!" diye seslenen Sigrid'in sesini duydum. "Dikkatli ol!" diye bağırıyordu. Onun yaralı olmadığını anlayınca içime bir rahatlama geldi. Ve yine Otto'nun peşine düştüm.

Bir oyuncak gibi benim aklımla oynayan bu adamla görülecek hesabım vardı. Yıkıntılardan uzaklaşır uzaklaşmaz caddedeki tek tük yanan lâmbaların ışığında onu gördüm. Hızlandım. Az sonra yetişmiştim; üzerine atıldım, ikimiz birden yere düştük. O korkusunun verdiği güçle, bense artık nefret derecesine varan öfkemden aldığım güçle dövüşüyorduk. Birdenbire bir aydınlık oldu ve sert bir emir duyuldu; birden durdum. Yoksa Sundequist'i öldürmek üzereydim.

"Ayağa kalk, Grant! Yana çekil!"

Çok şaşırmış, gözüme gelen ışıktan da kör gibi olmuştum. Yine de tabancanın namlusunu tozlar içinde yatan Sundequist'e çevirmiş olan adamı görebildim: Üstü başı dökülen, kızıl saçlı, kızıl posbıyıklı adam bana baktı ve sırıttı.

"Sohbetinizi yarıda kestiğim için üzgünüm!" dedi. "Ancak, Bay Sundequist'in bütün dişleri dökülmeden onunla konuşmak isteyen birkaç polis var da!"

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

GOTLAND ADASI'NIN iftiharı olan Snackgardsbaden Oteli'nin bahçesinde oturmuş konuşuyorduk.

Beş kişiydik. Ruth da olanları duyduktan sonra kalkan ilk uçağa atladığı gibi yanımıza gelmişti.

Neşeyle, zevkle çevresine bakındıktan sonra:

"Düşünün bir kere!" dedi. "Programımda Visby yoktu ve ben neler kaçıracaktım!"

Artık, çirkin de olsa, bir şakadan hoşlanabilecek hale gelmiştim.

"Benim de, programımda olmayan birçok şey çıktı karşıma!"

Doktor Bjornsen:

"Çoğuyla karşılaşmamak isterdiniz sanırım!" dedi.

Sigrid'e baktım. Avrupalı kadınlara has bir zerafetle oturduğu yerden o da gözlerini kaldırdı bana baktı. Onu şimdi kendi gözlerimle görüyor, kendi aklımla tartabiliyordum. Benim için, hâlâ çok güzeldi. Onun güzelliğini görmem için, ipnotize edilmeme falan gerek yoktu!

"Çoğuyla!" diye karşılık verdim Doktor'a, "Ama hepsiyle değil!"

Sigrid gülümsedi. Hemen yanında Cary Bryan oturuyordu. Bryan hiç de Bergen'de patikadan inerken rastladığımız adama benzemiyordu. Buruş buruş pardösüsünü ve eski ceketini çıkarmış, gri flanel takımı içinde çakı gibi bir adam olmuştu. O da kendisi olmuştu; hem de işini başarıyla bitiren bir Bryan!

Cary Bryan ise birkaç dakika önce, işini hiç de tam bir başarıyla bitiremediğini söylemişti, üzgün bir tavırla.

"Tor Holberg öldü. Yazıları ele geçirebildik, ama o tarih gibi adamı bir daha bulamayız... Onun gibi inatçısını da! Hatıralarım yazmaya başladığı zaman, hayatının tehlikeye girebileceği kendisine söylenmişti. Dinlemedi. Evine koruyucu konması fikrine de şiddetle karşı çıktı. Yazılarına başlaması, onları yayınlatmak istemesi, sürekli korkuyla yaşayanlar için hiç de hoş değildi."

"Holberg'in gizli dostları, onun hükümet tarafından korunmasını istedikleri zaman buna da karşı çıktı. Bunun üzerine dostları ona bildirmeden ve belli etmeden gizli bir koruma hareketine giriştiler. Amerikalı olarak, seni izlemek üzere ben seçildim.

Norveç'i yakından tanımam da rol oynadı bunda. Yıllardır burada meteoroloji üzerine çalışmalar yapıyordum ve Oslo'da oturuyordum."

O zaman aklıma geldi.

"Nate Talmadge'i tanıyor musun?" diye sordum.

"Oslo'da bağlantı kuracağın kişi, değil mi?"

"Seni birkaç kere görmüş olmalı ki, tarifini yaptığım zaman seni hatırlamadığını söylemişti ama, söyleme şekli pek inandırıcı olmamıştı. Fakat yine de inanmak zorunda kalmıştım."

"İyi ki kalmışsın." Bryan candan bir kahkaha attı. "Çünkü gerekmedikçe seninle bağlantı kurmayacaktım. Bergen'de vapurun gelişini bekleyecek ve senin sağ olup olmadığını, meraklı dostlarımızın seni denize itip itmediklerini anlayacaktım."

Ruth soluğu kesilmişçesine:

"Ne düşünce!" diye konuştu.

"Kozlar büyük oynanınca bu tür şeyler çocuk oyuncağı gibi kalır. Fakat böylesine korkunç bir şeyle karşılaşacağımı sanmıyordum. Çünkü, Holberg'i tanıyorduk. Yazılarını, Markham Grant'tan başkasına asla teslim etmezdi. Zaten Grant'ın yazıları alana kadar bir zorlukla karşılaşacağım sanmıyorduk; bizim yaptığımız bir bakıma işi güvene almaktı. Bir başka arkadaş da Kopenhag'da bekleyecekti gemiyi. Ben de bu arada trenle Oslo'ya gidecek, sizi orada bekleyecektim. Fakat siz beni fena halde şaşırttınız.

Bayan Atkins'le birlikte Bergen'de gemiden indiniz. Küçük bir gezi yapacağınızı düşünmüştüm ki, birden peşinizde kötü suratlı iki adam olduğunu gördüm, fikrim değişti."

"Aman Tanrım!" diye çığlığı bastı Ruth. "Doğru mu söylüyorsunuz?"

"Fakat adamları fazla önemsemedim. Bir yerde Grant'ın kişiliği hakkında hiç kuşkum kalmadı. Bana verilen fotoğraflar ve tarifleri bunu desteklemiş oluyorlardı. Bir ara yakınınıza geldim ve Sundequist'in size, dağ trenine binmenizi salık verdiğini söylediğinizi duydum. O zaman kim olduğunu bilmiyordum. Kalabalık içinde sizi kaybedince de telâşlanmadım, trenle yukarı çıktım sizi beklemeye başladım. Ancak diğerleriyle birlikte gezmeye çıkmayınca fena halde telâşlandım. Acaba aşağı inmemeniz mi plânlanmıştı?"

"Ama, Sundequist sizin aşağı inmenizi kararlaştırmıştı. Hemen patikaya koştum, çok kötü şeylerle karşılaşacağımı beklerden yeryüzünde duyulabilecek en saçma hikâye ile burun buruna geldim. Senin hakkında ne düşüneceğimi şaşırmıştım. Acaba aklın başında değil miydi? Gerçek bir aptal miydin? Yoksa birisi elini çabuk tutup -aklıma yalnız o gelmişti- sana bir uyuşturucu falan mı vermişti?"

"Uyuşturucu mu?" dedim. "Böyle bir şey olabilir miydi?"

Bryan dayanamayıp gülümsedi:

"Başına bunca şey geldikten sonra hâlâ böyle bir şeyi sorabiliyor musun? Ben artık neyin

mümkün olup olamayacağını düşünmeye başladım! Hipnozcu doktorun elinden her şey gelebilirdi!"

Lâfın burasında Doktor Bjornsen söze karıştı:

"İpnotizmaya olan merakı çılgınca bir tutku halini almıştı. Yıllar önce onu bundan vazgeçirmeye çalışmıştım; başardığımı da sanıyordum."

İçimizde en çok Doktor Bjornsen şaşırmış, olanlara en çok o üzülmüştü. Belki bu Sigrid ile benim başımızdan geçenleri öğrenmesinden dolayı olmuştu. Gerçeği kabul etmek çok zor gelmişti ona. Belki de Sundequist'in yaptığı denemelerde başta onunla birlikte çalıştığı için bir çeşit suçluluk duyuyordu.

"Sizin elinizden geleni yaptığınıza hiç kuşkum yok. Sundequist gibi bir adam istediğini elde etmek için bu yol olmasaydı başka bir yolu denerdi," diyerek onu biraz rahatlamaya çalıştım.

Bryan da atılarak:

"Holberg'in yazılarını ele geçirmek isteyenlerin her yolu denedikleri gibi," dedi. "Grant'ın sözü çok doğru. Sundequist bu ipnotizma yoluyla çok önemli işler peşindeydi; çok önemli kişilere yaklaşmaya başlamıştı."

"Önemli kişiler!" diye alayla konuştu Doktor. "Otto'nun özel bir merakı vardı önemli kişilere karşı. Yani güçlü ve çok varlıklı kişiler. Kendisi de her zaman kazancının çok üstünde harcama yapardı; nasıl olduğunu bir türlü anlayamamıştım."

"Değişik zamanlarda değişik yabancı güçlere çeşitli işlerinde yardımcı olarak, diyelim," dedi Bryan. "Karda yürüse izini belli etmezdi. Ve beni de şaşırtan bu olmuştu. İlk gün patikada karşılaşmamızdan sonra, sana bir zamk gibi yapışmaya karar vermiştim, Grant. Daha doğrusu seni ne yapacağımı bilemiyordum. Bir ara gemiye döndürmeye çalıştım, ama başaramadım. Hoş senin gemiye gitmemen için her şeyi göze alabilirlerdi. Bir kaza, kaçırma, hatta bir cinayet! Sundequist'in de itiraf ettiği gibi, senin gemiye dönmemen plânlanmıştı. Bayan Atkins'in de bir çaresine bakılırdı sanırım."

Bryan’ın sözünü keserek:

"Sözlerinden anladığıma göre," dedim. "Sundequist'in patronları, onun şiddet taraflısı olmayan metodlarına pek güvenmiyorlardı, değil mi?"

"Elbette hayır. Senin için hazırladığı plândan bile haberleri yoktu. Onların istedikleri, Sundequist'in seninle dostluk kurması ve hakkında öğrenebileceği kadar çok şey öğrenmesiydi. Çünkü Holberg'le konuşma yaptığı sırada açık vermemesi gerekiyordu. Bunda da başarılı olduğu görülüyor: Çantanla birlikte yazıları da ele geçirdik. Artık rahat soluk alabilirsin; kontrat da sağlam durumda. Ayrıca o yazıların kanunî sahibi de sensin, ancak bir süre soruşturma için Norveç Hükümeti yazıları elinde tutacak."

"Şu halde Sundequist gemiden çıkarken benim çantamı da birlikte aldı!"

"Evet. Sen Nate Talmadge ile görüşmek üzere Oslo'ya giderken, o da çantayı Bergen'de kendisi için tutulan eve getirdi bıraktı. Sonra da kendi bildiği nedenlerden ötürü, seni gemiye

geri götürmedi; arkadaşının evine getirdi. Artık çok güçlü olduğuna inanıyor, bunun zevkini çıkarıyordu. Ta ki beni Voss'da görene dek. Beni görmemiş olsaydı, oyununu nereye kadar sürdürürdü, Tanrı bilir. Yalnız bir hata yaptı. Beni de kendi tarafından birisi sandı. Patronlarının sabrı taşmış, işi sonuçlandırmak, seni ortadan kaldırmak için beni yollamış olabilirler, düşüncesine kapıldı. Kendi yaptığı o güzelim, ince plânların, böyle caniyane bir şekilde, senin anî ölümünle bozulacağından korktu."

"Demek seni görünce bu yüzden bozuldu. Sen beni izliyordun, o ise kendisini izlediğini sandı!"

"Aslında ikinizi de izliyordum. Bergen'de otelde ilk karşılaşmamızdan sonra ondan şüphelenmeye başlamıştım. Siz ayrıldıktan sonra gümrüğe gittim. Sundequist'in eşyaları gümrükten geçirilmişti. Sizin eşyalarınız da sizleri bekliyor şimdi."

Artık Bryan'ı dinlemiyordum. Gözlerim Sigrid'e takılmıştı. O da benim baktığımı sezinlemiş gibi başını kaldırdı baktı, gülümsedi. Doktor Bjornsen ikimiz arasındaki bu bakışmayı görünce, elini Sigrid'in elinin üzerine koydu. Hastasının üzülmesini istemiyordu. Ama bunun bir gereği kalmamıştı, çünkü az önce, birkaç dakika yalnız kaldığımızda o hikâyeyi sona erdirmiştik Sigrid'le.

Kısacık bir konuşma olmuştu bu.

"Yalvarırım, özür dileme!" demişti Sigrid. "Her şey geçti."

"Her şey geçmedi, Sigrid!" diye üstelemiştim. "Seni sevdiğimi söylediğim zaman, inan bana, yalan söylememiştim."

Bunun üzerine gülümsemiş ve:

"Teşekkür ederim, Mark Grant!" demişti. "Elbette yalan söylemiyordun ama, bunu bilinçsizce söylüyordun ve ben sana şükran borçluyum. Sevilmenin ne güzel bir şey olduğunu bana yeniden hatırlattın, bunu asla unutmayacağım."

"Ya portre?"

"Tersinden duvara dayayacağım!"

Böylece Doktor Bjornsen'in endişelenmesine gerek yoktu. Sigrid onun düşünebileceğinden çok daha güçlüydü ve güvenlikteydi.

Cary Bryan:

"O sabah Voss'a geldiğimde bir de baktım Grant istasyonda, eşyalarını soruyordu. Bu da Grant'a inanmama ve Sundequist'ten büsbütün kuşkulanmama yol açtı. Fakat Grant beni görünce kaçmak zorunda kaldım."

Birden hemen hemen unuttuğum bir şey aklıma geldi.

"O gece çiftliğin çevresinde gezindin mi?" diye sordum.

Bryan sırıttı:

"Gezinmek ne kelime, o gece keçilerle birlikte ahırda yattım. Sabahleyin Doktorla birlikte istasyona gittiğinizi gördüm. Sundequist geride kalmıştı. Hanginizin peşinden gideceğimi şaşırmıştım. Ne yazık ki yanlış seçim yapmıştım. Senin peşinden Oslo'ya geldim. Keşke Sundeqist'i izleseydim!"

Doktor Bjornsen:

"Keşkeleri değiştirebilseydik, bugün bambaşka bir tarih yazılırdı," dedi. "Ben de, Otto bize bir şey söylemeden evden ayrılınca şüphelendim. Bana Bay Grant hakkında anlattıklarıyla, Bay Grant'ın anlattığı o ilginç olayları düşünmeye başladım. Sizin tek başınıza, aklî dengeniz sarsılmış bir durumda yola çıkmanızdan hoşlanmamıştım. Gerçek şu kadar olsun aklıma gelmemişti. Postahaneye yolum düştüğünde Otto'nun aldığı mesajı görmek istedim, böyle bir şey olmadığını öğrenince, polise baş vurmaya gittim. Fakat nasıl düşünebilirdim ki... Ah hiç aklıma gelmemişti..."

Beşimiz de susmuştuk. Derin bir sessizlik, bir sıkıntı sarmıştı ortalığı. Bu sıkıntı gereksizdi, boş yere sıkılmanın ne anlamı vardı ki? Kötü olaylar bitmiş, herkes güvenlikteydi artık. Sigrid sağdı, benim aklım başıma gelmişti. Tor Holberg ölmüştü, ama hatırası kendi yazdıkları içinde her zaman canlı kalacaktı. Sundequist ise tutuklanmıştı. Sundeguist'in hikâyesi ise yarım yamalaktı. Günün birinde o da konuşacak, içindekileri boşaltacaktı. Birden Ruth konuşmaya başladı:

"Gerçekten bir insan ipnotizma yoluyla cinayet işlemeye zorlanabilir mi?"

Ona Bryan karşılık verdi:

"Hükümetler kendi insanlarını savaşa sürüklemek ya da savaştan nefret ettirmek için nasıl etkileri altına alıyorlarsa, nasıl ipnotize ediyorlarsa, Sundequist de bu işi yapabilirdi. Aslında o propagandacıların yaptıklarını kısa yoldan yapıyordu. Duygularla oynuyordu. Geçen gece sana söylediği çok doğru bir sözdü, Grant! Yönetilen düşünceler galip gelir, yönetilen silâhlar değil! Bu çok doğru bir şey. İşin korkunç yanı da bu ya; Sundequist gibi insanlar her zaman gerçeği söylerler, ancak korkunç bir şekilde söylerler!"

"Sizinle aynı fikirde değilim," dedi Doktor. "Onlar bizlere gerçeği değil, gerçeğin bozulmuş şekillerini söylerler. Başarıya ve özgürlüğe yönetilen düşünce değildir. Yönetilmeyen düşünce özgürlüğe kavuşturur. Arada büyük fark vardır, Bay Grant. Dünya çok büyük bir laboratuvar olabilir, ama içinde yaşayanlar hiç de bazılarının sandığı kadar deney budalası değildir. Haklı değil miyim, Bay Grant?"

Haklıydı Doktor. Ve ben birdenbire evimi, ailemi, iş yerimi özlemiştim. Anlaşılan yanımızdaki havuzda oynayan çocukların sesi yaratmıştı bu özlemi bende. Artık her şeyin çabucak sonuçlanmasını istiyordum: Evime gitmek istiyordum, çocuklarıma, karıma dönmek istiyordum.

"Evet, Doktor," dedim. "Haklısınız ve ben de sizin gibi düşünüyorum."

BİTTİ